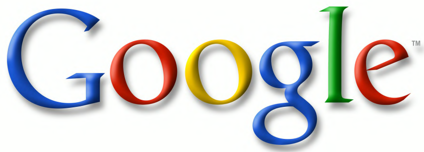

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Scan
4870
20

Digitized by Google

Scan 4870.20

Harvard College Library.

FROM THE

LUCY OSGOOD LEGACY.

"To purchase such books as shall be most needed for the College Library, so as best to promote the objects of the College."

Received 9 Jan. 1892.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

JÓMSVÍKINGA SAGA

(EFTER COD. AM. 510, 4:TO)

SAMT

JÓMSVÍKINGA DRÁPA

by Bjarni Kolbeinsson, Orkneyjabiskup

UTGIFNA AF

CARL AF PETERSENS,

E. O. AMANUENS VID UNIVERSITETS-BIBLIOTEKET I LUND.

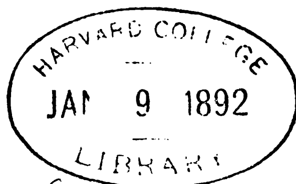

LUND 1879.

C. W. K. GLEERUP.

Digitized by Google

IV. 4659
Scan 4780.3
Scan 4870.20

HARVARD COLLEGE
JAN 9 1892
LIBRARY

Lucy Osgood Fund.

Lund, Fr. Berlings Boktryckeri och Stilgjuteri, 1879.

Digitized by Google

TILL

ÖFVERSTELÖJTNANTEN, R. S. O.,

HERR FREDRIK AF PETERSENS

OCH

GODSEGAREN, R. N. O.,

HERR FRIHERRE CARL VON DÜBEN

MED VÖRDNAD, TILLGIFVENHET OCH TACKSAMHET.

Digitized by Google

Digitized by Google

Förord.

Föreliggande lilla arbete åsyftar att lemna en texttrogen, men på samma gång beriktigad, upplaga af den redaktion af Jómsvíkinga saga, som finnes bevarad i Cod. AM. 510, 4:to. Denna sagoredaktion har nemligen af flere skäl synts mig förtjena att återgifvas i en med den moderna språk- och literatur-forskningens fordringar mera öfverensstämmande gestalt, än den, hvari texten framträder i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jómsvíkinga saga, hvilken upplaga ju för öfrigt ej är grundad på ofvannämda membrancodex, utan blott på från den samma stammande, delvis temligen otillförlitliga, afskrifter.

Det hade varit min önskan att på samma gång äfven kunna till förnyad utgifning företaga den i AM. 291, 4:to föreliggande redaktionen af Jómsvíkinga saga, enär nämda handskrift, särskildt på grund af sin jemförelsevis höga ålder, torde vara värd att återgifvas med större noggrannhet, än hvad som hittills egt rum. Åtskilliga omständigheter ha emellertid nödsakat mig att för den närmaste tiden — måhända för alltid — afstå från denna plan.

Deremot ser jag mig i tillfälle att såsom bihang till Jómsvíkinga saga lemna ett diplomatariskt aftryck af Biskop Bjarni's bekanta Jómsvíkinga drápa, åtföljdt af en, så vidt det stått i min förmåga, restituerad text, vid hvars redigerande jag sökt göra mig till godo de bidrag

Digitized by Google

till dråpans textkritik, hvilka af flere lärde (företrädesvis Egilsson) blifvit lemnade, sedan dråpan utgafs i Fornmanna sögur XI, hvars text för öfrigt innehåller åtskilliga så väl oriktiga läsarter som fel och oegentligheter med afseende på den kritiska behandlingen.

Genom godhetsfull bemedling af min vördade förman, Univ. bibliotekarien D:r E. W. Berling samt Univ. bibliotekarien, Professorn D:r P. G. Thorsen i Köpenhamn har det medgifvits mig att å härvarande Universitetsbibliotek få begagna flere för mitt arbetes fortgång oumbärliga, Arne-Magnæanska samlingen tillhörande, handskrifter. För denna mig visade välvilja anhåller jag att härmed få uttrycka min stora tacksamhet.

Äfven är det mig en kär pligt att uttala en hjertlig tacksägelse dels till D:r G. Vigfusson i Oxford, som med afseende på behandlingen af Jómsvíkinga drápa lemnat mig flere goda anvisningar samt meddelat mig ett par under hans namn anförda förslag till textens förbättring, — dels till Docenten D:r G. Cederschiöld härstädes, som under hela den tid, mitt arbete pågått, med outtröttlig välvilja ur sin på textbehandlingens område rika erfarenhet lemnat mig värdefulla råd och upplysningar.

Digitized by Google

I.

Berättelsen om Jomsvikingarne föreligger som bekant i åtskilliga mer eller mindre vidlyftiga bearbetningar. Sålunda ega vi den fullständiga Jomsvikingasagan i flere särskilda, om ock med hvarandra nära beslägtade och från ett gemensamt original stammande, redaktioner (neml. i Cod. Holm. membr. 7, 4:to[1], i Cod. AM. 291, 4:to[2], i Flateyjarbók[3], samt i Cod. AM. 510, 4:to[4], till hvilka man som en femte redaktion kan lägga Arngrim Jonssons latinska öfversättning af sagan[5], derest den samma, såsom flere skäl[6] antyda, är verkstäld från ett numera förloradt original); vidare återfinnas stycken af de i Jomsvikingasagan förekommande berättelserna i de olika sagorna om Olof Tryggvesson, (hos Odd Munk, samt i synnerhet i Fagrskinna, Heimskringla och den i Fornm. sögur I—III utgifna större Olofssagan); slutligen hafva vi i behåll delar af tvenne gamla dikter, som hafva till ämne Jomsvikingarnes tåg till Norge och slaget

---

[1] Efter denna handskrift är sagan utgifven — dock ej fullständigt — som "Sýnishorn" på Fornmanna sögur (Kphfn 1824), samt senare fullständigt af G. Cederschiöld (Lund 1875).

[2] Utg. i Fms. XI, 2—155.

[3] I, 96—105, 153—203 i den tryckta texten (Kristiania 1859—68).

[4] På från denna membran stammande handskrifter grundar sig L. Hammarskölds upplaga (Sthm 1815); jfr längre fram.

[5] Utg. af G. A. Gjessing (Kristianssand 1877).

[6] Jfr Gjessing, anf. arb. sidd. VII & XVII.

Digitized by Google

i Hjörungavág, nemligen Biskop Bjarni's Jómsvíkinga drápa och Einar Gilssons Búa drápa. Dess utom omtalas Jomsvikingarne och med deras uppträdande förbundna enstaka tilldragelser på åtskilliga andra ställen inom den isländska fornliteraturen; äfven Saxo lemnar om dem flere uppgifter, hvilka dock betydligt afvika från de isländska fornskrifternas.

Frågan om de i dessa senare förekommande olika framställningarnas ursprung och förhållande till hvarandra är — åtminstone delvis — ganska invecklad [1]. De upplysningar, Odd Munk lemnar om Jomsvikingarne, äro temligen knapphändiga, och man kan derföre icke göra sig någon tydlig föreställning om beskaffenheten af den källa, hvarifrån de leda sitt ursprung; emellertid afviker Odds framställning i åtskilligt från de öfriga konungasagornas. Att bland dessa senare Fagrskinna lemnar den äldsta och ursprungligaste berättelsen, är väl numera allmänt erkändt. Att Heimkringlas författare som källor för sin framställning om Jomsvikingarne användt dels Fagrskinna, dels Jómsvíkinga saga, hvilkas berättelser han sammanstält och kritiskt undersökt, är af Storm tydligen uppvisadt [2]. Att vidare den större Olofssagans berättelse om Jomsvikingarne är en bearbetning af Heimkringlas, i hvars text bearbetaren infogat ytterligare en del stycken ur Jómsvíkinga saga samt ett par ur Jómsvíkinga drápa hemtade uppgifter, är lätt att finna.

---

[1] I den följande inledande framställningen tages företrädesvis hänsyn till de afdelningar i de resp. fornskrifterna, som motsvara Jvs.'s senare afdelning (= Jomsvikingarnes historia: Fms. XI, 43—162 och motsvarande i de öfriga texterna), enär blott denna afdelning återfinnes i den här till bearbetning företagna redaktionen, och dess utom förhållandet mellan de olika urkundernas berättelser rörande de tilldragelser, som omtalas i Jvs.'s "fyrri þáttr" måhända böra skärskådas ur andra synpunkter, än som ifrågakomma vid betraktelsen af den senare afdelningen.

[2] Snorre Sturlassöns Historieskrivning (Kbhvn 1873), sid. 139 f.

Digitized by Google

Hvad förhållande som bör antagas ega rum mellan Fagrskinna och Jómsv. saga, är svårare att fullkomligt utreda. Att dessa begge berättelser äro med hvarandra beslägtade, är temligen tydligt, då de ju båda åberopa sig på samme namngifne Isländingar och äfven i mycket med hvarandra öfverensstämma. Men många afvikelser dem emellan, särskildt i detaljuppgifter, förekomma också; då härvid än Fgsk., än Jvs. tyckes hafva rätten på sin sida [1], så torde den rimligaste förklaringen vara den, som MAURER [2] lemnar, att nemligen så väl Fgsk.'s som Jvs.'s berättelse om Jomsvikingarne härflyter ur en och samma källa [3], från hvilken än den ena, än den andra afviker [4]. Att emellertid den historiska sanningen i vig-

[1] Jfr härom MAURER, Ueber die Ausdrücke: altnordische, altnorwegische und isländische Sprache (München 1867) sid. 109 f.

[2] Anf. arb. sid. 112.

[3] KEYSERS på flere ställen (Norges Hist. I, 280; Efterl. Skr. I, 422) uttalade åsigt, att tvenne skilda källor (neml. en isländsk tradition och en norsk) skulle ligga till grund för Jvs.'s och Fgsk.'s resp. berättelser, synes mindre rimlig; afvikelserna de båda texterna emellan äro icke nog stora för att göra ett dylikt antagande nödvändigt, och hvarföre skulle Fgsk.'s författare hafva omnämt, att Isländingar deltagit i slaget i Hjörungavág och fortplantat berättelsen derom, derest han icke tagit hänsyn till denna berättelse?

[4] Härvid måste man väl antingen fatta saken så, att denna gemensamma källa varit en äldre konungasaga (= Ares?), hvars berättelse om Jomsvikingarne å ena sidan upptagits af Fagrskinnas författare, å andra sidan bildat den kärna, kring hvilken Jómssagas öfriga delar sedan grupperat sig; — eller ock skulle man kunna tänka sig, att Jómsvíkingasaga — naturligtvis i en äldre form än den, hvari vi känna henne — redan förelegat författaren af Fgsk., som derur hemtat en del uppgifter, under det att han måhända från andra, för oss obekanta, källor upptagit åtskilligt, som ej öfverensstämmer med de till vår tid bevarade redaktionerna af Jómsv. saga.

Det antagandet, att den för Fgsk. och Jvs. gemensamma källan varit blott och bart en muntlig tradition, torde deremot vara ohållbart, enär alla omständigheter tyda derpå, att Jomsvikingarnes historia redan ganska tidigt varit föremål för skriftlig behandling.

Digitized by Google

tigare frågor snarare är att söka i Fgsk. än i Jvs., har af historieforskarne blifvit tydligen lagdt i dagen [1].

Emellertid torde det vara så godt som omöjligt att med full bestämdhet yttra något rörande förhållandet mellan Fgsk. och Jvs., och detta hufvudsakligen på den grund, att ingen af de till vår tid bevarade redaktionerna af sagan är egnad att gifva en tydlig föreställning om hennes äldsta gestalt; ty att en äldre redaktion föregått de af oss kända, synes ju vid en blick på dessa otvifvelaktigt. Snarast skulle man väl vara böjd att fatta den i Cod. Holm. bevarade, i jemförelsevis god sagostil hållna, redaktionen som en representant af den ursprungliga Jomsvikingasagan; men genom sitt mycket hopträngda framställningssätt gör denna text närmast intrycket af att hafva uppkommit genom förkortning af ett vidlyftigare original. De trenne öfriga isländska redaktionerna äro deremot alla i större eller mindre grad öfverarbetade, och det är för den skull svårt att med säkerhet afgöra, hvad som i dem är ursprungligt eller ej. Arngrims latinska öfversättning är slutligen på grund af sin egenskap af öfversättning — och, som det tyckes, en ganska mycket parafraserad sådan — föga egnad att gifva någon klar föreställning om sagans ursprungliga gestalt, äfven om denna öfversättnings original, såsom Gjessing [2] antager, representerat sagan i en något äldre form än den, hvari hon framträder i de öfriga redaktionerna.

Den omständigheten, att vi icke känna Jvs. i hennes ursprungliga gestalt, försvårar icke blott undersökningen af sagans förhållande till Fgsk., utan har äfven till följd, att frågan om de olika redaktionernas förhållande till hvarandra är ganska svår, måhända rent af omöjlig att med säkerhet utreda, i synnerhet om man vid en pröfning af detta förhållande vill söka genomföra undersökningen i detalj och uppgöra något slags slägttafla öfver

---

[1] Jfr Munchs och Keysers granskning af denna fråga i deras resp. arbeten öfver Norges historia.

[2] Anf. arb. sid. XVII.

Digitized by Google

frändskapen redaktionerna emellan [1]. Då det icke ingår i planen för denna skrift att upptaga det nämda förhållandet till uttömmande undersökning, göras derom i det följande blott ett par allmänna anmärkningar i sammanhang med undersökningen af den literaturhistoriska ställning, som tillkommer den här till utgifning företagna redaktionen.

Redan vid en flyktig jemförelse mellan de fyra isländska redaktionerna finner man, att AM. 291 och Flateyjarbók stå hvarandra ganska nära. Långa stycken i dem öfverensstämma nästan ord för ord, och hvad som i olika redaktioner af samma urtext mest plägar omvexla — namn på bipersoner, mindre vigtiga taluppgifter, oratio recta och obliqua m. m. d. — är i dem båda jemförelsevis temligen lika. De afvikelser, som finnas mellan dem, bestå hufvudsakligen i mellanmeningar, som stundom finnas inskjutna i den ena, men ej i den andra, samt i smärre episoder, såsom den för AM. 291 egendomliga versionen af berättelsen om Saum-Æsa och den i Flat. förekommande uppgiften om Sigmund Brestessons deltagande i slaget i Hjörungavág, episoder, som tydligen icke tillhört sagan i hennes ursprungliga gestalt.

---

[1] Det torde för öfrigt kunna starkt ifrågasättas, huru vida de 4 membraner, utur hvilka vi känna Jvs., kunna anses utgöra ett tillräckligt säkert underlag för en sådan undersökning. Den omständigheten, att dessa hdss. å ena sidan med afseende på faktiska uppgifter och framställningens gång så mycket med hvarandra öfverensstämma, att man måste anse dem alla ytterst stamma från ett gemensamt original, men å andra sidan i enskilda ord och vändningar förete stora skiljaktigheter, tyder derpå, att Jvs. i forntiden varit föremål för ett ofta upprepadt afskrifvande. Då man nu vet, med hvilken frihet de gamle afskrifvarne gingo till väga, och huru som det stundom var brukligt att vid texters afskrifvande begagna flere hdss. jemte hvarandra, hvilkas text liksom sammanstöptes, så synes det ganska möjligt, att i de yngre af våra 4, till sina nedskrifningstider vidt skilda, membraner kunnat inkomma drag från till andra redd. hörande hdss., om ock dessa jemförelsevis främmande drag nu ej låta sig bestämdt urskilja.

Digitized by Google

Närmast redaktionerna i AM. 291 och Flat. står obetingadt den kortfattade redaktionen i Cod. Holm. Huru vida denna senare möjligen är något närmare beslägtad med den ena af de båda förut nämda, än med den andra, är svårt att afgöra, då dessa trenne texter till sitt faktiska innehåll äro sinsemellan så föga skiljaktiga. På de jemförelsevis få ställen, der AM. 291 och Flat. med afseende på sifferuppgifter från hvarandra afvika, öfverensstämmer Cod. Holm. visserligen nästan alltid med den förra, med hvilken den äfven med afseende på enskilda uttryck företer långt flere likheter, än med Flat.; men häraf torde ingen säker slutsats kunna dragas, då dessa öfverenstämmelser ju kunna bero derpå, att skilnaden i ålder troligen är mindre mellan handskrifterna AM. 291 och Cod. Holm. än mellan den senare och Flateyjarbók.

Jemte originalet till Arngrims latinska öfversättning, som, enligt Gjessing,[1] sluter sig närmast till AM. 291, bilda de trenne nu omtalade redaktionerna så att säga en grupp för sig. Slägtskapsförhållandet dem emellan måste väl snarast anses bestå deruti, att de alla stamma från ett gemensamt original, som af Cod. Holm. återgifves i en mera hopträngd, af de öfriga i en mera öfverarbetad gestalt.

Den i AM. 510 föreliggande redaktionen intager åter gent emot de öfriga en mera isolerad ställning, enär hon vid en jemförelse med dem företer åtskilliga afvikelser, hvilka dels beträffa *det behandlade ämnets omfång*, dels *de i berättelsen förekommande faktiska uppgifterna*, dels sjelfva *framställningssättet*.

Hvad olikheten med afseende på *ämnets omfång* beträffar, märka vi, att i AM. 510 endast omfattar den del af Jvs., som motsvarar de öfriga redaktionernas senare afdelning och innehåller berättelserna om Pálnatóki, Jomsborgs anläggning samt Jomsvikingarnes tåg till Norge. Den "fyrri þáttr", som förekommer i sagans andra redaktioner och behandlar de äldre Danakonungarnes historia, sak-

---

[1] Anf. arb. sid. VII.

Digitized by Google

nas här alldeles [1]. Tänkbart är visserligen, att denna afdelning blifvit af någon afskrifvare utesluten; men fullt lika antagligt är väl, att den samma redan från början saknats i denna redaktion [2], hvilken i så fall representerar sagan i en gestalt, som med afseende på det behandlade ämnets omfång måste anses som ursprungligare, än de öfriga redaktionerna. Den för dessa senare egendomliga första afdelningen torde nemligen på grund af det lösa sammanhang, hvari den står till sagans egentliga ämne, icke kunna uppfattas annorlunda än som ett senare tillägg till den ursprungliga sagan, [3] om ock detta tillägg skett i en jemförelsevis aflägsen tid, eftersom det finnes redan i den äldsta handskriften [4] af sagan.

[1] Den "första afdelning" (= "Upphaf Sogunar fra þeim Jomsvikinga-Koppum"), som finnes i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jvs. (sidd. 1—24), står icke i handskriftlig förbindelse med den senare afdelningen i samma upplaga (= "Saugu (!) af Jomsvikingum") och är för öfrigt blott en af J. F. Peringskiöld († 1725) verkstäld kompilation af tvenne andra texter. I Cod. Holm. chart. 85 fol., efter hvilken ifrågavarande första afdelning är tryckt, lemnas nemligen på titelbladet den upplysning, att den i nämda handskrift innehålla texten är "utaf en gamal Pergamentz Book afskrefven, med tillägg af det som utförligare finnes i K. Olof Tryggvasons Saga, som tryckt är." Vid närmare undersökning befinnes denna gamla pergamentsbok vara Cod. Holm. membr. 7, 4:to, och den tryckta texten är den i Skálholt 1689 tryckta upplagan af Olof Tryggvessons saga. Härmed förfaller den af Gjessing (som ej känt till de i Stockholm befintliga pappershdss. af Jvs.) framstälda hypotesen rörande den Adlerstam-Hammarsköldska upplagans första afdelning (anf. arb. sid. V f.).

[2] Detta antagande bestyrkes i viss mån af den af Gjessing (Anf. arb. sid. II) påpekade omständigheten, att Harald Blåtand, då han första gången i AM. 510 omnämnes (jfr här nedan 4[6]) benämnes G o r m s s o n (så ock Flat. I, 154), hvilket väl knappast hade egt rum, derest han hade varit omtalad kort förut.

[3] Vigfusson (Sturlunga saga, Oxford 1878, I, xcii) är af den mening, att Jómsv. sagas s. k. första afdelning utgjort ett stycke af den förlorade Skjöldunga saga.

[4] Vi anmärka här, att Cod. AM. 291, 4:to, som af Munch (Det norske Folks Hist. II, 1042) m. fl. anses vara nedskrifven redan

Digitized by Google

Med afseende på *faktiska uppgifter* innehåller AM. 510 visserligen större afvikelser gent emot de öfriga redaktionerna, än dessa förete sinsemellan; dock äro dessa skiljaktigheter öfver hufvud taget icke af den beskaffenhet, att de utöfva något inflytande på framställningens gång, hvilken är ungefär den samma i AM. 510, som i de andra texterna.

Hvad som emellertid redan vid en flyktig jemförelse mellan AM. 510 och de andra redaktionerna faller i ögonen, är det slägttycke, som den förstnämda gent emot de öfriga på många ställen företer med konungasagorna, särskildt med Fagrskinna. Åtskilliga uppgifter, som bland Jvs.'s redaktioner äro för AM. 510 egendomliga, återfinnes nemligen i Fgsk.; flere visor, som de andra redaktionerna sakna, äro gemensamma för AM. 510 och Fgsk. Slutligen finner man äfven med afseende på enskilda uttryck och vändningar många öfverensstämmelser mellan dessa båda texter.

Vi ha förut (sid. V) anmärkt, att åtskilliga omständigheter tyda derpå, att till grund för så väl Fgsk. som Jvs. legat en gemensam källa, från hvilken än den ena, än den andra aflägsnat sig; vi ha äfven påpekat, att ur historisk synpunkt Fgsk.'s uppgifter i vigtigare frågor äro att fördraga. Under sådana omständigheter är väl sannolikt, att Jvs. i sin ursprungliga gestalt legat konungasagorna något närmare, än de af oss kända redaktionerna göra, och att många bland de afvikelser, som nu förekomma mellan den förra och de senare, tillkommit derigenom, att Jvs. under tidernas lopp blifvit allt mera och mera öfverarbetad. På grund häraf skulle man kunna vara böjd att antaga, att de i AM. 510 förekommande öfverensstämmelserna med Fgsk. redan från början tillhört Jvs., och att denna redaktion således, ehuru

---

i början af 13 årh., af Vigfusson (Sturl. saga, I, xci) förklaras tillhöra senare hälften af samma årh. — ett påstående, som synes rimligare särskildt på grund af textens föga ålderdomliga skaplynne.

öfverarbetad, af Jvs.'s ursprungliga, konungasagorna närmare liggande, gestalt bibehållit mera, än de öfriga redaktionerna. I så fall skulle AM. 510 gent emot dessa ega ett icke ringa värde.

Så är emellertid icke förhållandet. Att AM. 510, — oaktadt sitt i allmänhet moderna skaplynne, — bevarat drag, som äro ursprungligare än det motsvarande i de andra redaktionerna, kan icke förnekas; icke heller är det omöjligt, att en eller annan mindre notis, som AM. 510 har utöfver alla eller någon af de andra redaktionerna, och för hvilken ingen äldre källa kan uppvisas, förefunnits i den ursprungliga texten, ehuru den sedan blifvit i en eller flere af redaktionerna utesluten. Men öfver hufvud hafva alla i AM. 510 förekommande viggigare faktiska afvikelser från de öfriga redaktionerna tillkommit genom öfverarbetning; särskildt är detta förhållandet med de för nämda text egendomliga öfverensstämmelserna med konungasagorna. Redan den omständigheten, att för AM. 510 säregna utsagor ofta förekomma som ett slags "paralleluppgifter" och stundom inledas med ett "sumir segja," eller något dylikt uttryck, väcker vid första påseende misstanke, att interpolationer egt rum. En noggrannare undersökning gifver också vid handen, att bearbetaren af AM. 510:s redaktion förutom en till grund för hans arbete lagd Jómsvíkinga saga äfven begagnat flere andra källor.

Så vidt vi kunnat finna, hafva dessa källor varit följande:

A. Fagrskinna. Den form, hvaruti denna text förelegat bearbetaren, har stått närmast den redaktion, som finnes bevarad i Codd. AM. 51, fol. och 302, 4:to (= "Noregs konungatal," i den tryckta upplagan [1] benämd *B*). Från Fagrskinna har bearbetaren upptagit nästan alla de uppgifter, som nämda text innehållit utöfver den af honom

[1] Utgifven af Munch och Unger (Kristiania 1847).

Digitized by Google

begagnade Jvs., så vidt de kunnat i denna inpassas; äfven många i AM. 510 förekommande enskilda uttryck påminna om Fagrskinna och tyckas vara hemtade derifrån. Vi påpeka särskildt följande ställen:

51^{1-17} Detta stycke, hvari omtalas, att Sigvaldi genom hotelse att låta kon. Sven fara åter till Danmark förmår Burisleif att låta honom bestämma förlikningsvilkoren, saknar motsvarighet i de andra redd., men eger sådan i Fgsk. 42^{27-29}.

52^{7-11} Att Sigvaldi genom hotelse att utlemna Sven förmår denne till eftergift, förekommer ej i de andra redd., men i Fgsk. (sid. 42), hvarifrån det väl är upptaget i AM. 510.

52^{11-12} fyrir því at B. var heiđinn mađr] Denna reflexion, som saknas i de öfriga redd., är möjligen föranledd af Fgsk. 43^{23} (eller kan hända af ett ställe hos Odd, jfr Fms. X, 309), hvarest — dock i ett annat sammanhang — omnämnes, att kon. Burisleif var hedning.

52^{17-26} Den här lemnade utförliga redogörelsen för förlikningsvilkoren, hvilken ej finnes i de andra redd. (som blott omtala, att Sven efterskänkte skatterna), tyckes hafva uppkommit genom kombination af Fgsk. (sid. 43) och Jómsv. saga.

56^{13} gaf honum jarlsnafn] Denna uppgift, som ej förekommer i de andra redd., kan vara föranledd af Fgsk. 42^{7}.

60^{18-22} Þessi skip ..... góđum] jfr Fgsk. 45^{27}.

60^{23}—62^{14} Den här förekommande berättelsen om Jomsvikingarnes första härjningar i Norge är tydligen ett försök att sammanjemka Jvs.'s och Fgsk.'s berättelser, i det att bearbetaren låter vikingarne först uppbränna Tönsberg (= Jvs.'s öfriga redd.) och sedan landstiga vid Jäder och der lemlästa Geirmund (= Fgsk.). — Vi anmärka, att AM. 510, i likhet med Fgsk. (och Holm.), skrifver Geirmundr, der AM. 291 och Flat. ha Ögmundr.

62^{21}—64^{12} Berättelsen om Geirmunds sammanträffande med jarlen och deras samtal tyckes äfven hafva uppkommit genom sammansmältning af Jvs.'s och Fgsk.'s framställning. Såsom prof på det sätt, hvarpå bearbetaren här och på flere ställen gått till väga, aftryckas parallelt ett stycke ur AM. 291 (med hvilken AM. 510 här har mest likhet) samt det motsvarande i AM. 510 med spärrning af allt, som har mer eller mindre ordagrann motsvarighet i Fgsk. 46^{9-16}, men saknar sådan i de andra redd.:

(Fms. XI, 118).	(Sidd. 62—63 här nedan).
Svá er sagt, at Ögmundr hvíti kømr þar síđ aptan dags ok gengr þegar inn í höllina ok fyrir jarl, ok kveđr hann vel. Jarl tekr	Þat var síđ dags, at Geirmundr kom á Skugga; hann gengr þegar í drykkjustofuna ok fyrir Hákon jarl ok kvaddi hann; jarl

Digitized by Google

kvedju hans, ok er hann spurdr almæltra tídinda. En hann svarar Ögmundr: "Lítil eru enn tídindi undir förum minum," segir hann, "en gørask mætti at tídindum eigi alllítlum." — "Hvattá?" segir jarl. "Þattá," segir Ögmundr, "at ek kann at segja ydr hersögu, at mikill herr er kominn í landit, austr í Víkina, ok med enum mesta ófridi ok styrjöld, ok þat sama ætla ek þeim í skapi búa, at halda slíku fram." Jarl mælti: "Hvat veit ek," segir hann, "hvárt menn munu aldregi hætta fyrr lygisögum í landinu, enn nökkurr hangir uppi fyrir" o. s. v.

sat þá undir bordum. Jarl tók kvedju hans ok spyrr tídinda; Geirmundr svarar: "Mikil tídindi er at segja." Jarl mælti: "Med gódu skyldu þau koma ok vera." Geirmundr svarar: "Eru tídindi, ok eru ill ok þó sönn; ek kann segja ydr hersögu, at mikill herr er kominn í landit ok ferr med hinum mesta ófridi ok styrjöld, ok gøra hinn mesta skada á ydru ríki, ok valda þessu Danir; ok þat hygg ek, at þeir ætli slíku fram at halda, þar til er þeir finna ydr." Hákon jarl svarar reidugliga: þessi tídindi eru illa login, ok fyrir löngu mundi Noregr aleyddr vera, af þeir hefdi herjat hingat hvert þat sinn, er þér segit þat; ok eigi munu menn fyrr afláta at ljúga hér hersögu, fyrr enn nökkurr hangir uppi fyrir þessa lygi, ok svá skal vera" o. s. v.

64^{22-27} saknar motsvarighet i de andra redd., men jfr Fgsk. 46^{19-22}.

66^{5}—69^{2} Berättelsen om Jomsvikingarnes färd från Jäder till stridsplatsen och sammanträffande med jarlen är här allt igenom sammansatt af stycken ur Jvs. och Fgsk. jfr

66^{5-8}	med Fms. XI, 122^{10-15} [1])	
66^{12-17}		Fgsk. 46^{24-27}.
66^{23}—67^{2}	„ Fms. XI, 122^{18-25}	
67^{2-4}		Fgsk. 46^{28-30}.
67^{6-18}	„ Fms. XI, 122^{26}—123^{16}	
67^{18-32}		Fgsk. 46^{34}—47^{9}.
67^{33}—68^{7}	„ Fms. XI, 123^{16-25}	
. 68^{8-11}		Fgsk. 47^{13-14}.
68^{11-26}	„ Fms. XI, 123^{25}—124^{15}	
68^{26}—69^{2}		Fgsk. 47^{29-34}.

(68^{27-32} rak í mót þeim mosagard] förekommer visserl. blott här, men Sigvaldes misstankar påminna om Fgsk. 47^{30-32}).

[1] Jemförelsen kunde äfven göras med motsvarande i Flat.

Digitized by Google

69^{11}—70^{14} Med undantag af ett par rader i början och slutet är hela kap. XXXIX tydligen hemtadt från Fgsk. 47^{34}—48^{22}. Dock märkes, att den i Fgsk. förekommande taluppgiften "hálft annat hundrað" blifvit ändrad till "ccc" i öfverensstämmelse med hvad som *förut* (66^{1}) i AM. 510 uppgifvits. Deremot omtalas utan vidare jarlens son Erling som skeppsstyrare, ehuru denne *längre fram* (79^{24}) uppgifves hafva varit blott 7 år gammal!

71^{27-28} Såsom motkämpar mot Sigurð kápa uppställer AM. 510: Sigurðr jarlsson, Ármóðr ór Önundarfirði ok Árni, son hans. Trol. har originalet, i likhet med AM. 291 och Flat., uppgifvit blott de båda sistnämda, hvarför bearbetaren för att äfven här få tretalet fullt från Fgsk. 48^{32} upptagit den förstnämde, som der sättes emot Sigurð kápa.

72^{4} och 73^{16}—^{20} Jemte de 4 Isländingar, som nämnas i de andra redd., upptager AM. 510 här äfven Tind Hallkelsson, i öfverensstämmelse med Fgsk. 49^{9}, (hvarest deremot Einarr skálaglam utelemnas).

74^{21-22} Jfr Fgsk. 48^{27-28}.
75^{20-21} Jfr Fgsk. 50^{4-5} och noten dertill.
77^{24-26} Jfr Fgsk. 49^{32-34}.
$78^{1-2,\ 5-6}$ Jfr Fgsk. 50^{6-7} och noten dertill.
84^{29} Jfr Fgsk. 50^{11}.
85^{11-15} Jfr Fgsk. 50^{30-31} och noten dertill.
86^{8-10} Jfr Fgsk. 50^{13-15}.
87^{2-8} Jfr Fgsk. 51^{1-4}.

87^{24-31} Den här anförda lausavísan af Vigfúss Víga-Glúmsson återfinnes inom hela den bevarade literaturen blott i AM. 510 och Fgsk. (sid. 51).

91^{22}—98^{24} Berättelsen om Jomsvikingarnes aflifvande och de öfverblifnes följande öden öfverensstämmer här i allmänhet ganska noga med de andra redd., men innehåller dess utom allt, hvad Fgsk. har utöfver dessa, så vidt det kunnat i berättelsen inpassas. 93^{15-20} afviker AM. 510 dock från Flat. och Holm. (AM. 291 är här defekt) och låter *i likhet med Fgsk.* 52^{1-2} den 8:de vikingen blifva benådad. — 94^{8-12} inskjutes i AM. 510 en episod, som eljest endast förekommer i Fgsk. 51^{23-31}. Jfr för öfrigt

96^{3-5}	med	Fgsk. 52^{12-14}
96^{10-14}	„	Fgsk. 52^{14-17}
97^{7-10}	„	Fgsk. 52^{18-20}
97^{18-20}	„	Fgsk. 52^{22-23}
98^{25}	„	Fgsk. 52^{24}
99^{2}	„	Fgsk. 53^{4-5}
99^{6-7}	„	Fgsk. 53^{6-7}.

Digitized by Google

101[9–10] Hákon jarl réð einn vetr fyrir Noregi etc.] Denna tidsbestämning, som (i likhet med hela berättelsen om jarlens sista år) saknas i de andra redd. (AM. 291 är dock här defekt) är möjl. upptagen från Fgsk. (sid. 54 not. 7).

Vi vilja naturligtvis icke bestämdt påstå, att alla ofvanstående uppgifter och uttryck äro hemtade från Fgsk.; ursprunglig öfverensstämmelse mellan Fgsk. och Jvs. kan ju möjligen vara rätta förklaringsgrunden till en eller annan bland de påpekade likheterna. Men att flertalet af dessa måste härröra deraf, att bearbetaren af AM. 510:s redaktion som källa begagnat Fgsk., anse vi höjdt öfver allt tvifvel genom det sätt, hvarpå öfverensstämmelserna mellan nämda texter stundom förekomma i AM. 510. Man kan nemligen på åtskilliga ställen (t. ex. 66[5]—69[2]) i AM. 510 utstryka det med Fgsk. öfverensstämmande, utan att sammanhanget derigenom i väsentlig mån störes, och hvad som efter en dylik utstrykning kvarstår, sammanfaller då i hufvudsak med de andra redd:na. Detta sistnämda förhållande är särskildt ett kraftigt bevis för vårt påstående; ty då Jvs.'s redaktioner öfver hufvud taget så mycket med hvarandra öfverensstämma, så vore det en oförklarlig företeelse, om en af dessa redd. utöfver de öfrigas text innehölle talrika, med Fgsk. stundom nästan ordagrant sammanfallande stycken, hvilka tillhört det ursprungliga originalet, men blifvit spårlöst utplånade ur de andra redd:na.

B. Odd Munks Olofssaga, neml. den redaktion af sagan, som representeras af Cod. AM. 310, 4:to [1]. Härifrån har bearbetaren hemtat flere faktiska uppgifter; äfven för de öfriga redaktionerna främmande enstaka uttryck erinra om Odd AM.

---

[1] Denna text (utg. i Fms. X, 216—376) betecknas i det följande med Odd AM., och den i Cod. Holm. membr. 20, 4:to (utg. af Munch, Kristiania 1853) med Odd Holm.

Digitized by Google

46[27] Garta] De andra redd.: Geira (Arngrims öfversättning har dock Geila = Fgsk.). Har "Garta" uppkommit genom felläsning af Garia, hvilken form (latinisering af Geira) förekommer på ett ställe hos Odd (Fms. X, 340, jfr Odd Holm. sid. 48)?

60[17] LXX skipa annars C stórskipa] Denna paralleluppgift, som ej finnes i de andra redd., öfverstämmer med Odd AM. (Fms. X, 257), hvarifrån den antagligen är hemtad. MUNCH (Odd Holm., sid. 86) menar, att denna uppgift i Odd AM. (vid hvars redigerande Jvs. ju bevisligen är på flere ställen begagnad) skulle vara hemtad från Jvs. (AM. 291) kap. 38 (= Fms. XI, 116), men der uppgifves ju "x annars c" som det antal skepp, Jomsvikingarne medförde från Jomsborg till arfölet, under det att det sammastädes uttryckligen säges, att de, då tåget till Norge anträddes, hade 100 skepp.

79[10] Hann heitr á .. Þorgerđi Höldabrúđi eđa Hörđatröll, því at ýmist er hon kölluđ]. Är möjl. den förra benämningen upptagen ur Odd AM. (Fms. X, 258), der den användes?

86[31] xxx skipa] Så ock Odd AM. (Fms. X, 258), men de öfriga redd.: IV ok XX.

100[23]—101[4] Den här lemnade parallelberättelsen om slaget, som saknas i de andra redd. (AM. 291 är dock här defekt), tyckes vara hemtad från Odd AM. kap. 15 (Fms. X, 257 f.), hvarest den i sina hufvuddrag återfinnes, och om hvars framställning äfven enskilda uttryck påminna.

101[5]—[9] Hvad som här berättas om Håkan Jarls ovänsällhet saknas i de andra redd., men erinrar starkt om början af kap. 17 i Odd AM. (Jfr 101[5]—[7] med Fms. X, 263[27]—[29] samt 101[8]—[9] med Fms. X, 264[2]—[3]).

Då, som bekant, bearbetaren af Odd AM. som källa begagnat en Jómsvíkinga saga [1], så är tänkbart, att den öfverensstämmelse i enstaka uttryck, som man på ett par ställen finner mellan Odd AM. och AM. 510 (jfr t. ex. 79[11—12] med Fms. X, 258[1] och 79[26—27] med Fms. X, 258[7]), kan bero på nämda förhållande, och att dessa uttryck således från början tillhört Jvs. Så kan emellertid icke förhållandet vara med de för båda texterna gemensamma faktiska utsagorna, då de ord, med hvilka de i AM. 510 inledas, angifva, att de der äro interpolerade. Bland till

[1] Jfr MUNCH, Odd. Holm. sid. 84.

Digitized by Google

vår tid bevarade texter är Odd AM. den enda, hvarur de kunna vara hemtade.

C. Sämund, som anföres som hemulsman för den 54^{26-28} lemnade paralleluppgiften angående det antal skepp, Jomsvikingarne medförde till arfölet. Huru vida bearbetaren hemtat denna uppgift direkte från något verk af Sämund, (ur hvilket han då möjligen lånat äfven andra uppgifter,) eller ur någon sekundär källa, är omöjligt att afgöra i anseende till det mörker, som omgifver Sämunds författarskap.

D. Biskop Bjarni Kolbeinssons Jómsvíkinga drápa, som anföres såsom källa för den 71^{9-10} förekommande paralleluppgiften angående förhållandet mellan Jomsvikingarnes och Norrmännens stridskrafter (jfr Jómsv. drápa str. 21). Någon annan vigtigare uppgift har bearbetaren icke upptagit ur Jómsv. drápa [1].

E. Tind Hallkelssons dikter [2], ur hvilka (sidd. 81—86) sammanlagdt 9 hela och 2 halfva strofer anföras. Såsom vanligt i yngre texter tyckas dessa visor hufvudsakligen användas för att utsmycka berättelsen; blott ett par mindre notiser [3] (jfr 81^{29-31} och 84^{25-26}) ha de samma lemnat bearbetaren. Att dessa visor blifvit insatta i texten i sammanhang med införandet af Tind såsom deltagare i slaget (efter Fgsk., jfr ofvan), är väl temligen tydligt; om de från början tillhört Jvs., hvilket i och för sig är

---

[1] Jfr emellertid 44^{26} 'var Vagn hinn mesti ofrhugi' med Jvdr. str. 8^{7-8}, samt 61^{13} 'þetta var jólanóttina, er Jómsvíkingar kvámu á Jaðar' med Jvdr. str. 16^{1-4} (det senare väl snarare upptaget från Fgsk. 45^{28}).

[2] "Hákonardrápa" (Fgsk. 49^{9}) och "Jómsvíkinga flokkr" (82^{26}): möjl. ett och samma kväde?

[3] Dessa notiser förekomma eljest jemte tillhörande visor blott i Heimskringla (Ol. Tr. s. kapp. 43 och 47) och den större Olofssagan (Fms. I, 173 och 183); häraf torde dock ej kunna slutas, att bearbetaren begagnat dessa texter, då intet annat tyder derpå.

Digitized by Google

föga sannolikt, vore svårt att förklara, hvarföre de alldeles saknas i de andra redaktionerna.

Några andra för den egentliga Jvs. främmande källor, än de ofvan anförda, kunna icke med säkerhet påvisas såsom begagnade vid bearbetningen af AM. 510:s redaktion [1]. Emellertid företer sistnämnda text, utöfver hvad som ofvan påpekats, ytterligare en del faktiska afvikelser från en eller flere af de öfriga redaktionerna, stundom från dem alla. Dessa afvikelser äro hufvudsakligen följande [2]:

3^{6} enn yngsti hét Fjölnir] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: hinn ellsti.

3^{6} hann var frilluson] Denna bestämning, som helt visst tillhört den ursprungliga texten, förekommer blott i Flat., Holm. och AM. 510; i sammanhang härmed tillägga dessa texter längre fram (3^{19}): svá sem hann væri arfgengr.

4^{9} f. Fjölnir rægđi brœđr sína viđ konung] Så äfven Flat. och Holm. Öfver hufvud framhålles Fjölnir's hämndlystnad och ingripande i händelserna vida mera i AM. 510 än i de öfriga redd. Jfr. 13^{21}, 16 f., 22 f., 24^{10-15}.

5^{30} ccc manna ok xxx] AM. 291 har här talet cccc, Flat. o. Holm.: D.

6^{4} Jótland] Sjáland AM. 291 och Flat. (omnämnes ej i Holm.).

8^{27}—9^{4} Ingeborgs dröm berättas här annorlunda än i de andra redd. (jfr Fms. XI, 49, Flat. I, 156, Holm. 60). I den form, hvari drömmen här framträder, betecknar väl det först

---

[1] Den 29^{10} förekommande uppgiften om Harald Gormssons dödsdag återfinnes visserligen på ett annat ställe inom den Isländska literaturen (jfr nedan sid. XIX), men huru vida den derifrån — eller möjl. direkte från Adamus Bremensis — inkommit i AM. 510, kan ej afgöras.

[2] I denna öfversigt, som för öfrigt icke gör anspråk på absolut fullständighet, fästes intet afseende vid sådana i AM. 510 förekommande afvikelser, som tydligen blott bero på framställningens olika bredd gent emot de öfriga redaktionerna. I allmänhet tages icke heller hänsyn till Arngrims öfversättning, enär den sammas detaljuppgifter naturligtvis icke kunna anses likstälda med de isländska texternas. Rörande nämda öfversättnings förnämsta egendomligheter hänvisa vi för öfrigt till GJESSINGS sakrika och grundliga undersökning.

Digitized by Google

affallna hufvudet Áki; det hufvud, som Ingeborg tager upp ur sin särk, syftar väl på sonen Pálnatóki, som på kon. Harald hämnas sin farbroders död. Är denna tolkning af drömmens betydelse riktig, så är måhända AM. 510:s framställning här ursprungligare än de andra texternas, i hvilka drömmens syftning är mera oklar.

9[32] Bjarnar, fóstra síns] jfr Fms. XI, 50 (= fóstbróđir hennar, d. ä. Álófar), Flat. I, 156 (= fóstbróđir jarls) och Holm. 60 (ráđgjafi hennar).

10 f. Episoden om Saum-Æsa berättas i AM. 510 på samma sätt som i Flat. och Holm. (AM. 291 har deremot här en annan, vidlyftigare och tydligen mindre ursprunglig, berättelse, jfr Fms. XI, 51 f.).

12[7] međ øngum gjöfum] Så ock Flat. och Holm., under det att AM. 291 låter Fjölnir uppträda och öfvertala konungen att mottaga de erbjudna gåfvorna (jfr Fms. XI, 55).

12[19] XII vetra gamall] De andra redaktionerna: XV.

13[27]—[28] Sveinn herjar .... Mön] Denna ortsbestämning förekommer endast här.

15[5], [11] Hjatland] De andra redd. ha här Halland, som tydligen är det ursprungliga.

17[16] IIII skip ok XX] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: XXX.

18[5] XV skip] AM. 291 och Flat.: XII, Holm.: IX.

18[30] L stórskipa] Samma taluppgift i AM. 291 och Holm., men Flat.: XL.

18[31] Enn er á leiđ sumarit] De andra redaktionerna: haustit, hvilket man äfven haft skäl att vänta här med anledning af den straxt efter (19[5]) lemnade uppgiften om tiden för kon. Haralds död (= aftonen före Allhelgonadag, d. v. s. den 31 Oktober).

19[5] þetta var hinn næsta dag fyrir allra-heilagra-messu] jfr

21[20] þetta var allra-heilagra-messudag] Denna tidsbestämning förekommer ej i de andra redd. Hvarifrån den inkommit i AM. 510 (det ursprungliga originalet tillhör den väl svårligen) kunna vi ej uppvisa. Vi anmärka emellertid, att den samma återfinnes i det utdrag ur "Hamborgar Historia" (Adams af Bremen bekanta verk), som förekommer i Cod. AM. 415, 4:to (utgifvet i Langebeks Script. rer. Dan. II, 146—53 samt i Fms. XI, 417—21) och i Flateyjarbók (I, 17 f.). Äfven återfinnes ifrågavarande uppgift i det "Fragmentum Islandicum," som finnes aftryckt hos Langebek, II, 425—33.

21[33]—22[17] Den här förekommande berättelsen om ett ting i

Digitized by Google

Viborg återfinnes icke annorstädes. AM. 291 och Flat. omtala dock, att Pálnatóki och Sven foro omkring i landet och höllo ting.

25^{3-7} Det här anförda samtalet förekommer blott i AM. 510.

25^{8} III. c manna] De andra redd. : c.

27^{11-12} Þat er sagt, at þá er Pálnatóki kom heim til Bretlands, at þá var öndud Álóf kona hans] AM. 291 och Holm. förlägga Álófs död till 'hit næsta sumar eptir,' Flat. till 'hit sama haust eptir'.

27^{19} til Írlands] De andra redd.: til Skotlands ok Írlands.

27^{21} III sumur] Så ock Holm., men AM. 291: XII (i Flat. är stället öfverhoppadt).

28^{17} L ok cc langskipa] AM. 291 har: III (hvilket Fms. XI, 74 antages vara skriffel för III. c.); Flat. och Holm.: ccc.

29 f. Jomsvikingarnes lagstiftning skildras i AM. 510 på ungefär samma sätt, som i de andra redd. Dock äro de stadganden, som återfinnas här nedan 29^{14-15}, 29^{19-22}, 30^{1} och 30^{7-9} (det sista blott en upprepning af 29^{16-18}), egendomliga för AM. 510; 29^{16-18} och 30^{2-3} finnas i AM. 291 och Flat., men ej i Holm.

31^{24} Guðrvísi] Denna person omtalas blott i AM. 510 (här och sid. 37).

32^{28-34} Att Sigvaldi och Þorkell tagit Hávarð höggvandi och Áslák hólmskalli som krigsfångar, omtalas blott här.

35^{23} IIII skip ok ccc manna] De öfriga redd. ha andra taluppgifter, neml. AM. 291 och Holm.: III-cc, Flat.: IIII-cc.

36^{27} Íseyjarþing] Det riktiga är väl här Íseyrarþing (= AM. 291 och Holm.; Flat.: Seyrarþing, ett lätt förklarligt skriffel). Att här dock icke föreligger ett *skrif*fel, framgår af 37^{8}: í Íseyjum.

36^{32} XX skipa] AM. 291 och Holm.: L, Flat.: LX.

36^{33} III skip] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: V.

37^{5-19} Plundringen af Harald jarls gård omtalas ej särskildt i de andra redaktionerna.

37^{16} X pund gulls] AM. 291 har här: c hundruð och Holm.: XC (?). (Flat. utelemnar denna uppgift).

37^{22} XX skip] De andra redd.: X.

37^{27} X merkr gulls] Så ock Flat., men AM. 291 och Holm.: XX.

38^{14-19} De här uppgifna förlikningsvilkoren öfverensstämma med Flat. I, 170 f., men ej med AM. 291 (jfr. Fms. XI, 86). Holm. har intet motsvarande.

40^{22} X vetra gamall] De andra redd.: IX.

44^{17} XL manna] De andra redd.: XXX.

Digitized by Google

44[18] xx menn] Så ock Flat., men AM. 291: xxx, Holm.: fáir.

46[27] Garta] De andra redd. Geira (Arngrims öfvers. dock Geila = Fgsk.). Jfr ofvan sid. XIV.

48[3] DC manna] Så ock AM. 291 och Holm., men Flat.: DCCC.

49[3]—[5] Detta stycke tyckes vara öfverhoppadt i de andra redd.

54[23] halft annat c skipa] Så ock Holm., men Flat.: "LXX skipa annars hundraðs; AM. 291 trol. det samma (siffrorna osäkra, men jfr. Fms. XI, 116).

57[21] enn drepa hann sjálfan] Denna del af Vagns löfte fattas både i AM. 291 och Flat. I Fms. XI, 153[8] (motsv. 97[3] här nedan) omtalas det icke heller, men väl i Flat. på motsvarande ställe (I, 200); Holm. upptager det både här och på senare stället.

59[13] XL skipa] Så ock Flat., men AM. 291 och Holm.: LX.

62[29] á Skugga] Så ock AM. 291 och Holm.; Flat.: á Sóla.

64[30] Erlind (skriffel f. Erling?) son sinn] Flat.: Eirík (skriffel, såsom man finner af sammanhanget) son sinn; Holm.: Erling son sinn; AM. 291 har blott Erling (utan bestämning), hvilket tydligen är det ursprungliga, ty det menas naturligtvis Erling af Skugge och icke jarlens sjuårige son.

65[10] VI herskip] AM. 291: III (Flat. utelemnar taluppgiften och Holm. hela episoden om Erik jarls och þorkels sammanträffande).

66[27] VI vikur sjóvar] Så ock Flat., men AM. 291: xx; (utan motsvarighet i Holm.).

67[12] VI kýr] De öfriga redd.: III.

68[14]—[15] Att Ulf förklarar sig hågad att deltaga i striden mot jarlen är egendomligt för AM. 510. Jfr Fms. XI, 123 f. och Flat. I, 186 f.

70[24]—72[3] Med undantag af nedanstående afvikelser öfverensstämmer AM. 510 i redogörelsen för slagordningen öfver hufvud med de andra redd.:

71[15] I st. för de öfrigas Styrkárr af Gimsum har AM. 510 'Sigrekur' af Gimsum.

71[27] Jfr ofvan sid. XIV.

71[29] Emot Vagn upptager AM. 510 Erlend jarlsson i st. f. de andra redd:s Ögmund (Holm.: Geirmund).

(Jfr för öfrigt beträffande slagordningen den öfversigtstabell, som åtföljer GJESSINGS upplaga af Arngrims öfversättning).

72[9]—[16] Visan återfinnes i AM. 291 och Flat., men ej i Holm.

74[10]—[17] Visan förekommer äfven i Flat. och Holm., men ej i AM. 291.

86[31] xxx skipa] De andra redd. IV och xx; jfr ofvan sid. XVI.

88[24] x menn] Så ock AM. 291 och Holm., men Flat. xx.

Digitized by Google

97[9-10] Vagn fellir sik fram fyrir fœtr Þorkeli] I Flat. och Holm. (AM. 291 är här oläslig) är det Björn brezki, som fäller Vagn (jfr Flat, I, 200 f.).

100[14-15] Son hans (= Sigvalda) hét Gyrðr etc.] Denna person omtalas blott i AM. 510.

101[20-23] Vigfúss Víga-Glúmsson fór ok til Íslands etc.] Detta omtalas blott i AM. 510. (AM. 291 är defekt i slutet och Holm. utelemnar hela berättelsen om de i slaget deltagande Isländingarnes senare öden).

Af den lemnade öfversigten framgår, att, om man bortser från allt, som bearbetaren af AM. 510:s redaktion bevisligen upptagit från för den egentliga Jvs. främmande källor, äro de uppgifter, genom hvilka AM. 510 skiljer sig från sagans öfriga redaktioner, icke af någon synnerlig betydenhet. De äro dels sådana, som äfven förekomma i dessa senare, ehuru i en något olika gestalt, dels sådana, som i de andra redaktionerna sakna all motsvarighet. Afvikelserna af förra slaget beträffa mest sifferuppgifter och hvarjehanda biomständigheter, som under en långvarig handskriftlig tradition lätteligen förändras. Skiljaktigheterna af senare slaget äro icke synnerligen talrika; huru vida de tillhört det ursprungliga originalet eller icke, är ofta omöjligt att afgöra.

Det nämdes ofvan (sid. VIII), att Jvs. i AM. 510 skiljer sig från de öfriga redaktionerna äfven med afseende på *framställningssättet*. Detta företer nemligen i nämda text i allmänhet ett mera modernt skaplynne, än i de öfriga redaktionerna, så väl hvad beträffar enskilda ord och vändningar — något som ju till en viss grad kan bero på handskriftens sena nedskrifningstid — som med afseende på sjelfva stilen. Berättelsen är i allmänhet mycket utlagd på bredden; öfver hufvud råder i framställningen en viss ojemnhet — en naturlig följd af textens öfverarbetade beskaffenhet. Under det att således somliga stycken äro hållna i en jemförelsevis någorlunda god sagostil, lida deremot andra af en betydlig långsläpighet och enformighet. Det senare är särskildt fallet med be-

Digitized by Google

skrifningen af kampscenerna i Hjörungavág (jfr 77^{24}—78^{18}, 80^{20-30}, 84^{16-21}, 87^{1-20}), och kännetecknar tydligen dessa stycken, som icke återfinnas i de andra texterna, såsom senare tillkomna och således främmande för den ursprungliga Jvs. [1].

Hurudan har då den Jvs. varit, som bildat stommen för den i AM. 510 föreliggande bearbetningen, och hvilken ställning intager således AM. 510 till de öfriga redaktionerna?

En jemförelse mellan de olika texterna visar, att AM. 510 så väl med afseende på faktiska utsagor (jfr ofvan sidd. XVIII—XXII), som hvad enskilda uttryck beträffar, öfverensstämmer än med en, än med en annan af de öfriga redaktionerna, utan att man kan bestämdt afgöra, hvilken af dessa ligger den samma närmast. Vidare förtjenar att beaktas, att på en del ställen, der texten i AM. 510 förefaller misstänkt och icke är fullt begriplig utan jemförelse med de öfriga texterna, denna jemförelse måste göras än med den ena, än med den andra af dessa [2]. Af

---

[1] Att nämda stycken blifvit i texten insatta samtidigt med interpolationerna från Fgsk., antydes deraf, att man i de samma finner åtskilliga ställen, som alltför mycket erinra om sistnämda text, för att likheten skulle kunna vara blott tillfällig.

[2] Vi påpeka här en del sådana ställen och lemna derigenom äfven ett supplement till noterna under texten, enär utrymmet der icke alltid tillåtit oss att belysa en del dunkla ställen så omständligt, som önskvärdt varit:

7^{27} Jfr noten till detta ställe.

14^{9} væri] Den oregelbundna tempusföljden härrör tydl. deraf, att originalet haft or. obliqua; jfr Fms. XI, 58: "at hann fengi hánum VI skip ok þar með lið, svá at þau væri öll skipuð fullri skipan."

21^{4} binda akkeri fyrir borð] Fms. XI, 66 och Flat. I, 162: "barð," som väl varit det ursprungliga.

24^{7-8} Sveinn konungr lætr þá enn eyðask veizluna ok hit næsta sumar eptir] Detta dunkla ställe förklaras af Fms. XI, 69: "Ok nú lætr konungrinn eyðask þat haust erfisgørðina, *ok líðr af sá vetr* ok þat sumar."

35^{5} Jfr noten till detta ställe.

Digitized by Google

dessa förhållanden torde kunna slutas, att AM. 510 är att betrakta som en sjelfständig, med de öfriga texterna sidoordnad, redaktion, hvarvid den omständigheten, att de andra redaktionerna öfver hufvud taget öfverensstämma mera sins emellan än med AM. 510, tyckes häntyda derpå, att de förstnämda stamma från en gemensam ättling af den ursprungliga sagan (jfr ofvan sid. VIII), under det att AM. 510 leder sin härkomst från en med nämde ättling samordnad.

Den företagna undersökningen af AM 510:s red. har gifvit vid handen, att denna text är en i en jemförelsevis senare tid företagen bearbetning af Jvs., grundad på en äldre, från de andra till vår tid bevarade texterna af-

---

42[17–18] Skrifvaren har öfverhoppat något; luckan kan suppleras efter AM. 291 eller Holm., bäst efter den senare; jfr noten till stället.

50[3] Jfr noten till detta ställe.

56[28] 'nockunniginn kallmannliga'] Orig. har väl haft 'nockurnig mikillmannliga' = Fms. XI, 110.

58[15] (eigi?) munda ek yfir svinnu mína hafa tekit] Orig. har väl haft: "munda ek sýnu minna hafa af tekit" = Fms. XI, 112, Flat. I, 181.

59[13] Jfr Fms. XI, 114: "..LX skipa, þeirra er öll sé stór ok vel skipuð.." (= Flat. I, 182). Uttrycket "skipuð" har väl äfven stått i AM. 510:s orig. och vållat felskrifningen.

67[12] Luckan i texten kan utfyllas efter Fms. XI, 123: "strandhögg, ef svá berr at hendi. Ok nu berr svá at, at þeir finna mann einn at máli; sá rekr fyrir sér" (Jfr Flat. I, 186).

73[7] 'formonnum'] Antingen är detta rent af skriffel, eller ock har skrifvaren missförstått sitt orig., som helt visst haft 'fornmonnum' (= Flat. I, 189).

80[15–18] Þetta veðr ... enn herklæði] Jemförelse med de andra redd. visar, att skrifvaren efter "menn" öfverhoppat något, snarast orden: "máttu varla standask, en menn" (så Holm. 74).

95[3–5] Þeir hafa nú látit lífit fyrir skömmu, *er mér þykkir ekki betra at lífa enn deyja* ok eiga eigi meira kosti, enn nú á ek] Detta ställe förefaller oredigt; jemförelse med Flat. I, 199 antyder, att AM. 510:s orig. äfven, i st. f. de kursiverade orden, haft: "at mér þykkir lítit í veitt at lífa lengr"

96[20] och 98[14] Jfr noterna till dessa ställen.

Digitized by Google

vikande, redaktion af sagan, jemte hvilken bearbetaren anlitat flere andra källor. Ur dessa senare har han upptagit flertalet af de i dem förekommande, för hans original främmande uppgifter, hvilka han på lämpliga ställen inflickat i detta. Tydligt framstår emellertid, att han härvid gått till väga helt och hållet mekaniskt och utan kritisk noggrannhet, — hvartill han väl för öfrigt saknat tillräckliga förutsättningar.

Det intresse, AM. 510:s red. eger för forskaren, är således öfvervägande literatur- och kulturhistoriskt; men i detta afseende är denna text af stort värde. Den visar nemligen, huru som, sedan den isländska historieskrifningens klassiska period var förbi, det historiska samlarenitet länge fortlefde på Island. På sitt sätt utgör denna text ett prof på den efterblomstring inom den isländska historieskrifningen, som frambragte sådana verk som t. ex. den större sagan om Olof Tryggvesson. Likasom denna saga tillkommit genom sträfvandet att på ett ställe samla allt, hvad man på författarens tid visste om nämde konung och hans samtida, så har bearbetaren af Jvs. i AM. 510 — om ock med vida mindre skicklighet och framgång — sökt att sammanföra, hvad för honom tillgängliga källor meddelat om Jomsvikingarne. Äfven en annan synpunkt, än begäret att samla, tyckes emellertid hafva varit bestämmande vid hans arbete: önskan att göra berättelsen fängslande för läsaren. I sträfvandet härefter går AM. 510 vida längre än de andra redaktionerna [1].

[1] Att AM. 510:s red. äfven i en något senare tid varit populär på Island, antydes möjligen deraf, att de Jómsvíkinga rímur, som finnas bevarade i Cod. AM. chart. 607, 4:to, grunda sig på just denna red. Nämda rímur, till antalet 9, äro enligt den i handskriften förekommande öfverskriften diktade af "Staðarhrauns-Jón (enligt G. Þorlákssons mening = presten Jón Jónsson i Staðarhraun, † 1653 vid 113 års ålder) och behandla efter en kort inledning Jomsv:nes historia fr. o. m. Jomsborgs anläggning t. o. m. Vagns och hans mäns tillfångatagande (motsv. sidd. 27[11]—91[9] här nedan). Då berättelsen slutar något tvärt, tyckes det, som om samlingen icke vore fullständig i handskriften.

Digitized by Google

II.

Cod. AM. 510, 4:to består i sitt närvarande skick af 96 [1] i skinnbeklädda träpermar inbundna pergamentsblad, af hvilka de flesta hålla ungefär 19 centimeter i höjd och 13,5 i bredd; många blad äro dock — och hafva redan från början varit — betydligt mindre. Radernas antal uppgår i allmänhet till 34 à 35 på hvarje sida; på en del sidor, der stilen är något gröfre, finner man dock ett mindre antal rader.

Huru vida hela boken är nedskrifven af en och samma person, är svårt att med full säkerhet afgöra. Dock göra bl. 8b—38b intrycket af att vara skrifna af en annan hand, än bokens öfriga delar, så vidt icke skriftdragens olikhet kan anses härröra af skrifmaterialens olika beskaffenhet. De ortografiska förhållandena gifva ingen säker ledning för bedömande af denna fråga, ty de förete i bokens olika delar icke större skiljaktigheter, än som kunna bero på inflytelser af de olika original, som för de särskilda sagorna förelegat skrifvaren.

Handskriftens ortografi företer intet särskildt egendomligt [2], utan är öfver hufvud taget den samma, som man plägar finna i handskrifter från sista delen af 15:de årh. Äldre kan boken svårligen vara, men må hända är den ännu yngre [3].

---

[1] Icke 95, såsom det uppgifves i Gerings upplaga af Finnboga saga (Halle 1879), sid. XIX.

[2]) Att påpekas förtjenar dock måhända det stundom förekommande bruket af 'ei' för normalt 'é' (jfr här nedan: heit 3^{6}, 7^{1}, 17^{13}, 30^{25}; leit 6^{16}; heidan 6^{18}) samt af 'æ' för 'a' (så: sækir 39^{27}, 43^{15}; alfiære 67^{18}; dæginn 76^{19}, 80^{10}, 80^{17}.

[3] Så torde förhållandet vara, derest den af G. Þorláksson (jfr Gerings uppl. af Finnboga saga, sid. XX, noten) uttalade hypotesen är riktig, att neml. AM. 510, 4:to är autograf af Biskop Jón Arason (f. 1484 † 1550). Om så är — och det finnes ju skäl, som tala derför — så måste handskriftens nedskrifningstid förläggas till början af

Digitized by Google

Rörande bokens tidigare egare gör Arne Magnusson i sin egenhändiga handskriftskatalog (AM. 435a, 4:to) följande anteckning: — "Bokina hefi eg feingid af Mag. Jone Thorkelssyne, en hann af Ingibjorgu Palsdottur a Eyri i Seidisfirdi."

Handskriften innehåller följande, till större delen i den samma fullständigt bevarade, sagor:

I. Viglundar saga, bl. 1—8a; efter bl. 3 fattas 2 blad [1].

II. Herrauds saga ok Bósa, bl. 8b—21a[19]; fullständig [2].

III. Jarlmanns saga ok Hermanns, bl. 21a[20]—32b[14]; efter bl. 27 fattas något (troligen blott 1 blad) [3].

IV. Þorsteins saga bœjarmagns, bl. 32b[15]—38b[29]; fullständig [4].

V. Jómsvíkinga saga, bl. 38b[30]—67a[24]; fullständig, med undantag deraf, att ett stycke är bortrifvet af bl. 39 (jfr nedan) [5].

---

16 årh., eller kanske än nogare till detta århundrades andra årtionde, eftersom Jón Arason temligen sent (omkr. 1508) började studera (jfr Biskupa s. II, 317) och väl knappast kan antagas hafva sysselsatt sig med sagors afskrifvande, sedan han (1522) blef biskop.

[1] AM. 510 är lagd till grund för G. Vigfussons upplaga af Viglundar saga (i Nord. Oldskrifter xxvii, Kbhvn 1860).

[2] Vid sagans utgifvande i Fornaldar sögur III, 191—234 äro varia ter tagna ur denna text.

[3] Outgifven.

[4] Denna text är lagd till grund vid sagans utgifvande i Fms. III, 175—98.

[5] Vid Jvs.'s utgifvande i Fms. XI, 1—162, äro ett mindre antal varianter samt alla visor, som AM. 510 har utöfver de öfriga redd. af sagan, i noterna under texten upptagna ur nämda handskrift. Ett litet stycke ur den samma (bl. 52a[34]—b[6] = sid. 54[19—28] här nedan) finnes aftryckt i inledn. till Gjessings upplaga af Arngrims lat. öfs. af Jvs. sidd. i f. — De i Bartholins "Antiqvitates Danicæ" (Hafniæ 1689) på flere ställen (sidd. 63, 228 ff., 470 m. fl.) förekommande utdrag ur AM. 510:s red. tyckas deremot ej vara tagna direkte från membranen, utan från någon afskrift, som på ett par

Digitized by Google

VI. **Finnboga saga hins ramma**, bl. $67a^{25}$—$88b^{27}$ [1]; fullständig [2].

VII. **Drauma-Jóns saga**, bl. $88b^{28}$—$92b^{25}$; fullständig [3].

VIII. **Friđþjófs saga hins frœkna**, bl. $92b^{26}$—96a; fullständig [4].

AM. 510:s red. af Jvs. föreligger äfven i följande, från nämda membran stammande, pappershandskrifter:

Cod. AM. 13, fol., skrifven af Jón Erlendsson († 1673). På första permens baksida har Arne Magnusson gjort följande anteckning: "Jomsvikingasaga ur bok Þorbjargar Vigfussdottur fra S:ra Þorde Jonssyne a Stadarstad."

Cod. AM. 288, 4:to [5]. På främre permens baksida har Arne Magnusson bl. a. antecknat: "Þessi Jomsvikingasaga er skrifud af Jone Hakonarsyne epter pappirsexemplar in 4:to, sem eg a minum ungum dogum sa hja Gudmundi Bjornssyne i Hrafnsey." Vidare säger Arne sig hafva jemfört denna handskrift med "bok S:ra Þordar Jonssonar" (= AM. 13 fol.), hvars varianter också finnas i AM. 288 antecknade i marginalen.

Cod. AM. 289, 4:to [6]. En afskrift af denna bok finnes i *Cod. reg. Havn. 1200 fol.* (Ny kongel. Saml.).

---

ställen berigtigats efter Flateyjarbók. — Om den Adlerstam-Hammarsköldska upplagans text jfr nedan.

[1] Icke bl. 66—88, såsom Gering (anf. st.) uppgifver.

[2] Denna text är begagnad för variantapparaten i så väl Werlauffs upplaga af sagan (Kbhvn 1812), som — med stor noggranhet — i Gerings upplaga (Halle 1879).

[3] Outgifven.

[4] Efter denna text är sagan aftryckt i Fornaldar sögur II, 488—503.

[5] I Fms. XI äro varianter till Tind Hallkelssons visor upptagna ur AM. 288.

[6] På denna och föregående hds. grundar sig den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jvs. (Sthm 1815). Denna i visst afseende ganska märkvärdiga bok har tillkommit på följande sätt: En person vid namn Jacob Ixel (tydligen den bekante "Pagehofmästaren," som blef förvisad från Sverige 1756; jfr Malmström,

Digitized by Google

Cod. AM. 290, 4:to. En afskrift af denna bok finnes i *Cod. reg. Havn. 1199 fol.* (Ny kongel. Saml.).

Cod. AM. 293, 4:to, fragment, slutande med orden "ok var kallaðr Þorkell" (sid. 31[24] här nedan), och skrifvet af Arne Magnusson, som på första sidan gjort denna anteckning: "Hæ chartæ frivolæ sunt et nullius auctoritatis."

En jemförelse mellan AM. 510 och de 5 AM. pappershandskrifterna gifver vid handen, *att de senare alla härstamma från membranen,* hvilket framgår dels deraf, att i denna förekommande fel återfinnas i pappershandskrifterna (oförändrade eller synbarligen af skrifvaren rättade), dels deraf, att dessa senare afvika mera från membranen på ställen, der den samma är mera svårläst. — Den lakun, som i början af Jvs. (jfr ofvan) förefinnes i membranen, förekommer ej i afskrifterna, hvilkas text på detta ställe är fortlöpande: vid jemförelse med membranen finner man

---

Sveriges historia under Frihetstiden, VI, 233) tog år 1757 i København en afskrift af AM. 288, 4:to, hvilken han jemförde med AM. 289, 4:to. Ixels afskrift råkade sedan i händerna på en varm fornvän, kommersrådet M. Adlerstam († 1803), som öfversatte texten på svenska samt tillfogade Jvs.'s "förra afdelning" efter Cod. Holm. chart. 85 fol. (jfr ofvan sid. IX not. 1); dess utom tyckes A. hafva i den Ixel'ska texten insatt enstaka ord och meningar efter Skálholtsupplagan af Ol. Tr. s., (vid sidan af hvilken han måhända äfven begagnat nyssnämde Cod. 85 fol.). Det hela renskref han i en ytterst elegant codex (= Cod. Holm. chart. 55, 4:to). Den af A. redigerade texten blef efter dennes död utgifven af den mångfrestande Lorenzo Hammarsköld, som vid utgifvandet jemförde Adlerstams text med Cod. Holm. membr. 7, 4:to och tvenne afskrifter af denna (tydl. Codd. Holm. chartt. 17 och 86 fol.), med ledning af hvilka hdss. han "förbättrade" texten på ett sätt, hvarom man får en föreställning genom att genomläsa de anmärkningar, han bifogar i slutet af upplagan. — Då dennas text således uppkommit genom godtycklig sammanstöpning af åtskilliga handskrifters läsarter och dess utom på grund af utgifvarnes bristande insigter (man läse t. ex. de af Adlerstam författade kostliga kapitelöfverskrifterna!) hvimlar af de gröfsta språk- och tryckfel, är den samma naturligtvis så godt som obrukbar. (Jfr Rasks recension i Sv. Literaturtidning, 1817, n:o 14).

Digitized by Google

emellertid, att lakunen blifvit i afskrifterna på fri hand utfyld, och att således *dessa tagits först sedan membranen redan var stympad.* Så väl af den omständigheten, att nämda utfyllning är nästan ord för ord den samma i alla afskrifterna, som ock deraf, att dessa förete större öfverensstämmelser sinsemellan än med membranen, följer, *att de icke alla kunna vara tagna direkte från denna,* utan att antingen en af dem (i så fall AM. 13 fol., som står membranen närmast) bildar en mellanled mellan membranen och de öfriga, eller ock alla pappershandskrifterna stamma från en numera förlorad afskrift af membranen.

På grund af ofvanstående förhållanden har jag naturligtvis vid textens redigerande lemnat pappershandskrifterna utan afseende [1].

Vid textens utgifvande har jag ansett lämpligast att återgifva den samma diplomatariskt, dock med vissa inskränkningar, som dels betingas af typografiska förhållanden, dels åsyfta att göra texten mera njutbar för läsaren. Detta förfaringssätt synes mig vid denna handskrifts utgifvande vara det enda lämpliga. Normalisering efter den vanliga metoden — d. v. s. efter mönstret af gamla handskrifter — kunde svårligen komma i fråga vid utgifvandet af en text, som med afseende på så väl språkformer som uttryckssätt företer en så modern pregel, som denna. En annan utväg hade varit att företaga en normalisering, grundad på handskriftens egen och med den samma sam-

[1] Jag har mera omständligt behandlat frågan om pappershandskrifterna, enär så väl utg. af Fms. XI. som GJESSING (anf. arb. sid. I) tyckes hafva ansett möjligt, att de kunna ega sjelfständigt värde. Visserligen företer AM. 288 i en visa (81^{32}—82^{6} här nedan) vida bättre läsarter än AM. 510 (jfr Fms XI, 137), men detta beror tydligen derpå, att AM. 288:s skrifvare känt nämda visa från annat håll (från någon handskrift af Heimskringla?); i öfriga visor äro AM. 288:s läsarter sämre än membranens och tyckas hafva uppkommit genom ytterligare förvridning af dessa.

Digitized by Google

tida handskrifters ortografi; men denna metod har synts mig olämplig på grund af den stora svårigheten att uppställa regler för en dylik normalisering, vid hvilken för öfrigt godtycket alltid skulle fått ett stort spelrum.

De afvikelser från membranens skrifsätt, hvilka jag ur ofvan angifna synpunkter vid textens återgifvande i tryck vidtagit, äro hufvudsakligen följande:

1) *Alla förkortningar hafva blifvit upplösta*, hvarvid dock handskriftens beteckningssätt angifvits i noterna, så ofta mera än ett upplösningssätt varit tänkbart.

Vid förkortningarnas upplösning har jag städse sökt taga hänsyn till i hds. förekommande fullt utskrifna former. I några fall, då sådana ej i hds. påträffats eller på grund af sitt vacklande skrifsätt ej erbjudit tillräckliga kriterier, har jag användt de former, som synts mig mest öfverensstämma med den eljest i hds. rådande ortografien.

Tecknet ⁷ har jag — i de fall, då det ej betyder blott 'r', såsom i e*r*, e*r*u m. fl. ord — återgifvit med 'er', så väl i ändelser, der denna bokstafsförbindelse i hds. är vida vanligare än det blott sparsamt förekommande '-ir', som ock vanligen i stamstafvelser. Dock har jag stundom på grund af de utskrifna formerna funnit mig föranlåten att på annat sätt återgifva detta tecken, neml. dels med 'ior', i former af verbet g*ior*a och det deraf härledda adjektivet; dels med 'ær' i u*ær*i o. d. ord; dels med 'ier' på alla ställen, der den normaliserade ortografien fordrat 'ér' [1].

Tecknet ² har jag öfver allt återgifvit med 'ur', utom i orden f*yr*, f*yr*st, k*yr*t, sp*yr*, hvilka, då de förekomma oförkortade, alltid förete detta skrifsätt.

Tecknet ᪵ betyder alltid 'ra', utom i þ*es*sa*r*a*r* 30^{26}, b*ar*daga 70^{25}. I h*ar*daz 21^{7} kan upplösningen vara tvifvelaktig (h*ra*daz?).

I likhet med andra yngre hdss. iakttager AM. 510 ingen bestämd skilnad mellan enkla och dubbelskrifna

---

[1] Normalt 'ér' betecknas i Jvs. blott 12 gången med 'er', men deremot omkr. 280 gånger med 'ier' eller ı⁷.

Digitized by Google

konsonanter. Det har derföre i de fall, der en upplöst förkortning gifvit en vokal med efterföljande konsonant, stundom varit svårt att afgöra, huru vida denna senare bort återgifvas enkel eller dubbel. Rörande det förfaringssätt, jag härvid följt, anser jag mig böra meddela följande:

Då hds. i öfverensstämmelse med nyisländska uttalet (om ock icke skrifsättet, jfr Gislason, Oldn. Forml. sid. 33) oftast (i inemot 60 fall af omkring 75) i substantivens nsgf. best. form, i adjektivens asgm. obest. form samt i adverb på -an har dubbelt 'n' (vanl. betecknadt ṅ), så har jag på dylika ställen, äfvensom — i analogi dermed, om ock mera godtyckligt — i femininer på -an (så 55[25], 79[35], 99[3] m. fl. st.) alltid återgifvit ^{n} med -ann[1]. Likaledes har jag i öfverensstämmelse med hds.'s bruk, skrifvit dubbelt 'n' i gplf. best. form af substantiven (så t. ex. hefnd*anna* 6[29]), äfvensom vid upplösandet af m^{n} (= mann), h̄ eller h̄n (= hann), þ^{n} (= þann).

Vidare har jag äfven skrifvit dubbel konsonant på en del ställen, der ^{c} på grund af utskrifna former synts mig böra återgifvas med 'ck' (med föreg. vokal) nemligen i orden n*ock*ur[2], þ*ick*ia[3], *feck*, *geck*.

I alla andra fall, der en upplöst förkortning gifvit en vokal med följande konsonant, har jag skrifvit den senare enkel, och tror mig dermed hafva kommit närmast hds.'s bruk och tidens uttal[4]. —

---

[1] Måhända hade jag på sådana ställen äfven bort återgifva hds.'s -ā med -ann i st. f. med -an, äfvensom -ī med -inn (jfr Gislason, anf. st.) i st. f. med -in.

[2] Pron. nökkurr skrifves n^{c}ur o. s. v. (28 ggr) eller n^{c}̣r o. s. v. (11 ggr); utskrifvet förekommer nockur o. s. v. 14 ggr; blott en gång (nockrer 62[17]) förekommer en utskrifven form utan 'u'.

[3] Former af verbet þykkja förkortas i hds. vanligen þ^{c}ia o. s. v., hvilket återgifves med þickia o. s. v. (så utskrifvet på 20 ställen. men blott 3 ggr [12[22], 41[25], 100[6]] med enkelt k).

[4] Särskildt märkes, att normalt 'rr' i hds. oftast — isht i slutljudet, men ofta äfven i midljudet, (t. ex. þe*ss*ar*ar* 7[20], 98[13], an*n*ara

Digitized by Google

I orden ok, ek, mik, þik, sik, mjök är 'k' i hds. mycket ofta uppmjukadt till 'g', om ock detta senare ej förekommer fullt så ofta, som det förra [1]. Då väl emellertid det öfvervägande bruket af 'k' ej kan anses hafva berott på skrifvarens uttal, utan snarare torde härröra deraf, att denne varit böjd för att arkaisera eller låtit sig påverka af föreliggande äldre originals ortografi, och då 'g' i de ifrågavarande orden ju är det i hdss. från denna tid vanligaste skrifsättet, så har jag återgifvit tecknet ꝁ samt förkortningarna e^c, m^c, þ^c, s^c med resp. og, eg, mig, (miog 43^{11}), þig, sig.

Adv. svá skrifves omvexlande so och suo; vanligen förkortas det s^o, som jag upplöst so, hvilken form dels är den oftast (ungefär dubbelt så ofta som suo) förekommande, dels torde öfverensstämma med tidens uttal.

f^i har jag upplöst firer, ty fir^7 förekommer 4 gånger (fyr^7 blott en gång).

e^i har jag återgifvit med eigi [2], ty så skrifves 92^{22} (eige 78^{9}), och 54^{11} förekommer samma beteckning för 3 sg. pr. konj. af eiga.

e' har jag återgifvit med eda (så utskrifvet 11^{34}, 63^{31}, 93^{27}; edur blott 34^{30}). — e² betyder naturligtvis edur.

Prep. við skrifves u^d (= vid, blott 2 gånger), u^t, v^t (= vit) samt oftast u^i, v^i, som jag alltid upplöst uit, hvilket skrifsätt i fullt utskrifna former förekommer ungefär 3 gånger så ofta som uid.

h^i har jag efter omständigheterna upplöst hefi 95^{10}; hafi 44^{17}, 54^{23}, 54^{25}, 54^{26}; hafdi 55^{1}.

55^{4}, no*ck*ur*ar* 13^{3}), — skrifves enkelt (såsom i nyisländskan, jfr Gislason, Oldn. Forml. sid. 33), hvarför upplösningarna f*er*, ann*ar*, ann*ar*a o. s. v. torde vara de enda riktiga.

[1] Sålunda träffar man i Jvs.: 36 ok mot 19 og, 34 ek mot 12 eg, 2 þik mot lika många þig; deremot skrifves alltid sig och miog.

[2] 33^{12} är dock denna upplösnings riktighet tvifvelaktig; jfr noten till detta ställe.

Digitized by Google

u° har återgifvits med uoru, som finnes utskrifvet på flere ställen.

h° återgifves af samma skäl med hun.

Adj. mikill (vanligen förkortadt m^ell o. s. v.) skrifver jag, i enlighet med hds.'s bruk, i osammandragna former mik- (så hds. 3 ggr; mick- 2 ggr), i sammandragna myk- (så hds. 4 ggr; myck- 2 ggr).

1 sg. och 1 pl. ind. refl. form ändas i utskrifna former på -unz (så inom Jvs. 8^{29}, 24^{1}, 72^{11}); i enlighet härmed har jag i dylika former städse upplöst förkortningen -ūz till -unz.

ml̄i, ml̄ti, ml̄t har jag återgifvit med mællti, mællt, eftersom 'l' framför dental i hds. oftast fördubblas (på omkr. 180 ställen af inemot 210); dess utom har hds. mællt 44^{8}, 50^{31} samt på flere ställen utom Jvs. så väl mællti som mællt (men dock mælte 60^{1}).

Af samma skäl upplöser jag sk̄t, sk̄tu, sk̄di etc. till resp. skallt, skalltu, skylldi etc.

þ̄ra, þ̄rar, þ̄ri (aldrig utskifvet i Jvs., men på ett ställe i Jarlmanns saga ok Hermanns läses þeir*r*e) har återgifvits med þeirra etc.

k̄gr, k̄g² har upplösts kongr, kongur; i Jvs. förekommer ordet ej utskrifvet, men på ett ställe i Friđþjófs saga skrifves kong*ar*.

Vid upplösning af ḡgr och liknande förkortningar har jag i öfverensstämmelse med hds.'s skrifsätt begagnat diftongen 'ei' (ej 'e').

ōra har jag upplöst oruzta med anledning af skrifsättet 65^{20}.

l̄d har jag öfver allt återgifvit med land (icke lond) [1].

Nom. propia samt ordet jarl m. fl. betecknas vid oftare upprepning vanligen med blotta begynnelsebokstäfverna. Med stöd af utskrifna former och analoga ortografiska förhållanden har jag skrifvit:

---

[1] 37^{9} förekommer visserligen Siol*an*da, men häraf kan ej slutas, att pluralis öfverallt bort användas, ty 31^{17} läses Sial*an*di.

Digitized by Google

Nom. Haralldur, gen. Harallz[1].
Nom. Palner[2], öfriga kasus Palna[3].
Nom. Sueinn[4], gen. Sueins, dat. Sueini, ack. Sueinn[5].
Nom. och ack. sing. iarll[6], gen. iarls[7], dat. iarlli.
Då ordet jarl varit betecknadt med blotta begynnelsebokstafven, har jag, måhända något godtyckligt, alltid återgifvit det samma i obestämd form[8].

I namnen Biorn och Vagn (likasom i allmänhet, då 'n' i slutljudet följer på konsonant) vacklar hds.'s bruk mellan dubbelt och enkelt 'n'; jag har vid förkortningars upplösning städse användt det senare skrifsättet.

Namnet Hákon skrifves i hds. omvexlande med '-k-' och '-c-'; oftast förkortas det Hac.', Hc', som jag upplöst Hacon.

m.' har öfver allt återgifvits med mællti, ku.' med kuat, så vida icke annorlunda anmärkes.

.ſ. såsom beteckning för anföringsord har jag städse upplöst seger, utom på ett par i noterna anförda ställen, der sammanhanget fordrat annat upplösningssätt.

2) *Olika former af samma bokstaf hafva återgifvits med ett och samma tecken;* sålunda 'r', 'ꝛ' och 'ʀ' = 'r', 'i' och 'j' = 'i', 'u' och 'v' (hvilka begagnas utan all åtskilnad i betydelsen och stundom äro svåra att särskilja) = 'u'; tecknet 'ꜵ' har dock bibehållits, enär det i vår text endast förekommer som tecken för normalt 'á' (omvexlande med 'a'). — I sammanhang härmed anmärkes,

---

[1] Så hds. 4 ggr, Haraldz 1 gång.
[2] Så hds. 1^{5}, 1^{20}.
[3] Så hds. 1^{12}.
[4] Så hds. 15 ggr; Suein 3 ggr, deraf 2 ggr Sueī (= Sueinn).
[5] Så hds. 3 ggr, Sueinn blott 11^{24}.
[6] Så hds. 7 ggr; iarl 1, iall 2 ggr.
[7] Så hds. 4 ggr; iarlls, iarllz, iallz hvardera 1 gång.
[8] Om man bortser från visorna, så finner man inom Jvs. på sådana ställen, der lika så väl bestämd som obestämd form af detta ord varit tänkbar, den förra utskrifven 63^{26}, 79^{31}, 91^{2}, den senare 34^{31} och 62^{23} (första stället).

Digitized by Google

att de accenter, som stundom förekomma i hds., icke återgifvits i aftrycket [1].

Då 'u' (v) och 'i' (j) i hds. finnas använda som siffror, har jag emellertid af lätt begripliga skäl bibehållit så väl skilnaden mellan 'u' och 'v', 'i' och 'j', som ock de öfver 'i' (j) möjligen befintliga accenter.

3) *Skiljetecken och stora begynnelsebokstäfver hafva införts i enlighet med nyare språkbruk*, hvarjemte jag (med bihållande af hds.'s indelning i kapitel, hvilka jag försett med ordningsnummer), efter innehållet afdelat texten i mindre stycken, hvarigenom läsningen underlättas och öfversigtligheten ökas.

I sammanhang härmed bör jag nämna, att jag på ställen, der de olika delarne af sammansatta ord i hds. förekomma skrifna åtskils, i aftrycket förbundit dem genom bindestreck [2], derest det normaliserade skrifsättet [3] fordrat sammanskrifning.

4) *Uppenbara fel hafva rättats*, dock städse med anförande i noten af hds.'s läsart. Derjemte hafva uteglömda ord och bokstäfver tillsatts inom ( ) och utplånade eller bortrifna dylika inom [ ] (jfr nedan sid. 2). Vid dessa rättelser har jag dock ansett mig böra gå till väga med stor försigtighet, enär det ofta varit svårt att afgöra, huru vida fel verkligen förelegat [4], eller icke snarare hds.'s läsart

[1] Med undantag af de ofta förekommande, ur språklig synpunkt betydelselösa, accenterna öfver 'i' och 'j' och de föga vigtigare accenterna öfver 'æ', träffar man inom den här utgifna texten accenter blott på följande ställen: áhyggja (2 accenter) 64^{5}, sár (2 d:o) 70^{11}, dán (2 d:o) 71^{10}, skálld 72^{6}, hált 97^{11}, Norégr 57^{17}, 57^{20}, mést 64^{20}, ferdénn 58^{28}, hiét 65^{11}, allfiæré 67^{18}, spiotét 69^{10}. Skrifsättet spiotét, ferdénn, allfiæré har helt visst uppkommit derigenom, att skrifvaren tyckt sig hafva skrifvit spiotit etc.

[2] Derest i aftrycket sammansättningsdelarne kommit att stå på olika rader, hafva dubbla bindestreck (-|-) användts.

[3] Ur "normal synpunkt" oriktig sammanskrifning (af preposition med dess kasus) förekommer i hds. blott på några få ställen, hvarest jag utan vidare åtskilt orden.

[4] Sålunda förefinnas måhända fel äfven på följande ställen,

Digitized by Google

härrört från skrifvarens uttal [1] eller från ett nyare språkbruk [2], hvarpå denna text erbjuder många exempel. På en del ställen, som förefallit mig misstänkta, men hvarest rättelse ej synts mig ovilkorligen nödvändig, har jag för den skull åtnöjt mig med att i noten anmärka förhållandet. — Äfven har jag i noterna anfört alla af skrifvaren sjelf gjorda rättelser.

Vid aftryckandet af de i texten förekommande *visor* har jag ansett ett noggrannare återgifvande af hds. vara af nöden, hvarföre jag icke vidtagit andra afvikelser från den samma än förkortningarnas upplösning och angifvande med kursiv stil hvarjemte jag afdelat stroferna i rader med ledning af de (i aftrycket ej återgifna) punkter, som i hds. angifva slutet af hvarje vísuorð.

De i texten befintliga visornas kritiska och exegetiska behandling ingår icke i planen för denna skrift. Jag har emellertid sökt att af de samma åstadkomma ett så troget aftryck, som det varit mig möjligt, och

---

hvarest jag dock icke ansett mig böra företaga ändring: 14[24], 27[20], 28[5], 28[16], 42[22], 44[1], 53[22], 55[2], 55[32] (orden "so at ei sie herr min epter i Einglandi" äro här helt visst origtigt inkomna i texten), 56[20] (samma förhållande tyckes här ega rum med orden "hann medann"), 64[26], 65[10], 69[3], 76[2], 79[13] m. fl. st.

[1] Så är väl förhållandet med silgdi 14[2], teingls 75[7], 84[29], Vinland 27[23] m. fl. st., harlda 84[16], måhända äfven med sumarins 10[14] (jfr Hervarar saga, ed. BUGGE [Kristiania 1873] sid. 314[27]), daul 25[16] (jfr CEDERSCHIÖLD, Bandamannasaga [Lund 1874] sid. XII), hofdinga 7[27], streinga 56[17], kveika 29[10], þickaz 18[21], 24[1], skilaz 15[9], gauga 17[7] m. fl.

[2] Förutom en del andra nyare former som sporadiskt förekomma redan i äldre hdss., finner man i AM. 510 följande, som tyckas värda att särskildt påpekas: Asg. af maskulina -ja-stammar är stundom = nsg. (så 37[11]); kompar. mask. af adjektiven har stundom kas. obl. i sing. = nsg. (så 7[28], 30[9], 43[3] m. fl. st.); 1 pl. pr. konj. ändas ofta på -um, samt plur. af pret. konj. på -um, -ut, -u (stundom är dock svårt att veta, om ind. eller

Digitized by Google

hoppas att derigenom hafva gifvit textkritiken ett något säkrare underlag, än som erbjudes genom den i Fms. XI lemnade normaliserade texten [1].

---

konj. åsyftas); 1 sg. och 1 pl. ind. refl. form ändas på -unz (jfr ofvan sid. XXXIV); stundom träffar man former som hofdingie, uilie, sitie, leggie o. s. v. för hofdingi etc.; eirn f. einn förekommer 90^{4}, 95^{11}; þui f. hui, ofta; siert som 2 sg. pr. konj. af vera, ofta; giordur (part. pret. af giora) 21^{22} o. s. v. — Relativpartikeln är ofta utelemnad (stundom väl rent af uteglömd), jfr 15^{3}, 18^{1}, 23^{26}, 27^{27}, 31^{19}, 37^{25}, 50^{2} m. fl. st. Äfven personliga och demonstrativa pronominer utelemnas jemförelsevis ofta.

[1] Förutom åtskilliga genom den något godtyckliga normaliseringen föranledda oegentligheter innehåller nämda text äfven följande uppenbara fel: I st. f. 'odur' 69^{25} har Fms. XI: áđr; f. 'utann' 69^{27}: utar; f. 'jdrunzt' 72^{11}: yđrunst; f. 'drept' 72^{27}: drepr; f. 'uandar' (?) 74^{12}: varđar; f. 'nidur' 82^{4}: víđr; f. 'ædra' 82^{8}: æđru; f. 'næte' (?) 82^{10}: nære; f. 'uirdri' 82^{19}: viđri; f. 'gundlar' 83^{10}: Göndlar; f. 'nunnar' 83^{14}: minnar; f. 'veggurs' (?) 83^{24}: veggs; f. 'bauga' 85^{29}: baugz; f. 'þrytt' 85^{31}: þreytt; f. 'fiarre' 86^{2}: firri; 86^{22} har hds. tydligt 'nu' (icke 'æ', jfr Fms. XI, 141, not. 5); f. 'þiónguar' 87^{28} har Fms. XI: þröngvar: f. 'dauru' 87^{31}: dörrinn.

Digitized by Google

JÓMSVÍKINGA SAGA.

Digitized by Google

Siffror inne i texten, åtföljda af bokstäfver samt omslutna af klammer, hänvisa till motsvarande blad och bladsida i Cod. AM. 510, 4:to (= *hds.*).

Siffror i yttre marginalen hänvisa till motsvarande sidor i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jómsvíkingasaga (Sthm 1815).

( ) omgifver af skrifvaren utelemnade ord och bokstäfver, som af utgifvaren blifvit i texten insatta.

[ ] omgifver i texten de utfyllningar, som med någorlunda säkerhet kunnat göras på ställen, hvarest handskriften är stympad eller skriften utplånad.

[i början af en not motsvaras af ett liknande tecken uppe i texten och utmärker, att noten har afseende på alla de ord, som i texten stå mellan tecknet och notsiffran.

Digitized by Google

I.

Madur er nefndur Toki [1]; hann uar i Danmork i 26
hieradi þui, er a Fione hiet. Toki uar rikur madur
og mikill firer sier; Þoruaur het kona hans. Toki atte
sier .íij. sonu, þa er nefnder eru; Aki het enn elzti son
hans; Palner het annar, sa er honum uar næstur at
alldre; [39 a] enn yngzti heit [2] Fiolner, hann uar frillu-
-son. Toki, fader þeirra, uar þa gamall madur, er þetta
uar tidinda.

Þat uar eitt haust, at Toki tok sott og andadiz ur
sottenne. Eigi lidu langar stunder fra andlati Toka,
adur Þoruaur tok sott og andazt ur, og bar þa alla erfd
under þa Aka og Palna [3]; toku þeir allt fe epter fodur
sinn og modur sina. Ok er so uar komit, spurdi Fiolner
brædur sina, huad þeir ætludu honum af arfinum og fe
þui, er fader þeirra hafdi att; þuiat þat uar mikill audur, 27
er þeir brædur erfdu, bædi i londum og lausa-fe. Þeir
brædur saugduz mundu midla honum þridiung af lausa-
-fe, en ecki af londum; enn Fiolner mællti til þridiungs [4]
[allz] fiar, so sem hann uæri arfgeingr; enn þeir Aki og
Palner saugduz eigi mundu midla [honum meira,] en so

[1] *Af skrifvaren ändradt från* Aki. [2] *Så* (= hét) *här och på flere ställen i det följande.* [3] *Så.* [4] *En del af bladet är härefter bortrifven, hvarigenom alla de följande raderna till handskriftssidans slut blifvit stympade. Endast sådana utfyllningar äro i texten upptagna, till hvilka man med någorlunda säkerhet kan sluta af sammanhanget eller med ledning af de andra redaktionerna af sagan (företrädesvis Cod. AM. 291, 4:to och Flatöboken). Då utfyllning efter denna grundsats ej varit möjlig, beteckna i texten insatta punkter det antal bokstäfver, som — förkortningarna oberäknade — ungefär kunna antagas hafva fått plats på de felande stället.*

Digitized by Google

sem þeir hofdu bodit. Enn Fiolner let sier þat illa lika, er hann hefdi[1] eigi ia........[2] uit þa[3] brædur sina, og kuezt þat ætla, at hann skyldi nockut sinn uera æ moti [þeim. Og fer hann] æ burt med þessum fiar-hlutum uit so buit; og for hann, þangat til er hann kom æ fund [Harallz kongs] Gormssonar, og giordiz Fiolner honum handgeingenn; hann uar radgiafi kongs. [Uar Fiolner uitur madur, radugur] og illgiarn, enn kongr uar eigi diupsettur. Þat er sagt, at þegar Fio[lner]..........[4] Haralldi kongi, at hann rægdi brædur sina uit kong.

Þenna tima uar eing[inn madur sa i Danmork, at] meire hofdingie uæri en Aki Tokason, þegar Haralldur kongur..................[5] meira tignar-nafn. Aki uar i uiking huert sumar og heri[adi]..........[og hafdi iafnann] sigur, þar sem hann bardiz, og honum uard gott
28 til fiar og mannuirding[ar]....................[6] uetrum og iafnann huers-dagliga fiolmenne mikit og helt[7] .... Aki uar uitur madur og uingodur; hann uar so uinsæll, at hann atti uin[8] um............... ....sottu og marger menn æ ualld Aka, er kongur þotti hardur. Fiolner..................[9] Aki uar so frægur og uinsæll.

Þat er sagt, at Haralldur kongur og Fi[olner]..... ....[10] uæri mester i landinu, þegar kongur leid. Kongur seger, at honum le[iz so, sem Aki uæri hinn me]ste hofdingie. Fiolner seger: ”Bratt skalltu reyna uingann hans til yduar, þo .... eg em yduar madur nu og skylldur at segia ydur þat, er uardar ydru

---

[1] e *otydligt.* [2] *Möjligen har här stått*: iafnmikinn hlut [3] *I margen.* [4] *Det felande troligen*: uard handgeingenn [5] *Det felande möjl.:* leid, þuiat kongur atti (?) [6] *Det felande kanske:* sat hann heima i Danmork æ, *i hvilket fall* hafdi *får anses vara uteglömdt framför det följande* iafnann [7] *Det bortrifna kan t. ex. hafva varit:* hann sinum monnum uel og uirduliga [8] *Otydligt.* [9] *Det felande torde ungefär hafva varit*: undi uit it uesta, er [10] *Här saknas trol.:* ræddu um med sier, huerer menn er (*ell. ngt liknande*).

Digitized by Google

riki ....[1] at Aki dregur lid mikit under sig, þuiat hann lætur menn sætta[2] til þess .... [Seger Fiolner, at] Haralldur mundi eigi leingi kongur uera yfer Danmork, ef hann leti Aka ....[3] þier [uitit eigi hans uælrædum[4]; er þat yduart gialld." Kongur hlydur a þat, e[r].......[5]

II.

Aki uar mikil uin Ottars iarls i Gautlandi, og for Aki þangat [eitthuert sinn at heimbodi til Ottars iarls.] Aki hafdi .íj. lang-skip; uar anat drecki godur, enn annat 29 sneck[ia; hann hafdi a þeim skipum .c. manna, og uoru] þeir aller uel buner at uopnum og klædum; ecki er þess getit, at [nockut uard til tidinda um ferd þeirra.]

Aki þa þar godar giafer af Ottari iarlli, adur þeir skilldu, og for Aki h[eim sidann til Danmerkur. Nu fret]ter Fiolner, at Aki uar farinn til Gautlandz, og seger kongi þat og bidur hann ....og seger, at Aki hafdi lid mikit dregit under sig af odrum londum til ....["hefer] [39 b] þetta flærd ein uerit uit ydur i þessi ferd; megi þier nu reyna, at eg uil ydur heil-radur uera, þott skylldur madur eige hlut i; ok eigi muntu ein kongur uera yfer Dana-uelldi, medan Aki er (a) lifi." Enn med þui at kongr uar talhlyden og eigi diupsær, enn Fiolner uar bædi slægur og illgiarn, þa leggur kongr trunad a þat, er Fiolner lô.

III.

Haralldur kongr let þa fram setia .x. skip; let hann þar ganga a .ccc. manna og .xxx. mot Aka, er hann fer fra bodinu, "og skulu þier drepa hann og allt fauruneyti

[1] *Framför* at *har väl stått:* So segia menn (*eller ngt dylikt*). [2] *Så.* [3] *Det felande möjl.:* brodur hans, uera aa lifi, þuiat [4] [*Så hds. Möjl. äro orden* skyn aa *uteglömda framför* hans [5] *Det förlorade har väl varit:* Fiolner sagdi (*eller något dylikt*).

Digitized by Google

hans sem skiotazt, ef so uill takazt.” Þeir fara sidann og hallda niosnum til Aka, og uar þeim þat hægt, þui[1] [hann] uisse sier einskis otta uoner.

Nu er fra þui at segia, at Aki kom uit Iotland i Danmork; ganga þeir [af s]kipum sinum, og tioldudu þeir ꜳ landi; og (er þeir)[2] uoru buner til þess, logduz þeir nidur til suefns [og letu] eingi uard-holld hafa yfer sier. Og er nattadi, komu þar[3] menn Harallz kongs ꜳ ouart; Aki .... og aller menn hans. Kongs-menn letu þegar drifa ꜳ þa oruar og onnur uopnn, og felldu [ꜳ þa tioldin]; uar þeim kongs-monnum auduelt um at ganga, er þeir Aki og hans menn uoru ecki uit buner og lagu firer... ....[lykur þar so] med þeim, at þar lezt Aki og allt lid hans. Og epter þat foru kongs-menn heim-leidis, [þar til er þeir koma] ꜳ fund kongs, og seigia honum, at Aki uar drepen med sinum monnum; og leit[4] [kongur uel yfer þui og le]z nu uænta þess, at Aki mundi eigi uera kongur yfer Danmork heidann af. [Þeir kongs-menn, er drepit hof]du Aka og menn hans, toku allt fe, þat er Aki hafdi att, og þar med [skip hans, drekann og sneckiuna, og] færdu[5] Haralldi kongi, og kastadi hann[6] sinne eigu ꜳ allt þat fe .... [F]iolner, broder Aka, þottiz nu miog hafa upp geingit uit þetta [og goldit Aka, er hann nadi eigi fe] þui, er hann hafdi til kallat.

Þessi tidinde spurduz uida og męlltiz ....[7] hofdinge uar drepin saklaust. Og er þat frettiz ꜳ Fione, þicker [þat so mikit Palna, at hann leg]gz i reckiu og gaer eigi rikis sins; og bar þat mest firer, þuiat ....[8] [h]efndanna uit Haralld kong, med þui at hann uar eigi so riklundadur madur, sem Aki, broder hans, ne so skape farenn.

---

[1] *Jfr ofvan sid. 3, not. 4.* [2] *Genom ett tecken utmärker skrifvaren, att han uteglömt något, hvilket väl stått i den bortrifna marginalen.* [3] *Under raden.* [4] *Så* (= lét). [5] færdi *hds.* [6] *Öfver raden.* [7] *Det förlorade kan hafva varit:* þat auallt illa firer, er so mikill [8] *Det förlorade trol.:* honum þotti eingi uon (*eller något snarlikt*).

IV.

[Madur er nefndur til so]gunar, er Sigurdr heit; [uar hann fostbroder þeirra br]ædra; hann uar uitur madur og so heilradur, audugur at fe. Sigurdr.............. 31
.... er þat, er þu hefur mist Aka, brodur þins, þo at þier bui[1]....................þat mællt og er satt, at sialfann sig skal huerr mest meta, enn................uit hefnder." Palner leitar þa rada under Sigurd, huernninn med skal [fara]..................[2] [eg til[3], at þier se bedit konu, og mun eg fara, ef þu uillt; og hygg so af....................[4] skal eg konu bidia?" Sigurdur suarar: "Dotter Ottars iarls er meyia friduz, er...............[fader] hennar er rikur og fiolmennr; hann hefur uerit uinur brodur þins Aka. Dotter iarls .... mikil skorungur; þat mundi þier harms-bot, ef þu feinger þessa konu." Palner [seger:] ....di, munda eg hellz unna[5] af harmi minum; hygg eg þat uera ma, at.................rek min, og uili hann ecki gefa mier meyna."

Nu slita þeir tali .... [byr] Sigurdur ferd sina og eitt skip til þessarar ferdar, og hefer hann .lx. manna, og ko[40 a]ma uit Gautland, og fara þeir a[6] fund Ottars iarls, og tekur hann uel uit þeim Sigurdi (og) hans monnum[7]; og seger Sigurdur erynden og berr fram kurteisliga og uirduliga, og bad dottur iarls til handa Palna, og seger hann eigi skorta mikit fe og sæmiligt riki a Fione, enn [madurinn likligur[8] til gods 32
hofding(i)a, — og kalladi [Palner sig[9] i aunguann stad minne[10] mann, enn Aka, brodur hans, — enn sagdi lif

---

[1] *Otydligt.* [2] *Möjl. har här stått:* Sigurdur suarar: "Þat rad legg [3] *Mycket otydligt.* [4] *Det förlorade kan hafva varit:* harmi þinum." Palner seger: "Huar [5] *Så* (= una). [6] *Öfver raden.* [7] m̄ *hds.* [8] *Så.* [9] p.' sig *hds. Skrifvaren tyckes här hafva missförstått sitt original, som möjl. haft* sig.' p.' (= Sigurđr Pálna) *etc., eller kanske alldeles saknat ordet* sig (*Jfr Fms. XI,* 48[1] *och Flat. I,* 155.[23]) [10] *Så.*

Palna ligia uit firer harms saukum, adur enn [1] for heimann, og kuad honum falla so þungt strid epter brodr sinn, enn kuad þa þetta hellz til bata, ef hann feingi þetta rad. Iarll suarar og kuez þat ætla firer saker brodr hans, at hann mundi godur kostur uera. "Enn þat hefi eg frett," seger iarll, "at Palner er litill skaurungur, enn ecki mundu uier leinge ꜳ þat horfa, ef hann uæri likr Aka, brodur sinum; enn sialf skal hun sia rad firer sier."

Nu talar Sigurdur uit hana, og seger hun so og let́ likligt þickia, at henni mundi hugnaz rikit ꜳ Fioni og so madurinn, ef hann uæri likur Aka, brodur sinum; "og firer þui munu uier eigi neita [2] þessu radi." So lauk, at Palna uar heitit konunne.

Þa mællti Sigurdur til iarls: "So er hattat, herra! at Palner mun eigi fær til at sækia hingat ueizluna firer saker uanmegns [3]; enn eigi skorter hann fe til ne stormennzku at giora uirduliga ueizlu, og uilium uier þess bidia ydur, at þier sækit ueizluna ꜳ Fion." Og þui heiter [4]
33 iarll honum; og sidann fer Sigurdur heim og seger Palna þesse tidinde, og lettiz honum mikit uit þetta; og sidann bua þeir ueizluna at ollu sem uirduligazta.

Og at nefndum tima-degi [5] kom þar Ottar iarll ꜳ Fion og mikit lid med honum, og uar þar enn uirduligazta ueizla, og druckit uegliga brudhlaup Palna. Og ed fysta kuelld, er þau komu samann i sǒmu sæng, Palner og Ingebiorg, sofnar hun skiott, og dreymer hana draum; og er hun uaknar, seger hun Palna draum sinn. "Þat dreymde mig," seger hun, "at eg þottunzt staudd uera ꜳ þeim bæ, sem nu em eg; eg þottunzt eiga uppi gran uef af line, og uar litid ofit af honum; mier þotti uefuren reckia Harallz kongs, og þar la hann i; manna-hǒfud ein þotti mier kliaerner ꜳ uefnum," og þar sier hun, at af hafdi fallit eitt hǒfudit i midium uefnum ꜳ bakit, þar sem sizt matti ꜳn uera, og eigi matti uerkit fram flytiaz firer þui; "þa

[1] hann *bör kanske insättas.* [2] *Gissning;* nema *hds.* [3] u^{n}megn^{n} *hds.* [4] *Så.* [5] *Så hds.; måhända bör* tima *strykas.*

Digitized by Google

tok eg upp eitt hofud mikit ur serk mier og liet koma ꜳ uefinn i stadinn, þar sem af hafdi fallit;" og þat sama hofud syndiz henne, sem fielle af uefnum og i reckiu 34
Harallz kongs, og yrdi honum at bana hofudit; epter þat uaknade hun. Palner sagdi, at þetta uæri betur dreymt enn ódreymt; og lykur ueizlunne, og fara menn heim med uirduligum giofum.

V.

Samfarer þeirra Palna og Ingebiargar uoru godar, og snyz rad Palna nu til sæmdar hedann i fra. Og þegar so matti uera firer stundar saker, gatu þau Palner son og Ingebiorg; og er hann uar fæddur, uar þeim sueine nafnn gefit, og kalladur Toki. Hann uex þar upp heima ꜳ Fione, og uar hann snemma bædi uitur og uænn og uinsæll, og aungum manni uar hann iafn-likur at ollu, sem Aka fódur-brodur sinum; hann uar sidann kalladur Palnatoki. Og er hann uar litt af barns-alldri komenn, tok fader hans sott og andadizt; en Palnatoki tok þar mykla fiar-hluti, bædi lond og anat fe, epter fódur sinn, og red hann þar firer ꜳ Fione med modur sinne.

Þat er sagt, at þegar Palnatoki hafdi alldur [40 b] til þess, at hann uar i hernadi ꜳ sumrum. Hann hafdi heimann .xíj. skip hid fysta sumarit og heriadi hann uida um lónd og afladi sier so mikils fiar og frama. Ok eitt- 35
-huert sumar, þa er Palnatoki uar i uiking og hafdi morg skip og miken afla, — i þenna tima red iarl sa firer Bretlandi, er Stefner het; hann atte dottur eina, su er nefnd er Alof, uitur og uinsæll og kuena friduz synum, og uar hun godur kostur, so at storu bar. So er sagt, at Palnatoki kom þar uit Bretland, sem Stefner iarll atti riki, og ætladi Palnatoki at heria ꜳ riki iarls. Ok er þat spurdi Stefner iarll og dotter hans, þa giordu þau þat rad med sier og [1] radi Biarnar, fostra sins, er kalladur uar

---

[1] at *eller* med *bör kanske här insättas.*

Digitized by Google

en breski, at þau budu Palnatoka þangat til sin til ueizlu, ef hann uilldi eiga þar fridland og heria eigi a riki iarls, ok þat þektezt Palnatoki; og fer hann til ueizlunar med ollu lidi sinu. . Og er Palnatoki sat at þeirri ueizlu, sier hann frida dottur iarls, og hefer hann uppi ord sin og
36 bidur hennar sier til handa; og uar þat audsott uit iarll, og uar honum heitit konunni; og sidann uar hun faustnud Palnatoka, og situr hun nu eigi lengur i festum enn so, at þa uar þegar druckit brudhlaup þeirra; og feck Palnatoki þa dottur Stefnis iarls Alofar, og þar med uar Palnatoka gefit iarls-nafn og hallt riki Stefnis iarls; enn Palnatoki atti[1] allt riki epter hans dag, þuiat Alof uar einberni iarls.

Palnatoki uar i Bretlandi þat er epter uar sumar(s)ins og um ueturen; enn er uoradi, lysti Palnatoki þui yfer, at hann mundi fara heim til Danmerkur. Og adur hann for, kallar hann til sin Biorn enn brezka, og feck Palnatoki honum i hendur at rada firer riki þui, er hann atti i Bretlandi, þar til er sialfur hann kæmi til. Epter þetta fer Palnatoki i burt ur Bretlandi og Alof, kona hans, og forst þeim uel, og koma heim a Fion i Danmork; og er Palnatoki heima nockrar stunder, og þicker Palnatoki nu mestur madur og frægastur i allri Danmork i þann tima annar enn Haralldur kongr.

VI.

37 Þat er sagt, at Haralldur kongr for yfer landit at ueizlum, so sem sidur Dana-konga uar til. Palnatoki giorer ueizlu og bydur kongi heim til sin, og þangat fer kongr og er þar leinge at ueizlu. Enn su kona uar þar, er Æsa het og uar kaullud Saum-Æsa; hun uar fatæk

---

[1] *Så hds. Möjligen äro här orden* at hafa *ell.* at taka *utfallna (jfr Fms. XI, 51*[4] *och Flat. I, 157*[7]*; Cod. membr. Holm. 7, 4:to har dock 60*[19] *blott* atti*). Är kanske* atti *skriffel f.* ætti? —

Digitized by Google

kona og uel þo kunandi a þat, er hun skyllde giora;
hun uar feingen til at þiona konginum, medan hann
uar a ueizlunni. Konginum leiz uel a Æsu, rekti hia
henne hueria nott; og er at þui kom, at kongur for heim
af ueizluni, uoru honum ualdar godar giafer. Enn er
uoradi, fundu menn þat, at Saumæsa for eigi ein samann,
og rę̨ddi Palnatoki uit hana eina samann og spyr, huer
ætti uit henne barn; enn hun sagdi, at eingi madur uæri
anar til at eiga, enn Haralldur kongr, "enn eg hefi þetta
ônguum fyr sagt, nema þier einum." — "Þat skal eg fyst 38
til leggia til þin," sagdi Palnatoki, "at þu skallt hier uera,
þar til er þu uerdur heill madur." Og nu lida fram
stunder, og þar kemur, at Æsa uard at ganga i kuenna-
-hus; og fæder hun suein-barn, og uar honum nafnn
gefit, og kalladur Sueinn, og uar sidann kenndur uit modur
sina og uar kalladur Sueinn Saum-Æsu-son. Han uex
upp a Fione med Palnatoka, og giorde hann uel til
sueinsens.

Og er Sueinn uar .iij. uetur [1], bar so til [2], at Har-
alldur kongr skylldi sækia þangat ueizlu a Fion; og er
kongr [41 a] kemur þar til ueizlunnar, þa mællti Palnatoki
til Æsu: "Nu skalltu ganga firer Haralld kong og leida
epter þier sueinenn og mæla so: 'hier leidi eg epter mier
sueinn þenna; eg segi, herra! at einge madur anara er
til at eiga þenna suein med mier enn þier.' Enn huersu
sem kongr tekur mali þinu, þa uertu diorf, enn eg mun
taka under og stydia þitt mal." Hun geingur nu firer
kong og mællti þeim ordum, sem Palnatoki hafdi firer
sagt. Kongr spyr, huer þessi kona uæri; hon seger til
nafns sins. Kongr mællti: "Firnna diorf kona ertu, og
gack i burt og dirf þig eigi at mæla slikt, ef þu uillt
hallda lifi þinu eda limum." Þa mællti Palnatoki: "Hera!" 39
seger hann, "þetta er henni naudsyn at mæla, og kennum
uier hana, og er hun eigi sem ônnur fôru-kona eda putur,
helldur er hun god kona, þott hun se fatæk, og mun hun

[1] *D. v. s.* þreuetur. [2] *Under raden.*

satt til segia; hofum uier þui sueinen til uor tekit, en þat er þo yduar some meire." Kongr mællti: "Þat hyggium uier, attu munder eigi þetta fram flytia." Palnatoki suarar: "So mun eg [1] uirda, sem hann se yduar son, og hefia kost hans; enn nu skulum uier lata falla nidur þetta tal," seger Palnatoki. Og litlu epter þat fer kongr af ueizluni og med aungum giofum; og er fatt med þeim kongi og Palnatoka.

VII.

Þat er sagt, at Palnatoki gat son uit konu sinne Olofu litlu epter þat, er kongr for af ueizlune; hann uar upp
40 fæddur, og uar þeim sueine nafnn gefit, og kalladur Aki; hann uar þar upp fæddur a Fione med fôdur sinum. Aki uar fridur madur synum, og uoru þeir fost-brædur Sueinn og Aki. Frændur og viner Palnatoka kaulludu eigi radligt, at hann fostradi son Harallz kongs, og allra sizt ef minne uæri ætt hans. Palnatoki kuez rada mundu, "og seger mier so hugur um," seger hann, "at hier mun af gioraz nockut gott rad;" og þar fædiz Sueinn upp a Fione til þess, at hann er .xíí. uetra gamall. Og er so uar komit, þa mællti Palnatoki til Sueins: "Nu skalltu fara a fund Harallz kongs og bidia hann ganga uit frændsemi ydvare og þier, og skalltu segiaz hans son, huort sem honom þiker betur eda uerr." Palnatoki feck honum .xx. menn til ferdarinnar.

Sueinn fer nu, þar til er hann kemur i haull Harallz kongs, og mællti þeim ordum, er Palnatoki hafdi lagt firer honum; og er Sueinn hafdi lokit at tala slikt, er hann uilldi, suaradi kongr: "Þui ertu so diarfur at kallaz minn son? Og mun moder þin midur [2] hafa uandat fôdur at þier og meir epter sinu edli; heyriz mier nu a ordum þinum, sem þu muner uera einn fiflgapi og ei olikur modur þinne." Sueinn seger: Þat mun satt sagt, at þat

---

[1] *Under raden.* [2] d *otydligt.*

mun yduar[1] at giora uel uit mig, þuiat eg er at uisu þinn 41 son; og ef þier uilit ecki gefa mier ualld i rikinu, fa mier þa skip, og afla eg mier þa nockurar uirdingar; legg til .iíj. skip og lid med, og er þat eigi of mikit til lagt uit son þinn; en Palnatoki, fostri minn, mun til leggia iafnn-morg skip og lid eigi minna, en þier fait mier." Kongr seger: "Þat kaup uilium uier eiga, at þu hafer þat kaup, er þu beider, og komer alldri mier i augsyn optar."

Þat er nu sagt, at Haralldur kongr fær nu Sueini .iíj. skip og .c. manna, og uar huort-tuegia litt uandat; og fer Sueinn nu burt þadann til þess, er hann kemur a Fion til [41 b] fundar uit Palnatoka. Palnatoki taladi uit Suein, adur þeir skillduz[2], og mællti so: "Nu muntu freista at fara i hernad med lid þetta; enn þat rad uil eg kenna þier, attu farir eigi leingra i sumar i burtt, enn heria hier a Danmork a riki Harallz kongs, so sem þu matt uit komaz, og lat þat ganga i allt sumar. Er þat undarligt," seger Palnatoki, "er kongur giordi suiuirdingar-hlut til þin, enn hefur þa menn til rikis og giorer þa at hôfdingium[3], er ecki eigu at rettu i rikinu, og giorer 42 radgiafa sina;" og sagdi, at Fiolner mundi þui uallda, er honum uar so þungt landz-folkit, "og er þeim makligt at þola af þier hardann dom edur rett. Enn komit til uor at hausti og hafit hier frid-land."

Epter þetta fer Sueinn i burtt med lide sinu og fer med ôllu epter þui, sem Palnatoki hafdi radit honum. Sueinn heriar a riki Harallz kongs um Eyiar-lond, Langa-land, Sæland og Maun, og giorer illuirke morg i mann-drapum og i landz-bruna. Þetta fretter Dana-kongr og þicker honum þui illa uarit, er hann feck Sueini lid. Enn er at uetri kom, þa fer Sueinn heim-leidis og hefer feingit mikit fe um sumarit; og er þeir sigldu heim, feingu þeir mikin storm og of-uidri og fa eigi uit radit og brutu skipin oll, þau er Haralldur kongr hafdi feingit honum,

[1] *Så. Möjl. är* some *utfallet* (*ell. ngt liknande*). [2] skilldūz *hds.* [3] d *öfver raden.*

Digitized by Google

og þar tyndiz gioruallt feit og lid þat allt, er ꜳ uar. Enn Sueinn sigldi [1] heim med þeim skipum, er epter uoru; og kom hann heim ꜳ Fion til Palnatoka, fostra sins, og tok Palnatoki uel uit Sueini; og þar uar Sueinn og menn
43 hans um ueturin. Enn er uoradi, mællti Palnatoki: "Enn skalltu fara ꜳ fund fodur þins, Harallz kongs, og bidia, at hann giore nu meire [2] soma til þin en fyrra sinne, og bidia hann leggia til [3] uit þik .ví. [4] skip og þar med lid, at þau uæri [2] oll uel skipud. Hygg at þui, attu [5] mæl til þess allz illa, er þu beidiz at hafa; enn ef honum likar þat illa, þin med-ferd, seg nu, at þa muntu fara i Austur-lond og heria þar, og seg minna af ordit, enn fra er sagt, og lat þat ecki ꜳ finnaz, at þu sert lid-far."

Sueinn giorer so, fer nu i burtt med sueit manna og godum bunadi; koma þeir ꜳ fund Harallz kongs, so at hann sat yfer dryckiu-bordum; þeir ganga firer kongin. Þa mællti Sueinn: "Haf godann dag, herra!" Kongur leit uit honum og suarar ǫngu; þa mællti Sueinn: "Herra! þat uilium uier tala, er fyr uocktum uier, at beidaz af ydur lids-afla." Kongur suarar: "Meir er þetta mællt med dirfd enn uite, eda þickiz þu so uel hafa launat mier, er eg eflda þig fyr. Þu heriader ꜳ riki mitt, og þat uæri rett, at þier uę(r)it aller upp fester; enn firer þat ord, er ꜳ leikur, [uæri þat [6], at þu siert min son, mun þat firer faraz." Sueinn mællti: "Hera! fait mier .vj. skip og med lid og mun(u) uęr med þessu lidi heria ꜳ ydra ouine, er [7] þier fait mier, og æfa (ꜳ) yduart riki, og giora
44 nu yduarn soma. Enn ef þier uilit eigi fa mier þetta lid, skal eg þa heria ꜳ ydra menn sialfs og ecki skal eg af spara at giora allt þat illt, er eg ma, ꜳ ydru riki." Haralldur kongr suarar: "Haf þu .ví. skip og .cc. manna og alldri kom i augsyn mier optar."

Sueinn heiter [2] nu at ueria landit, og fer hann nu i burtt og ꜳ [3] fund Palnatoka; og fęr hann Sueini iafn-mikit

---

[1] silgdi *hds.* [2] *Så.* [3] *Öfver raden.* [4] *Tyckes ändradt från* .víj. [5] attu þu *hds.* [6] *[Så.* [7] *Tyckes ändradt från* en

Digitized by Google

lid, og hefer Sueinn nu .xíj. skip og .cccc. manna. Og adur enn þeir skillduz, mællti Palnatoki: "Nu skalltu fara [1] i sumar og heria a riki Harallz kongs og eigi þar [2] i fyrra sumar, skalltu nu heria þar, sem meira er megin-landit, og heria um Sioland og Hiatland [3]; og gior nu slikt illt at þeim, sem it fyra sumarit, og þat uera, sem þu hefer nu meira lidit, og hefz alldri af þeim i sumre. Enn far til min at uetri og uer þa med mier."

Nu skil(i)az þeir, og fer Sueinn og lid hans nu med [42 a] her-skillde yfer landit, huar sem þeir fara, koma bædi uit Sioland og Hiatland [3]; og so er Sueinn a-kafur um sumarit, at hann heriar natt med degi, og alldri hefz hann af Dana-kongs uelldi; hefur nu þat, er Palnatoki red honum. Drepa þeir marga menn og brena morg 45 þorp og hierud, og giora nu myklu meirra og uerra enn id fyra sumarit, og flydi nu landz-folkit undann og firer her-manna-lidit.

Þessi tidindi spyriaz nu til Dana-kongs, at mikill ofridr er i landinu, og a-męla menn nu kongi, ef hann uill eigi ueria riki sitt. Enn Haralldur kongr lętur þetta hia sier lida, þo at hier se mart um rętt. Enn er haustadi, snyr Sueinn heim-leid sinni og tyner nu aungu lidi i ferdine; kemur hann heim a Fion, og tekur Palnatoki uel uit honum; enn Sueinn og allt lid hans er med Palnatoka um ueturenn. Og er þat mællt nu i landinu, at Haralldur kongr mundi [4] eigi hallda rikinu, ef sliku fer fram; og þat mælltu uiner Harallz kongs, at hann skylldi hreinsa land sitt af þessum illþydiz-flocke og rans-monnum; sogdu þeir, at þetta uæri rad Palnatoka, er Sueinn og menn hans heria a rikit.

Enn er uoradi, kom Palnatoki a mali uit Suein og mællti: "Nu er afli þin so mikil ordin, at þu ert at ongum hlutum upp gefin; hefir þu nu og giortt mikinn skada a 46

---

[1] *Öfver raden.* [2] *Relativpartikel bör kanske insättas.* [3] *Så hds.* (= Hjaltland?)*; det riktiga vore väl* Halland (*så alla de andra redaktionerna af sagan*). [4] *I marginalen.*

Digitized by Google

riki Harallz kongs, og mætti nu so uerda, at þu eignadiz skiott allt riki Harallz kongs. Bu þu nu skip þin og far[1] med ollu lide þinu a fund Harallz kongs. Þu skallt ganga med lidi þinu a fund Harallz kongs, þa er hann situr yfer dryckiu-bordum; þier skulut ganga med brugdnum suerdum og aller herklæder sem til bardaga; gack firer hasætis-bordit og kref kong lids, at hann fai[2] þier .xíj. skip og .cccc. manna; og heit nu burt at fara ur riki hans, og heit at stydia riki hans, ef han liete þetta til, er þu beidiz. Enn ef hann neitar þui, þa skalltu bioda honum til bardaga þegar i stad; og haf alldri uerit grimmare enn þa."

VIII.

Sueinn giorer en, sem Palnatoki mællti, og fer a fund Harallz kongs, og fer þa einge niosn firer honum; og ganga þeir aller hans menn firer Haralld kong. Þa mællti Sueinn: "Opt it sama er hier at tala, herra! Eg beidi ydur nockurs lenis hier i landit, so sem burder miner eru til; eg hefi lei(n)ge uerit soma-laus af ydr. Enn þott ydur þicki mikit at giort, ma ydr ecki þat a ouart koma, at eg uilia reka minar suifuirdingar, sem miner frændur hafa giort. Fait mier nu, herra! .xíj. skip og .cccc. manna,
47 og munu uier þa burtt fara ur ydru riki." Kongur suarar þa reiduliga: "Ecki er likligt eptér þessu at leita, og ertu furdu diarfr madur, er þu þorer at koma a minn fund og mæla uit mig til lids, er þu ert bædi þiofur og illuirke; og þat hygg eg, at þier se aller hluter uest gefner, og eigi þarftu til þess at ætla, at eg muna ganga uit frændsemi uit þig, þuiat þu ert ecki minnar ættar; helldur skulum uier refsa ydur sem þiofum og rans-monnum, þuiat uort riki fær eigi stadit firer þier, og uilie þier eyda land uort." Þa mællti Fiolner: "Þat segium uier þier, herra! at leingi hefer Palnatoki at þessum radum uerit at eflaz

[1] *Öfver raden.* [2] *i under raden.*

Digitized by Google

i moti ydur og [1] (firer-)koma riki ydru." Þa mællti Sueinn: "Um .íj. hluti er at kiosa, herra! [2] þier fait mier þat, er eg mællti; hinn er annar, at beriaz uit oss þegar i stad, [42 b] og skalltu nu huergi undann komaz, og eigi skulum uier þier hlifa helldur enn þier oss." Þa mællti Haralldur kongur: "Uandræda-madur ertu; uera ma þat, at þu eiger gau(f)ga frændr, þann ueg ertu skapi farinn, þuiat fatt blæder þier i augu. Eigi munu uier hætta til bardaga 48 uit ydur i þessu sinne; erum uier nu ecki uel uit buner." Haralldur kongr fær nu Sueini .xíj. skip og .cccc. manna, bidur hann nu fara burtt ur sinu riki; og seger kongr, at hann mundi eigi trua honum optar, ef hann suike hann nu. Sueinn heit honum nu burt at fara ur Dana--kongs uelldi og heria eigi aa hans riki; "helldur skulum uier efla þat epter uoru megnni, og skulum uier nu heria aa uora ouine i allt sumar."

Sueinn fer nu burt med þetta lid, þeim mun bez buit, sem nu uar mest; hefer hann nu .íííj. skip og .xx., og kom heim aa Fion. Palnatoki tok uel uit honum og mællti: "Nu þicki mier god orden þin ferd; er þar nu komit, sem eg uillda, at afli þin uæri mikil og traustur ordin, og mun enn me(i)rri sidar, so sem iafnann hefer uerit hier til uaxit æ og æ. Er þat og nu likaz, at Haralldur kongur styrri skamma stund rikinu hedann fra, og er þat min rad at letta eigi fyr, en þu hefer allt riki hans; uil eg," seger Palnatoki, "attu herir enn i sumar aa riki Harallz kongs, og skal þier nu aull frials Danmork til at heria, nema hier aa Fioni i riki minu; hier skalltu hafa 49 frid-land. Legium nu til þrota þenna ofrid; ertu gior sem einn uikingur, flæmdr af rikinu, og fær Haralldur kongur þier þui [3] lid, at hann ueit, huad þu att i hlut. Hygg at, huersu mikit þat er hia þui, sem þu att at hafa; uilldi hann þui giarna leysa þig med þessu aa burt. Heria þu i sumar," seger Palnatoki, "aa riki Harallz kongs, og gior

[1] *Streck i raden antyda, att något är uteglömdt, men intet står i marginalen.* [2] at *möjl. utfallet.* [3] *I marginalen.*

Digitized by Google

þat nu illt, þu matt, þeim sem eigi uilia ganga ꜳ þina hond; og mun eg fa[1] þier jafn-morg skip, sem adur hefur þu, og heimillt skal ydr mitt riki til styrktar; og mun eg fara," seger Palnatoki, "þetta sumar til Bretlandz at finna Stefni jarll, mag minn, og uillda eg hafa .xv. skip ur landi. Enn þu Sueinn," seger hann, "far nu, sem eg hefi radit, þuiat nu mun eg niosnum halda at lidi þinu i sumar, og mun ek uitia þin at hausti med myklu lidi og ueita þier lid, firer þui at mig grunar þess, at þa mune (herr) uera gior ꜳ hendur þier, og munu þeir eigi uilia leingr, at so buit se. Enn þu hygg at þui, at þu fly alldri, þott lid se dreigit at þier, og hallt upp bardaga uit þa,
50 þo at þeir se nockut fleire." Epter þat skilia þeir Palnatoki og Sueinn, og [fara bader[2] med sinu lide og þo sinn ueg huor þeirra.

IX.

Sueinn tekr nu þat rad, sem Palnatoki hafdi firer hann lagt, at hann heriar ꜳ Dana-kongs uelldi nott med degi, og fer hann uida um Danmork um sumarit, og giorer nu þeim mun uerra enn fyr, sem hann hefer nu meirra lidit. Flya nu menn undann þessum ófride, so sem uit komaz, og þick(i)az illa leikner, og fara ꜳ fund Harallz kongs og seigia honum til uandræda sinna; og bidia menn kong, at hann taki þat rad, sem dugi; og sem kongr ueit, at riki hans er hapt at her-landi, so opt sem id sama ber at hondum, uard hann miog reidur, og safnar hann lide myklu, og fer kongur sialfur med fyse hersins; ætlar [43 a] hann nu til fundar uit Suein og drepa hann og allt lid hans, ef so uillde uerda; þickiz kongr þo leinge
51 setit hafa um ohæfur þær, er hann mundi eigi þolat hafa audrum. Haralldur kongur hafdi þa .l. stor-skipa.

Enn er ꜳ leid sumarit, þa finnaz þeir Haralldur kongur og Sueinn. Þeir finnaz under Borgundar-holmi;

---

[1] *I marginalen.* [2] f^{r} bad^{r} *hds.*

Digitized by Google

þat uar sid um kuelld; sau þa huorer adra, enn þo uar so þa fram ordit dags, at eigi uar[1] uig-liost. Enn um morgunenn. er lyst uar, biuguz þeir huorer-tuegiu til bardaga og legia samann skipum sinum, og slær þar þegar i bardaga þeirra i mille; þetta uar hinn næsta dag firer allra-heilagra-messu. Beriaz þeir þann dag allan til kuellz, og uar mann-fall mikit af huors-tueggia lidi; og uoru þa hrodinn .x. skip Harallz kongs, enn .xij. af Sueine, og lid þeirra þo huortueggia[2] sart. Sueinn leggur skipum inn i uogs-botninn, enn þeir Haralldur leggia skipum sinum i teingsl firer utann uoginn og leggia stafnn uit stafnn, byrgia so Suein inne i uoginum, at hann matti eigi i burttu komaz, þo han uilldi undann leita; en um morguninn epter ætlade kongr med sinu lidi at leggia at þeim og drepa huert mannz-barn af Sueini og so sialfann hann, þui at Haralldur kongur hafdi myklu meira lid.

X.

Þat sama kueld kemur Palnatoki þar uit land, og hafdi
hann .iiij. og .xx. skip. Hann leggur skipum sinum uit 52
Borgundar-holm under nesit ódru-megin og tialdar þar
uit skip sin. Og er þui uar lokit, geingr Palnatoki af
skipe sinu einn samann upp a land, og hafdi hann boga
sinn (i) hendi enn órua-mæli a herdum sier; hann uar
gyrdur suerdi og hafdi gylldann hialm a hofdi. Og þat
ber at moti, at Haralldur kongur uar þa upp a landi
og .xj.[3] menn med honum; þeir giordu eld firer sier i
skoginum og bakaz uit elldinn. Þeir sitia a læg einne
.xij. samann, og uar þa myrkt ordit, er þetta uar. Palna-
toki geingr upp til merkurennar og i skogen gagn-uart
þar, er þeir satu firer, og stod hann þar um stund. Enn
Haralldur kongur bakaz uit elldenn, og bakar hann bring-
spoluna a sier, og uar kastat a hann klædum, og stendur

[1] *Öfver raden.* [2] e *öfver raden.* [3] *Tyckes vara ändradt från* .xij.

Digitized by Google

hann þar ꜳ kniam ofann og ôlbogunum, og lytur hann nidur miog, so at axllernar ber nidur en razenn i skogin. Heyrer Palnatoki giorla til Harallz kongs og þecker hann giorla. Palnatoki setur aur ꜳ streing og skytur til kongs, og flygur auren beint i rꜳz konginum og epter honum endi-laungum, so at kom i muninum ut, og uar þat hans bana-sar.

Haralldur kongur fiell þegar daudur nidur ꜳ iordina;
53 enn er menn hans sau þesse tidinde, þa tok Fiolner ꜳ burtu skeytid og dro ut ur mune konginum og hirder so buna aurina, og uar hun audkend, þui hun uar gulli reyrd. Fiolner mællti: "Mikit ohappa-skot er þetta." Þa mællti Fiolner uit þa menn, er þar uoru uit stadder: "Þat syniz mier rad," seger hann, "at uier hofum aller eina fra-sogn fra liflati Harallz kongs; þicki mier uarla segianda annat, enn hann hafi uerit skotin i bardaga, og hafi hann af þui latiz; og dregur þat mestann auitanar--stad af oss, er uier hofum uit stadder uerit, at uier segium þetta til, þui mier þicker eigi segianda, so sem ordit hefer." Þeir iatudu þessu. Sidann bundu þeir þetta [43 b] med fast-mælum sin ꜳ milli, og helldu aller þesse saugu, sem þeir hôfdu samit med sier. Þeir toku lik Harallz kongs og fluttu til skipanna.

Palnatoki hafdi heyrt uit-tal þeirra; ok epter þat fer hann til skipa sinna, og kallar hann med sier .xx. menn; kuez hann uilia fara at finna Suein, fostra sinn. Þeir fara um þuert nesit, og hittaz þeir um nottina og tala med sier, huad þeir skulu til rads taka. Palnatoki liezt og frett hafa, at þeir mundu ætla at leggia at þeim um morguninn, er uig-liost uæri. "Enda skal eg efna þat, er
54 eg hefi heitit þier framaz; munu uit bader taka eitt rad," seger Palnatoki, "og mun gud unna þier rikis, og muntu bratt styra kongs-uelldi." Einge madur uisse af lide þeirra Sueins og Palnatoka, at Haralldur kongur uæri liflaten, nema ein samann Palnatoki, og seger hann þetta aungum manni. Sueinn mællti þa til Palnatoka: "Þess uil eg bidia þig, fostri minn!" seger hann, "at þu takir nockut

Digitized by Google

gott rad, þat er oss duger." Palnatoki seger: "Ecki skulu uier so seint taka til rada; uier skulum aller ganga æ skip med ydur og skulum þau leggia ut at teingslum þeirra og binda akkeri firer bord æ ollum skipunum þeim, er fyst fara; uier skulum hafa skrid-lios i stafne æ ollum skipunum, þuiat nu er natt-myrkr mikit. Sidann skulu uier rôa æ skipa-flota þeirra sem hardaz [1], og er mier leitt," seger Palnatoki, "at þeir kuge oss hier inne i uogs--botnninum."

Nu taka þeir þetta rad, at þeir rôa þegar um nottina æ þueran skipa-flotann so hart, at þau skip, sem firer þeim uoru, hrucku firer þeim og foru i kaf; þat uoru þriar sneckiur, og tyndiz þar af huert mannz-barn, er æ uar, þeir er ecki uoru synder; enn Palnatoki og Sueinn runnu i þat skard med oll sin skip ut yfer, þar 55
til er þeir kuomu til þeirra skipa, er Palnatoki atti. Og þegar um morguninn, er traut uar uig-liost, þa leggia þeir Palnatoki og Sueinn med ôllu lide sinu at kongs--monnum, og þa uoru þau tidinde sogd, at Haralldur kongur uæri [2] liflatin; þetta uar allra-heilagra-messu-dag. Þa tok Palnatoki til orda og mællti so: "Kostir eru ydur giorder .íj., þeim [3] er uerit hafa med Haralldi kongi. Annar er sa, at þier skulut hallda upp bardaga og beriaz uit ockur Suein; hinn er annar, at aller þeir menn, er uerit hafa med konginum, skulu ganga til handa Sueini og sueria honum land og þegna, og taka hann til kongs yfer sig, sem hann er ættboren til." Nu bera kongs-menn samann sin rad og uerda aller æ þat satter at taka Suein til kongs yfer sig, þuiat þeir uilia eigi beriaz uit Palnatoka; og sidann segia þeir honum, huad þeir kioru æ; og 56
nu fer þetta fram, at þeir toku Suein til kongs yfer sig og suoru honum trunadar-eida [4] og at efla hans riki.

Sidann uar stefnt fiolmennt þing i Iotlandi og i Uebiorgum, og sotti þangat uida af Dannmork [allri] þetta

---

[1] h^(o daz *hds.* [2] *I marginalen.* [3] *Otydligt.* [4] t^v nadn^r eida *hds.*

þing mikit fiolmenni. Palnatoki taladi sniallt eryndi ꜳ þinginu og seger monnum [1] kunigt [2] uera mundu fra-fall Harallz kongs, "og hefer hans riki leinge uérit yfer þessu landi; er [þat nu [1] makligt," seger Palnatoki, "at sa radi nu rikenu epter hann lidin, er adur hefur leinge [an] uerit. Enn þo Sueinn hafi [3] nockut af giortt uit ydur, uill hann þat nu allt bæta ydur, sem adur hefer hann brotit, og þott nockut [4] hafi ordit [4] hardleikit i hans til-giorningum [5], er þat þo uorkunnar-mal firer sumra hluta [44 a] saker; enn nu uill hann med ollu uingaz uit ydr." Þa suara menn hans mali, at marger þottuz hardinde feingit hafa af Sueini; badu þeir, at Palnatoki giordiz hôfdinge yfer rikinu; þeir sogdu hann bez til fallen. Palnatoke seger þat eigi eiga at uera og kuez uilia helldr styrkia Suein til rikis; og med radi Palnatoka taka Daner, þeir er þar uoru ꜳ þingenu, Suein til kongs yfer Danmork. Sidann fara þeir Sueinn og Palnatoki um
57 alla Danmork, og huar [6] sem þeir foru, uar Sueinn til kongs tekinn um alla Danmork, adur þeir foru [7] i burt. Epter þat fer Palnatoki heim ꜳ Fion i riki sitt.

Enn er Sueinn uar kongur ordinn, þotti monnum þat skyllt, at hann leti drecka erfi epter fodur sinn; þuiat þat uar skyllt at giora rikum og orikum i þann tima at drecka erfi epter fodur sinn firer hinu þridiu iol. Fiolner kom ꜳ fund Sueins kongs og (baud) honum sig til þionuztu [8] sem fodur hans; kongur iatar þui. Fiolner elldiz ecki at ill-radum, þott hann uæri miog at alldri farenn. Fiolner mællti til kongs: "Uita skulu þier þa hluti, er ydur er skyllt at uita, þott med leynd [9] hafi farit um lif-lat Harallz kongs; og hefur Palnatoki myckla uæl at ydur [7] dregit, og þat geck honum til efllingar uit ydr at uera i suikum uit fodur þinn, og er Palnatoki sannur hans bana-madur, og mun eg þat med uitnni seigia;

---

[1] *Nästan utplånadt.* [2] ku *nästan utplånadt.* [3] a *öfver raden.* [4] *Under raden.* [5] til (*skr.* t^{1}) *otydligt* (*möjl.* u^{1}). [6] *Öfver raden.* [7] *I marginalen.* [8] þīuztu *hds.* [9] *Tyckes vara ändradt från* lend

Digitized by Google

og mattu eigi kongur uera, ef þu hefner eigi fodur þins; og lit hier ꜳ aurinna: þessi ueitti honum suifuirdlegan bana, og munu uera menn til uitnniz, at (eg) segi þat satt." Sueinn kongr reiddiz þa miog uit þetta; og sidann giordu þeir rad sin, at kongur skal bioda Palnatoka til ueizlu. 58
Ætlar [hann þa [1] ecki leingur ꜳ [2] fresta, þuiat þa atti at drepa Palnatoka i þeirri ueizlune, er hann drack epter fodur sinn.

XI.

Sueinn kongur sender menn ꜳ fund Palnatoka at bioda honum at drecka epter fodur sinn erfi, ok slikt id sama bydur hann ollum Fionbyggium þeim, er Palnatoki uilldi, at færi med honum. Enn er sendi-menn kongs kuomu ꜳ fund Palnatoka og sogdu honum ord kongs, — enn Palnatoki kuez eigi koma mega at sækia ueizluna, "firer þui at eg hefi spurt þau tidindi, at Stefner iarll, magur minn, i Brettlandi, er andadur, og uerd eg at fara þangat, þui at eg ꜳ riki allt epter hann." Sendi-menn kongs kuomu nu aptur og segia kongi, at Palnatoki kuaz [3] eigi koma mega; og nu eyddiz ueizlann firer Sueini kongi, þui at hann uill, at Palnatoki se at bodinu.

Palnatoki fer nu ur landi med nockr skip; og adur enn hann færi heimann, sette hann epter i riki sitt Aka, son sinn, og bad Palnatoki, at hann skylldi ueita hina beztu um-sia, medann hann uæri i burtu. Aki giordi so. Palnatoki fer nu til Brettlandz og tekr hann uit þui riki ollu, [4] att hafdi Stefner, magur hans.

Og er ꜳ leid þau missari, og um sumarit, seinde 59
Sueinn kongur menn til Palnatoka med þeim ordum, at Palnatoki skylldi koma til ueizlunar uit so myklu lidi, sem hann uilldi sialfur. Palnatoki suarar og bad kong hafa þauck firer sitt bod; "enn þann ueg er til hattat, at

---

[1] [þa hann *med omflyttningstecken hds.* [2] *Så; skriffel f.* at?
[3] ku'. *hds., otydligt.* [4] *Så, utan relativpartikel.*

Digitized by Google

þyngd nockr liggur ꜳ mier, so at eg þick(i)unz eigi fær uera. Þat fyllger og," sagdi hann, "at eg ꜳ hier i rikinu so morg fiolskylldi [1] um at uera, at eg ma eigi firer þui sækia ueizluna." Og nu fara þeir i burtt, sendi-menn kongs, og seigia nu Sueini kongi suor Palnatoka. Enn er þeir uoru i burtt farner, þa tok alla þyngd af Palnatoka.

Sueinn kongur lætur þa enn eydaz ueizluna [2] [44 b] og et næsta sumar epter. Ok er so uar komit, matti eigi leingur fresta at drecka erfi epter Harralld kong. Fiolner kemur ꜳ mali uit Suein kong: "Hera! nu megi þier reyna, at uier seigium satt um lif-lat faudur þins; þui uill Palnatoki eigi fara ꜳ yduarnn fund; en eigi hæfer þat yduare tign at giora eigi ueizlu epter þuilikann hofdingia. Send nu menn ꜳ fund Palnatoka, og sitie hann
60 firer reidi þinne, ef hann kemur eigi." Og nu sender Sueinn kongur hit þridia sinn til Palnatoka at bioda honum en til ueizlunnar. Sendi-menn koma ꜳ fund Palnatoka og segia honum sin erindi og þat med, at kongr leggur reidi sina ꜳ hann, ef hann kemur eigi. Og er Palnatoki heyrdi þat, þa mællti hann: "Ef kongur leggur reidi sina ꜳ mig, þa skal eg heldur koma til ueizlunnar, þa er mier syniz." Palnatoki bad sendi-menn fara heim aptur og segia þat Sueini kongi, "at eg mun koma til ueizlunnar." Þeir fara heim og segia Sueini kongi, at Palnatoka uæri þangat uón.

Epter þat biuguzt kongs-menn uit ueizlu, at þat erfi skylldi uerda firer allz saker sem uirduligaz, bædi saker fiolmennis og til-fanga. Og er sa dagur kemur, er bods-menn kuomu til erfisins, kom eigi Palnatoki; og leid ꜳ daginn og ꜳ kueldit, og þar kom, at menn ganga til borda, og let Sueinn kongur liggia rum i aundugi ꜳ enn ædra [3] beck og utar fra .c. manna rum og uænter þangat Palnatoka og hans foruneytis i þat rum; og er seinkazt þotte kuoma þeirra, þa taka menn fæzlu og drucku. Þesse ueizla uar næri sio.

---

[1] fiolskylldu *hds.* [2] *Skrifvaren har tydligen öfverhoppat något; jfr Inledningen.* [3] *Så; skriffel f.* uædra?

XII.

Nu uerdur fyrst at segia fra Palnatoka, at hann byzt heimann og Biornn hinn brezski med honum. Þa mællti 61
Olof, kona Palnatoka: "So seiger mier hugur um, at uit munum eigi siaz sidann." Palnatoki kuad þat eigi mundu firer standa faur sinne, "og er Sueini kongi mal at uita hid sanna um liflat fôdur sins, þott eg munda kiosa, at kongur hefdi anann radgiafa enn Fiolne." Palnatoki hafdi þriu skip ur landi og .iíj.c. manna, þat uar halft huort Daner og Bretar.

Enn ed sama kueld kemur Palnatoki þar uit land og menn hans, sem Sueinn kongur helldur ueizluna, og leggia skip sin i lægi, þar sem þeim þotti at-diupaz uera; þa uar a gott uedur og uindlitit. Þeir biuggu þann ueg um skip sin, at þeir sneru fram-stofnum fra landi og greida rodur sinn, so sem[1] at þeir mundu þar skama d(u)aul eiga, og logdu allar ararar i hareidar, sem þeir skylldi skiotaz til at taka, ef þeir þyrfti þess uit. Sidann geingr Palnatoki upp a land med ollu lide sinu, og fara, þar til er þeir koma til kongs-bæiar, þar sem ueizlann uar sett, og satu menn þa uit dryckiu, og uar þetta hit fysta kuelld. Palnatoki geingr inn i hollina med allt lid sitt firer kong og kuedur hann; kongur tekr nu kuediu 62
hans og uisar honum til sess og monnum hans, og skipa þeir annann lang-beck, og sitia þeir nu uit dryckiu[2] og eru allkater. Þat er nu sagt, at Fiolner geingr nu firer Suein kong og talar uit hann um stund hliott; enn kongurinn bregdr lit uit og giorer raudann sem blod.

Madur er nef(n)dur Arnoddur, hann uar kertis-suein Sueins kongs; hann stod firer bordi kongs. Honum selur Fiolner i hendr skeyte eitt og mællti, at hann skylldi bera þat firer huernn mann, er inne uæri, þar til at nockr kendiz uit, at ætti skeytit. Arnoddur giorer nu so; hann geingr nu fyrst inar[3] fra hasæti kongs og ber firer huernn mann skeytit, og [45 a] kannaz eingi uit, at ætti, þar

---

[1] *Öfver raden.* [2] *Otydligt* (dryckin?). [3] *Otydligt* (in^n?).

Digitized by Google

til er hann kemur firer Palnatoka og spyr, ef hann kendi orina. Palnatoke seger: "Firer þui munda eg eigi kenna skeyti mitt? þuiat eg a þat, og fa mier sem skiotaz." Þa uard hliod i hollune um stund, og þa mællti Sueinn kongur: "Þu Palnatoki!" seger hann, "huar skilldiz þu uit þetta skeyti næsta sinn?" Palnatoki seger: "Opt hefi eg þier uerit epter-latur, og ef þier girnniz, at eg segi ydur þat helldur i myklum mann-fiolda enn uit fa-menne,
63 og þicki þier þat þinn uirding meirre, þa skal eg þat ueita þier. Ek skilldunz uit þessa aur næsta sinn a boga-streingnum, þa eg skaut henne i raz fodur þinum og ut epter honum endilaungum, so at ut kom i munninum, og tyndi hann þa sinu life." Þa mællti Sueinn kongur: "Standi menn upp aller sem skiotaz og hafi hendr a Palnatoka og monnum hans, og drepit þa alla, þuiat nu er lokit allri uorri uinattu." Og þa giordiz eigi allkyrt i hollune. Palnatoki bregdur suerdi og hleypur at Fiolni og hoggur i hofud honum, og klyfur hofudit allt og[1] halsinn i herdar nidur, og "skalltu eigi rægia mig uit konginn optar," seger Palnatoki; "og mun þier eigi audit uerda um hefndir uit mig," seger Palnatoki, "þuiat eg hefi leingi borit þolinnmædi uit fódur þinn, en giort til þin, sem eg kunna." Enn so atti Palnatoki þar uel uingat uit[2] menn, at eingi uilldi beriaz i mot Palnatoka; komz hann ut og hans menn aller, nema einn madur af lide Biarnar hins brezka uar epter i hollunne. Og er þeir uoru ut komner ur hollunne, þa kónudu þeir lid sitt; og er þui uar lokit, þa mællti Biorn og kuad uant eins
64 mannsens; "og uar eigi minna at uon, og forum uier til skipa uorra," seger Palnatoki. Þa mællti Biorn: "Eigi munder þu renna so undann, ef þinn madur uæri, og ætter þu minn hlut, og eigi skal eg so fra renna." Og snyr nu Biorn inn aptur og geingur i hollina[2]; og er hann kemur i hollina, þa kasta þeir kongs-menninner hinum brezka manni yfer hófud sier upp og hofdu næsta rifit hann

---

[1] *Öfver raden.* [2] holluna *hds.*

Digitized by Google

i sundur. Biǫrnn fær nad manninum og þrifur hann og kastar honum æ bak sier og hleypur ut sidann med manninn og ofann til skipana. Biornn giordi þetta mest firer æ-gætis sier; enn uita þottiz hann, sem uar, at madurin mundi daudur uera. Sidann ganga þeir æ skip ut, Palnatoki og hans menn, og taka þegar til arra[1] og sigla i burtu æ þeirri nott, og matti kongur ecki at giora; og stendur nu so buit. Enn Sueinn kongur lætur nu drecka erfit epter fǒdur sinn; enn er þrytur ueizluna, for huer til sins heimilis med uirdingu.

XIII.

Þat er sagt, at þa er Palnatoki kom heim til Bretlandz, 65
at þa uar aundut Olof, kona hans; þat þotti honum mikil skadi. Palnatoki undi eigi i Bretlandi epter andlat konu sinar; og tekur hann þat rad, at hann setur þar til Biornn hinn bretzka at uardueita rikit i Bretlandi. Enn þegar af leid ueturinn, og uor kom, bioz hann sialfur ur landi. Palnatoki hafdi :xx. skip, er hann for ur Bretlandi, og uilldi hann leggiaz i hernad. Hann fer nu, þegar hann er buinn; og heriar Palnatoki þat sumar til Irlandz, og aflar hann sier mikills fiar og agætis. Hann hefur þat[2] idnn .iíj. sumur i samt, og uar hann allra manna sigur-sælaztur; uard honum gott til fiar og uirdinga. Og nu ætlar Palnatoki at heria æ Uinland[3], og hefur hann nu uit feingit [.x]x. stor-skip, og hefur Palnatoki þa .xl. skip.

XIV.

Þan tima red firer Uinlandi kongur sa, er Burizleifur 66
het; hann hugdi illa til hernadar Palnatoka, firer þui at Palnatoki hafdi iafnann sigur, þar hann bardiz, þuiat hann uar allra manna æ-gætaztur, þeirra er i uikingu

[1] *Så* (= ára). [2] *Så!* [3] *Så hds.* (= Vindland) *på de flesta ställena.*

Digitized by Google

uoru, [45 b] og uegnadi þungt uit hann at beriaz. Og nu kemur Palnatoki þar uit Uinlandi, er Burizleifur kongur[1] red firer, og hefer kongr frett til ferda hans; þa sender hann menn sina a fund Palnatoka med eyrindum þeim, at kongur bydur honum til sin þriggia natta ueizlu, og lezt uilia eiga [uit hann frid[2]. Þat fylger og þessu bodi, at kongr baud at gefa honum riki þat, er heiter a Iomi, til þess at Palnatoki skylldi þar stadfestaz; og mest uilldi kongur gefa til þess þetta riki, at hann uilldi, Palnatoki uerdi landit med kongi, ef ofridur giordiz. Palnatoki þiggur nu þetta og menn hans, at þui at sagt er. Palnatoki sæker nu ueizluna til Burisleifs kongs med ollu lidi sinu, og binda þeir nu so sina uinattu med sier.

XV.

67 Epter[3] þetta bradliga lætur Palnatoki giora eina storra borg, og uar hun sidann kollud Ioms-borg. Hann lætur giora hôfnn upp i borgina so mykla, at þar matti[4] uel liggia .l. og .cc. lang-skipa, so at þau uoru oll læst inann borgar. Uar hier um buit med mikilli smid-uęl, er inn uar lagt i hôfnina; og þar uar sem dyr uæri gioruar a. Stein-bogi mikil uar uppi yfer sundinu, en firer durunum uoru sterkar iarnn-hurder og læstar innann ur[5] hofninne med iarnn-goddum. Enn a stein-boganum uppi uar kastali mikil, og uoru þar margar ual-slongur. Sumur hlutur borgarinnar stod ut a sioinn, — eru þat sio-borger kalladar, er so eru giorfuar, — og þar uar hôfninn inann borgar.

XVI.

Epter[3] þat er borgin uar gior, setti Palnatoki laug med radi hinna uitruztu[6] manna þar i Ioms-borg, til þess at þar skylldi gioraz meire afli lids, enn þar uar þa ordin.

---

[1] *Öfver raden.* [2] [uit frid hann *med omflyttningstecken öfver* uit *och* hann *hds.* [3] *Initialen saknas i hds.* [4] *Så.* [5] *Otydligt.* [6] uit²ztu *hds.*

Digitized by Google

Þangat skylldi sa einge madur radaz til foruneytis, er elldri uæri enn fimtugur, en eingi yngri madur enn .xvííí.[1] uetra gamall; þar i milli skylldi aller uera at[2] alldri.

Eingi madur skylldi sa þar uera i Ioms-borg, at rynne undann einum manni iafn-uigligum sier og iafn-bunum, og 68
so þott .íj. uæri um einn.

Huer sa madur, er þangat reids[3], skylldi hefna huer annars sem fodur sins edur brodur.

Eingi skylldi þar kueik(i)a rog i milli manna.

Ecki skylldi þar og med upp-lostningar fara, med lygi-kuittu; og þott þangat spyrdiz tidindi, þa skylldi oll Palnatoka[4] fyst segia; enn hann skyldi ollum seigia.

Og eingi madur skylldi þar i Ioms-borg med frillur fara.

Enn sa sem fundinn uæri at þui, at af brygdi þessu, sem nu uar talt, þa skylldi sa rækur og rekin ur lögum þeirra, huort sem hann uar meira uerdur eda minna.

Aller þeir menn, er i Ioms-borg uoru eda uilldi uera, skylldu uel sam-þycker sin i milli, so sem þeir uæri aller sam-borner brædur.

Þar skal eingi madur odrum fridbrot giorra; og so þott þangat uæri tekit uit manni i borgina[5], er drepit hefdi fodur mannz eda brodur þess, er þar uar adur firer, og kæmi þat sidar upp, enn uit honum hef(di) tekit uerit, þa skylldi Palnatoki um þat allt dæma.

Eingi madur skyldi þar i Ioms-borg lata uera konu nema nott.

Og ongum manni skylldi hlyda at burtu uera ur Ioms-borg leingur en eina nott, nema Palnatoki gęfi leyfi til.

Og allt, þat er þeir feingu i hernadi, skylldi til skiptis bera, bædi meira hlut og mina.

Eingi madur skyldi sa uera i Ioms-borg, er mællti 69
ædru-ord edur kuiddi nockuru, þott i ouænt efni kæmi.

---

[1] ííí *öfver raden.* [2] *Öfver raden.* [3] *Så* (= réđsk). [4] P'. *hds.*
[5] b̅g'. *hds.*

Digitized by Google

Eingi skylldi þar liug-uitni bera.

Og onguann hlut skylldi þann at bera med þeim, at eigi skyldi Palnatoka [1] segia þat allt,

ecki frænd-semi þui rada eda aunur uenzl, þott þeir menn beiddiz at radaz þangat, er yngri uæri eda i nockrum hlut uanfærer til at hallda þat allt, er i logum þeirra stod.

Enn ef þat reyndiz at sônnu, at nockr madur helldi eigi laug þeirra, þa skylldi hann i burt reka, huort er hann uar meire [2] hattar madur eda minne [2].

Þeir sitia nu i Ioms-borg i godum fridi og hallda uel laug sin. Þeir fara huert sumar ur borginne og heria uida um laund og afla sier mikils agætis, og þickia þeir uera hiner [46 a] mestu her-menn, og onguer menn þotti þeirra iafningiar uera i þann tima, og giorduz [3] þeir harlla [4] fræger; þeir uoru kallader Ioms-uikingar.

XVII.

Nu [5] er at segia fra Sueini kongi, at hann lætur sier
alla uega [6] uerda sem bez til Aka, sonar Palnatoka, og
lætur hann ecki þess giallda, þott nockr stygd hafi a
70 ordit med þeim Palnatoka, og uirder kongur mikils fost-
-brædra-lag uit Aka. Aki rædur firer a [7] Fioni, sem
fader hans hafdi hann til settann, og fyr uar getit; og
uar Aki en uin-sælazti madur og mikill hôfdingi og rikur.

XVIII.

Madr er nefndur til saugunar, sa er Ueseti het; hann rædur firer fylki þui, er heiter i Borgundar-holmi; kona hans heit Hilldigudur. Þau attu þriu bornn, þau er getit uerdur til þessarar sôgu. Bui heit son þeirra og uar kalladur hinn digri; annar het Sigurdr og uar kalladur Sigurdr huite eda kapa; dotter þeirra het Þorgunna; hun

---

[1] P'. *hds.* [2] *Så.* [3] giordiz *hds.* [4] *Otydligt.* [5] *Initialen saknas i hds.* [6] a *under raden.* [7] *Öfver raden.*

Digitized by Google

hafdi gipt uerit firer nockrum uetrum adr, og uar þa
andadur bondi hennar, er þetta til tidinda giordiz[1].
Sueinn kongur bidur Þorgunnu til handa Aka, fost-
-brodr sinum; og med þui at Aki uar fridr madur synum
og uinsęll, þotti Ueseta og sonum hans likligt þetta rad
til styrktar. Þa er Aka fostnud konann, og sidann er giort
brudhlaup þeirra uegligt med myklu fiolmenni; sat Sueinn 71
kongur at ueizlune og marger gaufuger menn. Enn
epter uei(z)luna fer Sueinn kongur heim-leidis og so huer
annara manna. Aki fer og heim med konu sina.
Samfarir þeirra Aka og Þorgunu uoru godar; og er
þau hofdu eigi leingi a samt uerit, þa gatu þau sier son
at eiga, og uar sa Uagnn nefndur; hann uar snemindis[2]
bædi mikil uexti og sterkur at afli; hann uar allra manna
uęnstur synum, og uerdur hans getit sidar meir uit soguna;
skal hier standa nu fyrst at sinne.
I þann tima red firer Sialandi iall, sa er Haralldur
het og uar kalladur Strut-Haralldur; enn þat uar til þess
haft, at hann atti einn hatt, þann[3] af gulli uar struturin,
og uoru þar i tiu merkur gullz, og feck hann þar af
keningar-nafnn þetta. Kona hans het Ingegerdr; þau
gatu at eiga þriu bornn, þau er nefnd uerda i þesse[4] sogu.
Sigualldi het son þeirra; annar het Þorkell og uar kalladur
Þorkell hafi; Tofa het þeirra dotter. Guduruisi het madur;
hann uar uitur madur og uissi marga hluti firer; hann 72
uar radgi(a)fi Harallz iarllz og fe-hirder hans.

XIX.

Aki[5], son Palnatoka, red firer a Fioni med mikilli
uegsemd og risnni. Uagnn uar[6] þar upp fæddur heima
med fodur sinum; og þegar nockut ma marka hans skap-
lyndi, þa er hann ongum manni likur i uandrædum sinum
og i skaplyndi; so uar hann hardfeingur uit allt, at uarlla

---

[1] *I marginalen.* [2] smēindis *hds.* [3] *Så, utan relativpartikel.* [4] *Otydligt.* [5] *Initialen saknas i hds.* [6] *Öfver raden.*

Digitized by Google

þottuz menn mega uit hann sæma. Og er so uar komit, þa uar hann ymiz a Fioni med Aka, fôdur sinum, eda i Borgundar-holmi med Ueseta, modur-fodur sinum, og þickiz huorgi mega koma til rads uit hann. Uit Bua er honum bez allra sina frænda, og þat hefer Uagn hellz, er Bui talar firer honum; uar Bua [1] og uel til Uagns; at ongu hafdi Uagn þat, at adrer frændur hans mælltu firer honum, þegar er honum syndiz annann ueg. Uagn uar allra manna mestur uexti og manna fridaztur synum og hinn mesti at-gioruiz-madur um allar i-þrotter.

Bui, modur-brodr Uagns, uar fa-malugur madur og hliodur optaz, storlyndur og allmikill i skapi. Bui uar so sterkr madur, at menn uissu uarlla afl hans, þuiat
73 honum uard alldri afla-fatt, til huers sem hann tok; enn ecki uar Bui andliz-uænn madur, enn uel uar hann i uexti og allra manna sterkligaztur, og uar hann þui Bui digri kalladur; og er þat mal manna, at Bui hafi sterkaztur madur uerit i allri Danmork i þann tima, sem hann uar. Sigrdur [1] kapa, broder Bua [2], uar uęnn madur a skins-lit og lidmannligur og kurteis; hann uar famalugur og mikill madur i skapi.

[46 b] [3] Enn fra Siguallda er þat at segia, at hann uar nefliotur madur og biugleitur, faulleitur; hann uar eygdur allra manna bezt og uel a sig kominn; hann uar uitur madur og slægur og sterkur at afli. Þorkell, broder hans, uar allra manna hæstur at uexgti og ramur at afli; hann uar spekingur at uite.

Þeir brædur Sigualldi og Þorkell uoru her-menn mykler og allsigursæler; þeir feingu i Austur-ueg .íj. menn at her-fangi; het annar Hauardr og uar kalladur haugguandi, enn annar Aslakur og uar kalladur holm-skalli. Þeir brædur Sigualldi og Þorkell gafu þessa menn Tofu, systur sinne, til sko-sueina og þionuztu; þeir uoru mykler menn firer sier, ouægner og hardfeingner og sterker at afli.

---

[1] *Så.* [2] *Under raden.* [3] *En stor del af denna handskriftssida är mycket nött och därigenom svårläst.*

XX.

Pat[1] er sagt, at þeir brædur Sigualldi og Þorkell bua 74
.íj. skip og ætla at far(a) ur landi til Ioms-borgar og
uita, ef þar uæri uit þeim tekit, og spyria Haralld iarll,
fodur sinn, hue radligt honum þætti þat. Enn hann suarar[2]
og kallar þat radligt at fara þangat [at finna[3] so ꜳ-gæta
menn, "og mun þa reynt uerda[4], huad manna þier uerdit
eda erut." Þeir bidia þa fodur sinn fiar-til-lagna og so
uista til ferdar þessarar. Iarll suarar[2] og kuad þa
annat-huort fara þess hattar, at þeir feingi sier sialfer
allt, þat er þeir[5] þurfu at hafa, eda[6] fara huergi
ella. En nu fara þeir þo eigi at sidur, þott fader þeirra
uilld(i) eigi[7] til leggia.

Fara þeir nu, þar til er þeir koma uit Borgundar-
-holm. Þeir þottuzt þurfa at fa sier nockut til uista og
fiar-hluta, og toku þeir þat rad, at þeir ræna þar ollu fe
og toku upp eitt bu Ueseta, þat er audigąz uar, og rętu
þar ollu fe og baru ofann til skipa sinna og fara burtu
uit so buit; og er ecki getid fleira um ferd þeirra, fyr[6]
en þeir koma til Ioms-borgar. Þeir leggia skipum sinum 75
utann at borgar-hlidinu; [og] er Palnatoki uerdur (uar) uit
skipin, þa geingur Palnatoki iarll, sem hann uar uanur
iafnann, med mikit lid i kastalann, þann er uar yfer borgar-
-hlidinu. Og er Palnatoki iarll uerdur uar uid komu þeirra
Siguallda, þa spyr Palnatoki, huer at redi lidi þessu; og hann
sier, at skipin og her-bunadurinn[8] uar miog[6] uandadur, og
af þui þottiz uita Palnatoki, at þesser menn uæri[6] miog ꜳ-
-gæter. Madur stendur upp i lyptingu i raudum kyrtli;
þat uar Sigualldi. Hann heilsadi Palnatoka iarlli, og sidann
mællti hann: "Hier rada firer brædur .íj., syner Strut-
-Harallz, og heiti eg Sigualldi, enn broder minn Þorkell;
enn þat er eyrindi mitt hingat, at eg og broder min
uilium til lids med ydur med þeim monnum, er ydur

[1] *Initialen saknas i hds.* [2] .ſ. *hds.* [3] [*Otydligt och under raden.* [4] u'da *hds.* [5] þı' *hds.* [6] *Otydligt.* [7] e' *hds.* (= ecki?). [8] her *öfver raden och mycket otydligt.*

Digitized by Google

þickia nytandi af uoru lidi." Palnatoki seger: "Gott ord [ris af yckur brædrum [1], enda er þat epter kyn-ferdi ydru." Sidann redz Palnatoki um uit menn sina, huort uit þeim skal taka eda eigi [2]. Palnatoki seger sier kunnigt um ætt þeirra brædra [2], at þeir uoru uel borner. Enn þeir urdu ꜳ þat satter, at Palnatoki skylldi rada firer þann ueg, sem hann uilldi, og kolludu þat sitt rad, sem hann tæki upp. Sidann mællti Palnatoki til Siguallda: "Ef
76 þier uilit hier uera i Ioms-borg, þa skulu þier uita adur lỏ̀g uor," og seger Siguallda lỏg þeirra; og sidann er upp lokit borginne. Enn þeir brædur iata sig under lỏg þeirra, og roa þeir inn i borgina med lid sitt. Og epter þat er þeir uoru komner i borgina, er reynt lid þeirra, huort þeir uoru aller lid-færer at ganga i lỏg þeirra Ioms-uikinga; enn su uard raun ꜳ, at helmingur annar þotti nytur uera, enn annar helmingur uar aptur sendur; og er þa tekid uit þeim Siguallda og brodur hans og halfu hundradi manna, og eru þeir leidder i lỏg þeirra Ioms-uikinga; og ef sidann koma nockrar saker upp þessa manna, þa skal Palnatoki um þat dæma. [47 a]

XXI.

Nu er þar til at taka, at Ueseti spyr fiar-upp-tókuna, og uerdr hann eigi uel uit þat; og tekr hann þat rad fyst, at hann setur aptur sonu sina at ollum giorningum; þuiat Ueseti uar uitur madur. Ueseti fer at hitta Suein kong og seger honum ranid. Kongur red honum þat rad,
77 at hann skyllddi fara fyrst at hitta Strut-Haralld og beida hann bæta firer sonu sina, "so attu siert uel sęmdr af." Ueseti iatar þessu og fer ꜳ fund Harallz iarls og beider hann bota firer sonu sina; enn iarll lezt eigi bęta mundu, þott þeir tæki sier kid edur kalf. Ueseti sender nu menn til kongs at segia honum, at iarll uill eigi bæta ranit; enn kongur bad hann lata uera kyrt og lez mundu senda

[1] *Mycket otydligt.* [2] *Otydligt.*

Digitized by Google

ord til iarls, at þeir sętiz; og so giordi hann. Enn er iarlli komu þessi ord, þa sagdiz Haralldur iarll eigi mundu hier firer giallda. Og er kongur spyr suor iarls, þa sender Sueinn kongur[1] i odru sinni menn sina til iarls med þeim eryndum, at iarll kæmi ꜳ hans fund; og so giord(i) hann. Kongur seger, huernn skada syner hans hafa giort uit Ueseta, og bidur hann bæta firer þa. [Enn hann seger Ueseta hafa ofeingit fiar þess[2], og lez hann ecki mundu bęta firer þat, þott ungmenne tæki nockra saudi eda naut sier til matar. Þa mællti kongur til iarls: "Nu mattu fara heim, ef þu uillt, og hefi eg nu sagt, huad eg uilldi þier. En so mun eg um mæla, attu ꜳ-byrgiz þig sialfur og fe þitt firer Ueseta og sonum hans; og mun(u) uier ǫnguann hlut i eiga, huersu sem fer med ydur, þottu þurfer uors lids, er þu uillt nu ecki hafa þat, er eg mæli firer þier; en þat hyggium uier, at þui mun uer radit," seger 78 kongur. Haralldur iarll suarar og kuez sialfur mundu ꜳ-byrgiaz sig og fe sitt, "og all-litt em eg hręddur um þat," seger hann, "og em eg ohręddur uit Ueseta ne sonu hans." Epter þat for Haralldur iarll heim.

XXII.

Þat er sagt, at Ueseti og syner hans fretta uit-tal Sueins kongs og Harallz iarls, og þat at iarll uill eigi bęta. Enn giora þeir rad sin, og bua þeir .íííj. skip og .ccc. manna, og bua þeir þat lid sem bez at ollu og fara sidann, þar til er þeir koma ꜳ Sioland, og taka þar upp .ííj. bu, þau er auduguz uoru, firer Haralldi iarlli; og epter þat fara þeir med þetta fe heim. Haralldur iarll spyr þetta, at hann er ræntur þrimur buum; og nu i-hugar iarll sitt mal, ad hann hafdi litt hlitt kong(s) domi, og nu kemur i[3] hug, huat kongur hafdi spad honum. Iarll sender nu menn ꜳ fund kongs og uilldi uita, ef kongur uill sætta

---

[1] ord *tillägger hds.* [2] [*Så. Skrifvaren har tydligen ej förstått sitt original; jfr de andra redaktionerna.* [3] *Under raden.*

Digitized by Google

þa; enn kongur bad iarll nu hafa rad sin enu godu og
79 sagdiz nu ecki mundu til sin lata taka. Sendi-menn foru heim aptur og segia iarlli suor kongs. "Uier skulum taka til uora rada," seger iarll, "ef kongur uill sier öngu af skipta." Haralldur iarll fær sier nu .x. skip, og þau byr hann sem bez at lidi. Hann fer sidann, til þess er hann kemur i Borgundar-holm, og ræner þar og tekr upp .iij. bu firer Ueseta, þau er audbez[1] uoru. Sidann fer iarll heim i Sioland og hefur þetta fe med sier og þickiz uel hafa fram geingit.

I þann tima uoru syner Ueseta i hernadi epter uanda sinum; uoru þeir huert sumar i uikingu leingztum; heriudu þeir um Austur-ueg. Uard Bui all-frægur af hernadi sinum, þuiat hann hafdi iafnann sigur, þar sem hann bardiz; uard honum bęđi gott til fiar og frægdar.

Nu er þar til at taka, at Ueseti spyr fiar-skada sinn[2]; hann fer enn aa kongs fund, og tekr hann uel uit honum. Ueseti kærdi sig firer kongi og seger, at ofridr mun[3] gioraz i milli sialfra landz-manna, ef[4] sliku fer fram, at innann-landz-menn ręnaz og þeir, er stiorn skylldi hafa aa rikinu, og þar adra epter mundu breyta. Legz nu þann ueg aa med ockur Haralldi iarlli um stund, at til[5] þess horfer, at mann-drap munu af gioraz i milli uor, ef þier eigit
80 onguann hlut i; [47 b] þat kann uera, herra! at nu se betra (at) at giora en sidar, þuiat ydrer menn eru huorir-tueggiu." Kongur seiger: "Eg mun fara bradliga til þings þess, er heiter Iseyiar-þing[6], og stefni eg ydur þangat, og skulu þid þa sættaz eda ligia uit ut-legd þeim, er eigi uill sættaz." Epter þat for Ueseti heim; og lida nu so fram stunder, þar til er þeir fara til þingsins.

Ok er so uar komit, þa fer Sueinn kongr aa þingit, og hefur hann .xx. skipa; Ueseti fer og aa þingit og hefur hann .iij. skip; Haralldur iarll fer og aa þingit. Og er kongur og Ueseti og Haralldur iarll uoru komner, þa

---

[1] *Så; (fel f.* audguz*?).* [2] sina *hds.* [3] *Nästan utplånadt.* [4] af *hds.* [5] *Under raden.* [6] *Så; jfr 37[8].*

Digitized by Google

setur Ueseti tiolld sin uit sioinn hia sundi [1] þui, er næst
er þingstadnum; enn Strut-Haralldur hafdi tialldat buder
sinar nockru lengra upp fra; enn Sueinn kongur setti [2]
þar i mille.

XXIII.

Nu er at segia fra Bua digra, at hann hafdi uerit i
hernadi um sumarit, so sem fyr uar sagt. Og er Bui for
heim-leidis, spyr hann, at fader hans uar ræntur, og þat,
at þing uar stefnt i Iseyium [3]. Þa helldur Bui skipum
sinum til Siolanda og kemur þar uit [4], er hofud-bær iarls
uar a landi uppi; þar uar þa Guduruisi rad-giafi og fe- 81
-hirder. Enn er þeir Bui uoru þar komner, ganga þeir
a land upp og til bæiar iarls; þeir brutu upp hus þat,
er fe iarls uar uardueitt i og aller enu dyrster griper
hans; þeir toku allt fe, enn Bui drap Guduruisa, fe-hirder [3]
iarls. Þar tok Bui .íj. kistur fullar af gulli, so at i
huorri uoru .x. pund gullz, og hafdi Haralldur iarll þær
feingit i hernadi; Bui tok tignar-klædi iarls. Fer Bui
nu i burtt med þessu fe til skipa sinna, og fara sidann
til [4] þingsins.

Og er a leid dagin, sia [5] menn af þinginu fara fra
h(e)imile Harallz iarls .xx. skip; og er þau nalgaz þangat,
þa leggia þeir menn i lægi og ganga af skipum sinum
og upp a land med ollu lidi sinu; og eru þar komner
syner Ueseta, þeir Bui og Sigurdur. Bui digri uar alluel
buen at klædum, og hafdi hann þann klædnad, Strut-
-Haralldur atti beztann; en þau klædi uoru so fe-mikil,
at þar komu til .x. merkur gullz. Þeir brædur ganga med
fylktu lidi sinu ollu a þingit aluopnudu. Bui digri hafdi
a hofdi sier hatt iarls, þann er til kuomu .x. merkr gullz.
Bui mællti þa til Harallz iarls: "Þat er nu, Haralldur!
at þu sæker til gripa þessa, er nu sier þu (mig) med

---

[1] ſund^{t}i *hds.* [2] tiolld sin *bör kanske insättas.* [3] *Så.* [4] *Under raden.* [5] s^{a} *hds.* (= sau?).

82 fara, ef þu þorer, og se nockr dad i þier, firer þui at nu em eg albuinn at beriaz uit þig, ef þu bilar ei."

Sueinn kongur heyrdi ord Bua og þottiz skilia, at hann mundi hafa a-mæli af, ef hann lætur þa na samann at beriaz, er hann hafdi so mikit um mællt, at[1] þeir skylldi sættaz; þar sier og kongur, at iarll hefer ecki lids-afla uit Bua. Kongur tekr nu þat rad, at hann geingr i milli þeirra med sinu lide, og na þeir eigi at beriaz; og bidur kongur þa grid setia og lez nu uillia dæma mal manna sinna. Bui digri suarar og kuez alldri af mundu lata kisturnar, er hann tok firer iarlli, enn kongur dæmi um allt annat; og nu kemur so, at þeir iata þui, at kongur giore allt annat, þui-likt sem honum likar. Þa mællti kongur til Bua: "Ollu skalltu rada, Bui!" seger kongur, "og skalltu hafa þitt mal, og skalltu hafa gull-kistrnar[2] og so mikit fe annat, at þier frændur se(t) uel sæmder af; enn lausa[3] uerdr þu at lata gripi iarls og giora honum eigi þa suifuirding, at iarll nai eigi tignar-klædum sinum." Og nu uerda þeir a þetta satter a þann ueg, at iarll skal hafa tignar-klædi sinn oll, enn kongur skylldi giora slikt um annat, sem honum þætti iafnnadur.
83 Og nu lætur kongur um giora med þeim hætti, sem adur uar fra sagt; enn firer þat at iarll naer gripum sinum, skal hann gipta Tofu, dottur sina, Sigurdi kapu, og skulu henni þessi fe heimann fylgia, og[4] skal eigi aptur gialda audru-uisu upp-tak buanna, þeirra er iarll [48 a] atti. Þui giordi kongur þann ueg sætina, at honum þotti þat likaz til, at halldinn mundi uera, ef mægder tękiz med þeim.

Þeir fedgar toku uel þessu, og heiter[2] Ueseti at leggia til uit[5] Sigurd allz fiar þridiung[6]; og likar Sigurdi nu uel, og fara nu aller satter heim af þinginu til h(e)imilis Strut-Harallz, og skulu þa þegar takaz þessi rad; og er nu þar druckit brudhlaup þeirra Tofu og Sigrdar[2] med[7] mikille tignn og uirding. Og epter ueizluna for kongur

---

[1] a *hds.* [2] *Så.* [3] laus^r *hds.* [4] *Under raden.* [5] *Öfver raden.*
[6] f[i]ar sins *till. hds.* [7] *I marginalen.*

Digitized by Google

heim, og Ueseti og syner hans fara og heim i Borgundar-holm, og er kona Sigurdar i ferd med þeim.

XXIV.

Þa[1] er þeir brædur hofdu skama stund heima uerit, þa fystiz Bui at fara til Ioms-borgar og auka þar a-gęti 84 sitt; Sigrdur[2] uill fara, þott hann [giptur se[3]. Og þegar at uora tok, buaz þeir brædur og hafa .íj. skip og .c. manna, og giora sem likazta ferd sina, sem þeir Sigualldi hófdu adur giort. Fer Bui nu med sinum monnum, þar til er þeir koma til Ioms-borgar og leggia utann at borgar-dyrum.

Og er hofdingiar i Ioms-borg uerda uarir uit komu þeirra, þa ganga þeir Palnatoki og Sigualldi og Þorkell med myklu lide i kastalan, og þeckia þeir mennina. Bui tok til orda og mællti: "Þat er erryndi mitt hingat, Palnatoki! at uier uilium radaz til lids med ydur." [Palnatoki seger[4]: "Kunnigt er mier til ættar þinnar, Bui! og ert þu uit-frægur madur og a-gætur af morgum storuirkium." Þa mællti Sigualldi: "Huersu hafi þier Strut-Haralldur sæzt a mal ydur, adur en þier forut hingat?" Bui seger: "Þat er lóng saga at segia fra uidr-skip(t)um uorum, og ma þat eigi i skaummu mali ne þat allt inna, er uier hofum samann att; enn þau urdu mala-lok, at Sueinn kongur giordi i milli uor, og eru uier nu satter." Palnatoki mællti til manna sinna: "Uilie þier til hætta at taka uit þessum monnum, huort þeir segia satt edur eigi? 85 Enn all-fus uæri eg til at taka uit þeim og mest þo firer sæker[2] Bua, þuiat hann er adur reyndur at hard-feingi og er hinn mesti kappi, og þess uænter mig, at faer eda ónguer se hier þui-liker firer i Ioms-borg." Ioms-uikingar suara: "Uier uilium gefa þier orlof til at taka þessa menn i log uor, ef þu uillt; en ef nockrer hluter koma

[1] *Initialen fattas i hds.* [2] *Så.* [3] [se giptur *med omflyttningstecken hds.* [4] [P'. ſ. ſeg' ſi' *hds.*

Digitized by Google

þeir sidann upp um hagi þeirra, er storsaukum gegndi [1], þa skal þat i ydru ualldi uera og i þinu um-dæmi uera.” ”Þat er minn uilie,” seger Palnatoki, ”at uier [2] tokum uit þeim brædrum, þuiat oss er at þeim mikil styrkur.” Og epter þetta er upp lokit borginne, og þeir legia þa inn i borgina skipum sinum; og sidann er reynt lid þeirra, og uerdur su raun æ, at .lxxx. manna uoru [3] epter (i) Ioms-borg af lidi þeirra brædra, enn .lx. foru i burt.

Nu eru [4] þeir Bui þar i borgine i godu yfer-læti og uirdingu af Palnatoka og ollum Ioms-uikingum. Heria þeir huert sumar æ ymsi lǫnd og hafa iafnann sigur, þar sem þeir beriaz, og afla sier mikils fiar og æ-gętis. Bui uar i hernadi huert sumar med Ioms-uikingum; og i ollum oruztum uar og eingi fremre en Bui og hans menn.
86 Uann Bui og þui meire frægd, sem hann uar sterkari enn neinn madur. Og hallda þeir sliku fram huert sumar; en huert haust foru þeir aptur i Ioms-borg [5] og hafa þar uetur-setu.

XXV.

Þat [6] er sagt, at Uagn uex up æ Fioni med fedur sinum Aka, enn stundum uar hann med modur-fodur. Uagn uar madur so udæll i upp-uexti sinum, at þat er sagt, at þa er hann uar .x. uetra gamall, hafdi hann drepit .ííj. menn. Uagn er nu heima, þar til er hann er .xíj. uetra gamall. Uagn uar þa so sterkr, at eigi feck þa menn, at hans iafningiar uæri, þott fullkomner uæri i allann þroska. Uagn uar allra manna uænstur [48 b] og fridaztur [7] at allri æ-sionu, þeirri er menn hofdu sed, og um alla at-giorfui og i-þrotter um fram adra menn; og til uigs at telia matti hann epter sinu afli og at-giorfui, og eigi uar hann minni at hug og æ-rædi; en so uar hann hard-feingur, at frændur hans þottuz ualla

[1] *Så.* [2] *Öfver raden.* [3] uar *hds.* [4] *I marginalen.* [5] Joms borgar *hds.* [6] *Initialen saknas i hds.* [7] $\text{f}^{d}\text{dazt}^{r}$ *hds.*

Digitized by Google

mega uit hann sæma. Aki, fader hans, tekr þat rad, at 87 hann feck Uagni .íj. skip og .c. manna, og er eingi elldri madur, sa er honum fylger, enn tuitugur, enn eingi yngri enn .xvííj. uetra, nema sialfur Uagn; hann uar .xíj. uetra. Hann bad sier nu ecki fleirra fa og kuez sialfur mundu fa sier uister og þat annat [1], er hann þurfti at hafa. Uagn fer nu sidann med þessu lidi firer endilanga Danmork; hoggur hann sier osparliga strand-hogg; hann ræner bædi klædum og uopnum og her-klædum, og so lykur, at Uagn skorter ecki og menn hans þat, er þeir þurftu at hafa, og [fer Uagn med þat [2] ur Dana-kongs uelldi, at hann lætur þa fa sier þat, er þeir þurftu at hafa.

Uagn fer nu, þar til er hann kom til Ioms-borgar; hann kemur þar snema um myrgin i solar-rod; hann legur utann at steinboganum; enn þegar þeir Ioms-uikingar uerda uarer uit þetta, þa ganga þeir Palnatoki og Bui og Sigualldi med myklu lidi i kastalann, sem þeir attu uanda til, og spyria þeir þadann tidinda, eda huerir komner uæri. Þa stod Uagn upp og spyr i moti, huort Palnatoki iarll se i kastalanum; hann suarar og kuez þar uera, "eda huerir eru þesser til-komu-menn, er so lata rikmannliga?" Uagn seger: "Ecki skal ydur leyna þui; eg heiti Uagn og er eg Aka son, og er eg til þess eryndis hingat komen, at eg [3] uillda radaz i lid med ydur, 88 þuiat eg þiker eigi all-hægur heima, og þotti frændum minum mal, at eg færi i burtt." Palnatoki seger: "Þicki þier þat radit, at þu siert hier hęgur uit-skip(t)is, ef frændur þiner þottuz traut mega uit þig sæma heima?" Uagn seger: "Logit er mest at mier um stormenzku þina, ef þier uilit eigi taka uit mier."

Palnatoki mællti þa til sinna manna: "Huad þicker ydur rad, huort uier tokum uit Uagni eda eigi?" Bui seger: "Þat er mitt rad, at hann komi hier alldri innann borgar med skaplyndi þat, er hann hefur; og uar honum

---

[1] ann$_n$ *hds.* [2] [fer med þat Uagn *med omflyttningstecken hds.*
[3] *Öfver raden.*

þo til min bez allra sinna frænda.” Þa mællti Palnatoki: ”Uit þier uilia frendur þiner risa, Uagn! og aller, þeir er uita deili a þier.” Uagnn spyr, ”huort menn uerda at þui berer, er þar standa hia þier, at uilia eigi taka uit mier? Enn eigi uar mier þess uon at Bua, frænda minum, at hann mundi at þessu uerda kunnur.” Bui seger: ”Þar em eg þo kunnur at þui ordin, at eg fys ecki a at taka uit þier, og helldur uil eg letia þess, at uit þier se (te)kit; enn þo skal Palnatoki þessu rada, sem ollu odru.” — ”Enn huat leggia þeir til, syner Strut-Harallz,” seger Uagn. Sigualldi suarar: ”Hafa skulu uier einord til þess, at uier uilldum alldri, attu kæmer i uorn flock.”

89 Palnatoki mællti þa til Uagns: ”Huersu gamall madur ertu, frændi?” Uagn seger: ”Ecki skal eg liuga at ydur til þess; eg er nu .xíj. uetra.” Þa mællti Palnatoki: ”Þat eru eigi laug uor at taka uit so ungum monnum, — — —[1] en uier hofum logtekna[2].” Uagn seger: ”Eg mun ecki þess bidia[3], at þier briotit lòg ydur a mier; enn þa eru þau sizt brotinn, ef eg er i fram-gongu sem einn-huer yduar madur, sa sem þier hafit adur laugtekinn, þo at eg se yngri at alldri; og syniz[4] mier þa eigi brotin laug ydur, þuiat eg ætla ecki at renna firer einum ydrum manni, þott hann se .xuííj. uetra gamall eda elldri.” Palnatoki mællti þa: ”Halltu ecki leingur a þessu; eg mun senda þig til Bretlands a fund Biarnnar ens brezka, og firer uora frændsemi þa gef eg þier halft riki þat, er eg a þar.” Uagn seger: ”Uel er þetta gefit, en eigi uil eg þigia þin bod, er þu bydur.”

Þa mællti Palnatoki: ”Huad uilltu þa, frændi, er þu uillt eigi þigia slik bod?” — ”Þat skal eg nu lysa firer ydur, huat eg uil,” seger Uagn; ”eg byd Siguallda, syni Strut-Harallz, at hann leggie at oss ur borginne med .íj. skip og .c. manna, og reyn[5] sidann [49 a] med oss, huorer

---

[1] *Luckan* (= ertu myklu yngri madur, *ell. ngt dylikt? Jfr Fms. XI, 92 f. och Cod. Holm. 67*[19]) *ej betecknad i hds.* [2] logtektna *hds.* [3] bd[a] *hds.* [4] *Så.* [5] *Så; möjl. skriffel för* reynum

at betur mega eda undann lata, og skal þat mark uera
giort til þess, at þier takit uit oss, ef þeir leita undann;
enn ef uier uilium[1] undann leita og hofum uier lægri[2] 90
hlut, þa skulum uier i burtu fara; og eigi byd eg þetta
med minna kappi enn so, at Sigualldi beriz uit oss, ef
hann er oragur karllmadur, og hafi hann helldur mannz
hug, enn blauds kuikuendis." "Nu matu heyrra, Sigualldi!"
seger Palnatoki, "huad þesse madur mæler, eda huersu
litt hann uandar ord at þier; en þess uænter mig, attu
komer i mykla mann-raun af þess[um] inum[3] unga manni;
uit þat er so miog er um mællt af Uagns hendi, þa
kann eg eigi at letia þig, at þier legit at þeim og giorit
slikt illt ꜳ monnum hans, sem þier megit. En ef[4] þier
berit hæra hlut, þa uil eg, at þier uariz at uinna ꜳ Uagn,
firer þui at ydur mun þat eigi uel gefaz firer sæker[2]
frænd-semi uor i mille; enn takit hann hondum og fęrit
mier hann," seger Palnatoki; "en þess get eg, at nu uerde
þier reynder."

XXVI.

Epter þat byr Sigualldi lid sitt til oruztu. Þeir leggia
nu ut ur Iomsborg og til[5] moz uit Uagn; og er þeir
hittuzt, slær þar þegar i bardaga. Þat er fra sagt, at
Uagn og hans menn giora fyrst so harda griot-hrid þeim
Siguallda og monnum hans, at þeir mega ecki annat en 91
at hlifa sier. Enn er griotit tok at fætkazt, þa þurftu
þeir Sigualldi ecki at bida skotuopna af Uagnni og hans
monnum, [at hiner mega ecki annat en at hlifa sier[5]; enn
er þat tôk at þuerra, þa beriaz þeir med suerdum all-
dreingiliga. Ok þar kom, at Sigualldi lætur undann til
landz og uilldi fa sier griot. Þeir Uagn hallda þa[6] epter,
og finaz þeir nu ꜳ landi, og uard Sigualldi nu uit at
snuazt, huort sem honum þotti betra eda uerra; og uerdur

[1] *I marginalen.* [2] *Så.* [3] *Skrifvaren har först skrifvit* m^i [4] *Af skrifvaren ändradt från* e^c [5] *Oriktig upprepning?* [6] *Öfver raden.*

Digitized by Google

nu aunnur atlaga med þeim, og er nu þetta[1] myklu hardari[1] enn hin fyrri, og ueiter þeim Siguallda þessi hrid þungt.

Palnatoki er upp i kastalanum og adrer Ioms-uikingar, og sia þeir a bardagann. Palnatoki sier nu, huersu fer, og mællti, at þeir skyldi letta bardaganum, "og mun eigi endazt Siguallda;" og seger Palnatoki, at "þreyta skal[2] til lykta med ydur; og er þat mitt rad, at uier tökum uit Uagni, þott hann se yngri at alldri, enn mællt er i lögum uorum; og er god uön, at Uagn uerdi hinn mesti kappi, og so synizt mier, sem hans felagar se hiner mestu kappar."

Nu giora þeir so, sem Palnatoki hafdi mællt, at þeir bregda bardaganum, og hefer [49 b] nu synzt[3], huorer
92 meira mattu; og taka þeir nu uit Uagni, og er hann nu tekin i lög med Ioms-uikingum og aller hans menn med radi ok uilld allra Iom(s)-uikinga.

I bardaga þeirra er sagt, at fallit hafi[4] af Siguallda .xl. manna, enn af Uagni .xx. menn, enn marger uoru sarer af huorum-tueggium. Ok er nu Uagn med Ioms-uikingum, og er þat sagt, at Uagn er so hægur madur, at eingi anara er iafn-hög-uær i Iomsborg sem hann. Uagnn uar huert sumar ur Iomsborg i hernadi sem adrer Ioms-uikingar, og setti Palnatoki hann yfer myklu lidi; ok þott Uagn uæri ungur at alldre, þa uar eingi huatare ne diarfare i ollum hernadi, og uar eingi bardaga-madur meire enn Uagn og hans menn, og uar Uagn hinn mesti ofur-hugi.

Fer nu þessu fram, at Uagn er i uikingu sem adrer Ioms-uikingar, og uinna þeir aller samt huert sumar morg og stor afreks-uerk, þott hier se eigi sier huer greind, og baru þeir sigur af ollum þiodum; og so kom, at aunguer menn uilldu hafa ofrid uit þa, ef þeir attu kosti, og gafu þeir sialfa sig i ualld þeim og eigner sinar allar. Og fengu þeir Ioms-uikingar þui-likann ifer-gang, sem þeir uilldu, huar er þeir kuomu, og for þeirra frægd um allar

---

[1] *Så.* [2] *Öfver raden.* [3] syn[i]zt *hds.* [4] h[i] *hds.*

nordur-alfur heimsins, og uoru þeir firer ollum odrum 93
her-monnum; og uoru þeir heima i Iomsborg huern uetur.

XXVII.

Þat er sagt, þa er Uagn hafdi uerit .íííj. sumur med
Ioms-uikingum og .íij. uetur og hid fiorda haustit, er þeir
kuomu heim i Iomsborg, og þeir hofdu skamma stund
heima uerit, — þa kendi Palnatoki sier sottar. Þa uar
Uagn .xu. uetra gamall.

Og er Palnatoki hafdi tekit sottina, þa bioda þeir
Burizleifi kongi til Iomsborgar :a fund þeirra. Þa mællti
Palnatoki til kongs: "Þat er hugbod mitt, hera! at eg
mun eigi fleire sotter taka enn þessa, og ma þat eigi
olikligt þickia firer alldurs saker mins [1]. Enn þat er
mitt rad, at madur se tekinn i minn stad, og se sa
hǫf(d)ingi hier i Iomsborg at skipa þeim malum, er eg
hefi adur firer uerit settur." Þa mællti Burizleifur kongur:
"Huer þicker þier bezt til fallinn at uera hier firer?" Þa
mællti Palnatoki: "Marger eru hier agætis-menn at hreyste 94
og myklir kappar, enn sialf-hælni mun ydur þickia i þui,
sem eg segi; enn þat hygg eg, at skorti nockut at þui,
sem eg hefi uerit. [50 a] Enn þeir Bui og Uagnn eru firer
ǫdrum ollum monnum hier firer saker styrks allz og
iþrotta, og mester af sialfum sier um alla at-giorfui; enn
eigi hafa þeir skaplyndi med ollu, er mier þætti þeim
manni heyra, er hier skal firer uera. Bui er famalugur
og nockut stridlyndur, og so Uagn, at hann er fataladur;
enn eingi er uitrari enn Sigualldi, og [2] hefur (hann) mestann
hofdingskap, og hann þicki mier hellzt til fallinn, bædi
firer saker uizt [3] og radagiordar, at dæma um þau mal,
at hier kunnu at ad berazt." Burizleifur kongr suarar
þa: "Oppt hafa ydur rad oss uel gefiz, og skal þetta hafa,
er þier hafit nu til lagt, og mun oss þat ollum bezt gegna.
Enn þat er oss ugganda, at eigi mun leingi kostur þinna

---

[1] mīᶜs *hds.* [2] *Under raden.* [3] *Så* (= vits).

Digitized by Google

rada, ok er oss at skylldara at hafa id sidazta. Hefer oss og enn mesti styrkur at ydur ordit, og hafa sidann færri uort riki angrat af ut-lendum þiodum."

Þat er sagt, at Sigualldi uar ecki þessa ófus; og
95 geingur hann under þetta ad radi Burizleifs kongs og Palnatoka og allra Iom(s)uikinga. Palnatoki gefur Uagni riki þat, er hann atti i Bretlandi, til eignar og forrada med Birnne brezka. Palnatoki bidur Uagni uirkta alla uega uit lidit og for þar um morgum fógrum ordum, og syndi hann þat i þui, at honum þotte myklu skipta, at þeir giordi uel til Uagns. Og litlu epter þetta andadizt Palnatoki; og þotti þat ollum monnum mikill skadi, þuiat naliga þotti eingi hans iafnningi i þann tima.

XXVIII.

Epter andlat Palnatoka tekur Sigualldi uit forradum i borginne. Þesser uoru þa mester hófdingiar i borginne Ioms-borg: Uagnn Aka-son, Bui digri, Þorkell hafi, Sigurdur kapa. Ok er Sigualldi hefer skama stund radit firer Iomsborg, þa breyttizt nockut hattur i borginne af þui, er uar um daga Palnatoka. Eru þar þa konur i borginne tueim nottum leingur; so eru menn burt ur borginne; og stundum uerda aa-uerkar i borginne og so ein-staka uig.

Og er þetta er tidinda, fer Sigualldi ur borginne og
96 til fundar uit Burizleif kong. Burizleifur kongur atti sier .iij. dætur, þær er nefndar eru i þesse sogu. Astridur het in ellzta, og uar hun bædi uitur og uæn; Gunnhilldur het onnur; Garta het in yngsta, hennar feck Olafur Tryggua-son. Enn er Sigualldi kom aa fund Burizleifs kongs, þa bydur hann kongi .ij. kosti, þann annann, at hann mun gefa upp Ioms-borg og hallda hana ecki leingur; hinn er annar, at hann gæfi honum Astridi, dottur sina. Kongur suarar: "Þat hefda eg ætlat, at gipta hana tignara manne, enn þu ert, Sigualldi! Enn þo er mier naudsyn,

Digitized by Google

at þu siert i borginne, og skulum uier nu radaz um oll saman, huat oss þicker radligazt at at giora."

Sidann hitter kongur Astride, dottur sina, og spyr, huersu henni uæri at skapi þessi rada-hagur, at hun uæri gipt Siguallda, "þuiat eg uillda," seger hann, "at uier semdum þetta rad med uitz-munum, og þo so, at Sigualldi fari eigi i burt ur Ioms-borg, þuiat eg þarf hans miog til land-uarnar firer riki mitt." Astridur suarar: "Þat er," seger hun, "at eg uillda alldri eiga Siguallda, enn 97
þo skulu þier honum eigi fra uisa med ǫllu. Þat skal hann til uinna þessa rada-hags, er med ollu er eigi litit, at hann skal koma skǫttum af Uinlandi, so at alldri sidann gialldi þeir skatta Dana-kongi; hinn er annar, at hann komi hingat Sueini kongi af Danmork, eigi med fleire menn, enn so at þier [50 b] eigit allt ualld æ honum. Þetta skal hann hafa unnit, adur hann komi i sǫmu sæng hia mier."

Burizleifur kongur ber nu þetta mal upp firer Siguallda. (Sigualldi) uard hliodur miog uit þetta og skildi, at þetta mundi uarla laust firer liggia, og mællti þa af annare stundu: "Þetta er hardla mikil þraut, herra!" seger hann, "eda huersu skal eg fa þetta giort?" Kongur suarar: "Eigi kann eg braugd þin og slægder, ef þu fær eigi rad til þessa." Enn med þui at Sigualldi uar fus til rad-hags uit Astrid., er þat fra sagt, at þessu iatar Sigualldi; og sidann binda þeir þetta fastmælum myklum sin i mille, og skal [1] þetta uera fram komit firer enu þridiu iol; enn ef þat efnnizt eigi epter þui, sem akuedit uar, þa skulu mal þesse laus.

XXIX.

A þessu hinu sama uori fer [2] Sigualldi þegar ur landi, 98
og hefer hann þriu skip og .ccc. manna. Hann fer, þar

[1] *I marginalen.* [2] *Af skrifvaren ändradt från* for

Digitized by Google

til er hann kemur uit Sioland, og hitter þar menn at mali og hefer fretter til, at Sueinn kongur er á ueizlu uit .dc. manna á land upp skamt fra þui, er Sigualldi uar at kominn. Ok er Sigualldi þickizt þat sannliga spurt hafa til Sueins kongs, þa leggur hann skip sinn uit eitt nes, þar er huergi uoru skip ǫnnur i nand; enn þetta uar skamt fra þui, er Sueinn kongur uar á ueizlunne med sinu lidi. Sigualldi snyr frám-stǫfnnum á skipum sinum fra landi, og teingia samann huert at stafne ǫdru og leggia samann ǫll og ut árar allar i hareidar. Sidann sender Sigualldi .xx. menn skilrika á fund Sueins kongs og mællti, at þeir skylldi þat seigia kongnum, at Sigualldi uilldi finna hann; og enn mællti hann so: "Þier skulut so seigia Sueini kongi min ord, ef hann uill eigi fara ella, at þar ligge uit allt riki hans og hid sama lifit. Þier skulud segia mig hardla [1] siukann miog og nær kominn at dauda."

99 Sendi-menn Siguallda fara nu, til þess er þeir koma til bæarins, og ganga inn i hollina og firer konginn, og sa er firer þeim uar ber þegar upp sin eyrindi. Enn er Sueinn kongur heyrdi þessi tidindi og skildi, huat honum la uit, at hann fyndi Siguallda, þat og annars, kongr trudi, at Sigualldi uæri huergi fær at fara fra skipum sinum firer uanmattar saker, fer Sueinn kongur þegar ofann til skipa Siguallda med ollu lidi þui, er at þeirre ueizlu hafdi uerit med honum. Sigualldi uar á þui skipe, er yzt la og first la landi; hann liggur i reckiu og uar hardla þungt halldinn.

Enn er Sigualldi sa lidit, þa mællti Sigualldi til sinna manna, so at þeir mattu skilia, er næster uoru honum, huat er hann mællti: "Þa er .xxx. manna eru geingner ut á skip þat, er næst er landi, med kongi, þa kippi þier af brygium þeim, er á landit liggia [2], ok upp i skipit, og mælit so: 'Sǫkue eigi menn skipum under oss, ne trodit siuka menn under fotum!' Uænter eg, at kongur mune

---

[1] *Bör kanske strykas.* [2] liggur *hds.*

fara fyst; enn þa er kongur er kominn ꜳ midskipit med
.xx. menn, þa skal kippa þeirri bryggiu, er i milli skipanna
er; og er kongr[1] er kominn med .x. menn ꜳ mitt skip
sialfs, þa skal kippa þeirri bryggiu[2], er ꜳ þetta skip
liggur; enn eg mun þa leita mier rads." Sigualldi mællti 100
þetta med litlum mætti, enn þo matti þat skilia.

Sueinn kongur kemur nu med lid sitt. Hann spyr
nu, huortt Sigualldi uæri allmatt-litill; honum uar sagt,
at[3] all-miog þyrri mætti hans. Kongr fer nu ꜳ þat skip,
er næst uar landi, og sidann huertt ad audru, til þess er
hann kemur ꜳ hid yzta [ǯl a] skipit. Menn Siguallda
foru nu med ollum hlutum, so sem hann sagdi firer og
hafdi rad til giort. Og er Sueinn kongur er kominn med
.x.[4] mann ꜳ þat skip, er Sigualldi liggur ꜳ, þa spyr
kongur, huort Sigualldi hefdi mal sitt; honum uar sagt,
at suo uæri at kalla. Sidann geingr kongr aptur i lypt-
ingina og þar at, er Sigualldi lꜳ, og lytur nidur og spyr,
huort hann ma heyra ord hans, eda huer tidindi hann
kynni at segia honum, er so stort liggr uit, at þeir
fyndizt. Sigualldi suarar: "Luttu nidur at mier, herra!
þa muntu helldur nema mal mitt, þuiat eg er nu lag-
-mælltur." Enn er kongr lytur nidur at honum, þa tok
Sigualldi badum hǒndum um kong midiann og hellt honum
med ollu fast, og er hann þa eigi all-matt-laus. Epter
þat kallar Sigualldi sǒ hatt, at heyrdi ꜳ ǒll skipinn, og
bidur menn draga upp ǒll ackerinn, "og takit til sem 101
skiotazt og fastazt at [rǒa fra[4] landi;" og so giordu þeir,
roa sem fastaz fra landi; þa uar ꜳ byr godur. Enn
þesse .uj.c. manna, er uoru med kongi, standa nu epter
ꜳ landi upp og sia nu ꜳ burt-faur kongs sins og þickiazt
eigi uita, hue gegna mundi þesse breytne.

Þa mællti Sueinn kongur: "Huad er nu, Sigualldi?
þui uilltu suikia mig, eda huad berstu firer?" Sigualldi
suarar: "Herra! ecki ætla eg at suikia ydur; enn fara

---

[1] er kongr *upprepadt och utstruket.* [2] r *öfver raden.* [3] *Under raden.* [4] [fra rǒa *med omflyttningstecken hds.*

Digitized by Google

skalltu med mier," sagdi hann, "til Ioms-borgar, og skal eg ueita ydur allt til uirdingar, þat eg ma, og skulu þier uel komner med oss, og munu þier þa (uita)[1], til huers huatki kemur, er þier komit til þessarar ueizlu, er uier hofum ydur hugat og buit, og skulu uier allir til yduar luta og þiona, og ueita ydur alla sæmd, sem uær megum framazt i alla stade, so sem uerdugt er." Kongr sagdizt nu þetta mundu þiggia ur þui, sem rada uar. Sigla þeir nu austur til Uindlandz, þar til er þeir koma i Ioms-borg,
102 og þionar[2] Sigualldi kongnum i øllu, sem makligt uar.

Iom(s)uikingar giora nu ueizlu i mot Sueini kongi. Nu seger[3] Sigualldi kongnum, huer sauk til þess er, at hann hafi fluttann hann ur landi, at hann lez hafa bedit til handa honum dottur Burizleifs kongs, þeirrar meyiar er uænst er og uitruzt og bezt at sier um alla hluti. "Giorda eg þetta firer uinattu saker uit ydur, herra! og uillda eg eigi, at þier mistud ens bezta kostar." Sueinn kongur spyr, huat mær þessi heti, er Sigualldi hefdi honum hugda. Sigualldi suarar: "Su mær heiter Gunnhilldur, er eg hefe[4] ydur bedit til[5] handa; enn mier er føstnud aunnur dotter Burizleifs kongs," seger Sigualldi, "ok heiter su Astridr, og er þo Gunnhilldur myklu framar at ollu. Enn þier, herra! skulut sitia hier i Ioms-borg at ueizlu, enn eg skal fara til mozt[6] uit Burizleif kong at uitia þessara mala firer begia ockra hønd, og munu þier þa uerda uiser þessa skiott, og skal ydur þetta allt uel gefazt."

Epter þetta fer Sigualldi æ fund Burizleifs kongs;
103 og taka þeir tal med sier, og lezt Sigualldi nu komin til rada-hags uit Astridi, dottur hans, "og hefer eg nu æ leid komit þui, er til uar mællt, at Sueinn kongur er nu kominn i Iomsborg og æ uort uald." Og er Burizleifur kongur heyrer þetta, at Dana-kongur uar hand-tekenn, þa uard hann feginn miog og uilldi þa þegar ut til Ioms-

[1] *Insatt efter AM. 291, 4:to och Flat.* [2] o *under raden.* [3] *Öfver raden.* [4] *Af skrifvaren ändradt från* hefdi [5] *I marginalen.* [6] *Så* (= móts).

Digitized by Google

borgar. Enn Sigualldi bad Burizleif kong leggia allt a sinn dom i milli þeirra konganna. Og er Burizleifur kongur heyrer þetta, sagdi hann, at Sigualldi hefdi honum þui heitid i þeirra um-mælum, at hann skylldi koma honum [51 b] i hendur Sueini kongi, og uill Burizleifur kongur þat uist og eigi annars kostar i dom leggia. Ok er þessi suor heyrer Sigualldi, seger hann, at honum þicki þat illa, at Burizleifur kongur uill eigi hans dom, "þar sem eg skal uera magur ydar," og sagdiz mundu lata Suein kong aptur fara til rikis sins, ef Burizleifur kongur uilldi eigi þessu iata, og kuezt eigi sidur hafa sed firer hans radi, "þott eg uillda giora sæmiliga til so riks kongs og fiolmennz, sem Sueinn kongur er;" sagdi ok mikit mundu epter koma, ef honum uæri nockur hneisa gior; sagdi og Sigualldi kong hafa sier uel truad um sin mal, "og er þat skyllt, at uier siaum uel firer, so at 104
honum liki uel;" segizt nu Sigualldi hafa unnit slikt, sem hann het, og til uar mællt, ef Dana-kongur uæri i Iomsborg i hans ualld kominn. Bidur Sigualldi nu Burizleif kong og Astridi, dottur hans, uiturliga giora; og þau toku þat rad, at Sigualldi sæi firer. Sigualldi mællti: "Þat er rad, at uirda Suein kong mikils, og mun oss eigi annat endazt, og mun hann eigi unna [1] þessi sneypu, þo hann se eigi diupuitur madur. Nu hefi eg hugsat radit: gefit hónum Gunhilldi, dottur þina, med mikilli sæmd, og giorit for hans hingat med myklum soma; enn þar i mot skal hann gefa þier allar skullder og skatta, so at þier skulut þær alldri giallda sidann af ydru riki; og mun eg fara med þessum malum yduar a millum, og mun eg so fylgia þessu mali, at þetta mun fram ganga." Ok nu iatar Burizleifur kongur þessu i dom Siguallda af sinne hendi.

Epter þetta fer Sigualldi aptur med lid sitt, og kemur 105
hann nu i Iomsborg a fund Sueins kongs; spyr kongur nu, huersu farit hefer malit. "Þat er nu a ydru ualldi,

[1] *Sá* (= una).

Digitized by Google

herra!" sagdi Sigualldi. "Huersu er þess?" sagdi kongr. "Þat ef þier uilit þat til uinna," (seger Sigualldi,) "at gefa upp skatta af Uinlandi Burizleifi kongi; ok er þat meire uegur badum yckur, at hann se under aunguann kong skatt-gildur, þui at iafnnann þickia þeir minne kongar, er skatt gialllda." Sueinn kongr uard hliodur uit þetta. Þa mællti Siguallldi: "Hinn er annar kostur: ef þier uilit eigi þetta, þa mun eg selia ydur á ualld Burizleifs kongs." Enn med þui at Sueinn kongur sa, huersu hann uar kominn á ualld Siguallda, þa þicker honum betra at iata þessu, enn þolla naudung af Uinda-kongi, firer þui at Burizleifur kongr uar heidinn madur.

Uar þa sent epter Burizleifi kongi; og kom hann i Ioms-borg, og uar þa þetta mal talat i milli þeirra konganna, at þat skylldi standa, sem Siguallldi giordi i
106 milli þeirra. Epter þat seger Siguallldi, so at bader kongarner uoru uit, at þetta skal uera sætt þeirra, at Sueinn kongur skal fa Gunnhildar, dottur Burizleifs kongs, og Sueinn kongur skal gefa upp alla skatta af Uinnlandi Burizleifi kongi; Sueinn kongr skal og festa Þyri, systur sina, Burizleifi kongi. Haralldur kongr hefur gefit dottur sinne myklar eigner i fastri eign[1] á Iotlandi; nu skal taka þær eigner Gunnhilldur i sina til-giöf. Enn þær eigner, er Burizleifur kongur hefer gefit dottur sinne i Uinlandi, þat skal uera til-giöf Þyri; skal hun þat eiga i Uinlandi. Ok epter upp sagda þessa giord, þa uar kuedit á brudhlaups-stefnu; skylldu bædi senn uera brudhlaupin.

XXX.

Ok er at þui kemur, þa fara þeir Iomsuikingar til bodsins, [52 a] og er Sueinn kongr i ferd med þeim; og uar þar hin tiguligazta ueizla at ollu, so at menn segia þat, at eigi mundi uegligri ueizla hafa uerit i Uinlandi. Þat er sagt, at fysta kueld, er menn satu at brudlaupinu,

---

[1] *I marginalen.*

Digitized by Google

at brudernar satu ꜳ hꜳ-palli og föllduðu hardla sitt, so at uarla matti sia yfer-lit þeirra; enn um morginenn epter uoru þeir uel bunar. Sueinn kongr hugdi þa at yfer-litum meyianna, huat huor þeirra hafdi, þui at huoriga hafdi hann fyr sed, enn at þessu bodi, og hafdi þat eina 107 til sanind(a)[1], er Sigualldi hafdi fra sagt, og þicker eigi ꜳ þann ueg, er Sigualldi hafdi honum fra sagt; þui at honum lizt su at ollu betur konann, er Sigualldi atti; og nu sier Sueinn kongur allt bragd þeirra Burizleifs kongs og Siguallda, og miog hafa þeir rad sin sett i mót honum; enn þo uar hann so mikil-briostadur, at þetta fann ecki ꜳ honum, og fær Sueinn kongur sier nu allt til gledi og uirdingar, þat er hann ma i þesse ferd.

Ok þa er slitit (er) ueizlunni, þa fer Sueinn kongur ꜳ burtt med konu sina Gunnhilldi og hefer .xxx. skipa hladinn med myklu[2] fe og morgum gersemum og fridu lidi; og kemur hann til Danmerkur i riki sitt, og fagnar honum landz-lydurenn allur uel. Þann ueg er hellzt ord ꜳ, sem Sueinn kongr siae miog yfer uinattu þeirra Siguallda.

Ok nu fara þeir Iomsuikingar heim i Iomsborg; og breytizt[3] nu miog log þeirra i borginne af þui, er uerit hafdi um daga Palnatoka iarls, og finna þeir þat Ioms- 108 uikingar, og eru þo aller satter nockurar stunder, so at ecki er at tidindum giort, þar til er spyriaz þau tidindi af Danmork, at Strut-Haralldur er andadur, fader þeirra Siguallda og Þorkels; enn Hemingur, broder þeirra, uar þa ꜳ ungum alldri, er þetta er tidinda. Nu þicker Sueini kongi skylldugt at giora erfi epter Haralld iarll, ef syner hans ener elldri koma eigi til.

XXXI.

Nu i-hugar Sueinn kongur med spekingum sinum, huersu hann skal retta mal sitt ꜳ Siguallda. Sender hann þeim

---

[1] *J marginalen.* [2] m^{c}yklu *hds.* [3] *Sâ.*

nu ord Siguallda og Þorkeli til Iomsborgar, at þeir kæmi til at giora erfit, og hittiz þeir þar aller samann og giordi þa ueizluna og hefdi til-skipann, at hun yrdi at ollu sem uirduligazt. Þeir Iomsuikingar tòludu nu þat med sier, og mælltu þat marger, at [1] Sueinn kongur Saum-Æsu-son mundi nu hefna ætla sinnar suiuirdingar, og grunar þa nu, at eigi mune alldiup uera uinatta Sueins kongs og Siguallda, þann ueg sem farit hafdi i uit-skiptum þeirra; og þicker þeim þat oradligt at fara þangat, nema þui at eins, at þeir fare med so myklum her, at Sueinn kongur eigi ecki ualld a þeim. Nu senda þeir brædur þau ord a moti, at þeir [2] mundu koma til ueizlunar, og mælltu,
109 at Sueinn kongur skylldi bua lata at ollu ueizluna og taka til so mikit af eignum þeirra brædra, sem honum likar. Nu er at [3] segia fra þui, at Sueinn kongur lætur bua ueizluna rikuliga, og bydur hann þangat myklu fiolmenni og morgum þeim, er margs eru kunnandi, og giordu styrkann dryck og a-feingann.

XXXII.

Nu er fra þui at segia, þa er at þeirre stundu kemur, er ueizluna skal sækia, þa fara Iomsuikingar ur [52 b] landi og hafa allt id bezta lid sitt. Þar greinazt menn a, hue mikit lid Iomsuikingar hafa haft ur Iomsborg at þessu sinne; segia þat marger, at þeir hafi haft halft annat .c. skipa og hafi haft halfann almenning af borginne; enn sumer segia, at þeir hafi haft .lx. langskip og oll akafliga stor; og so seger Sæmundur hinn frodi, at þeir hafi so haft, og hafi þetta lid miog ualit uerit, þat sem einna þotte þeim bezt til oruztu.

Nu fara Iomsuikingar, þar til er þeir koma uit Sioland i Danmork. Og uar Sueinn kongur þar firer, og uar þa buinn ueizlann at òllu; þar uar mikill mannfioldi firer; þetta uar um uetur-natta-skeid. Og er Sueinn kongr

[1] nu mun *tillägger hds.* [2] *Öfver raden.* [3] *I marginalen.*

hafdi skipat hofdingium Iomsuikinga i þa holl, sem hann sialfur sat i, — og uar þar en dyrligazta ueizla fyst [1] 110 saker ꜳ-gætz mannuals þess, er þar uar, og margra til--fanga annara. Sigualldi sat ꜳ fotskaur firer hasætinu, so sem sidur uar til, þar er erfi skylldi uera, þar til at minne hid fyrsta skylldi drecka. Þat er sagt þegar ed fysta kueld ueizlunar, at þeir Iomsuikingar drecka akafliga, ok fær miog ꜳ þa dryckurinn; uar og þeim‸borinn sꜳ allur dryckur, sem ꜳ-feingaztur uar einna. Ok‸er Sueinn kongur finnur þat, at þeir giorduz naliga dauda-druckner med þeim hætti, at þeir uoru malger miog, þa tekur Sueinn kongur til orda og mællti: "Hier er nu mikit fiolmenni og marger ꜳ-gæter menn, og uilldum uær til þess mæla, at þier takid upp nockut til skemtanar og gledi monnum." Sigualldi suarar: "Þetta er uel mællt, sem uon er at ydur, herra! Enn þat þicker oss upp-hafligt uera, at þier hefit fyst, þuiat uier eigum i ollum hlutum at luta til yduarar tignar." Sueinn kongur mællti: "Þat ueit eg menn giort hafa, at streingia heit til agætis sier og skemtanar; og em eg þess fus, at uier freistum þessa, firer þui at eg þickiunzt þat uita, at so mykler menn, sem þier erut, Iomsuikingar! agætari at allre frægd enn adrer menn um allar nordur-alfur heimsens, — þa er þat 111 auduitad, at þat mun med mestum hætti uera, at þier uilit hafa til tekid i þui-likre skemtann, og mun þat uera epter odru at-hæfi ydru, er þier erud myklu meire firer ydur enn adrer menn; og er þat likligt, at menn muni þat hafa at minnum og at ꜳ-gætum; enda skal eg eigi undann ganga at hefia þetta gaman."

XXXIII.

"Þess streinge eg heit," seger Sueinn kongr, "at adur enn .íij. uetur eru lidner, skal eg uera kominn med her minn uestur i Eingland og þadann burt fara [2], so at ei

[1] *Sá.* [2] fr^{r}a *hds.*

sie herr min epter i Einglandi, so at Adal-radur kongr skal anat-huort fallin eda fluinn ur landi, og na so riki hans[1]. Enn nu attu, Sigualldi!" seiger Sueinn kongr. "Suo skal uera, herra!" (seger Sigualldi.)

Þa uar Siguallda færtt mikit dyrs-hornn, og stod hann upp og tok uit hornninu; þa mællte Sigualldi: "Þess
112 streingi eg heit, at eg skal fara i Noreg og heria a hendur Hakone iarlli firer hinar [53 a] þridiu uetur-nætur, og eigi aptur huerfa, fyr enn Hakon iarll er drepinn eda landflotti ordinn firer mier; eda at þridia kosti skal eg þar epter liggia." Epter þat drack Sigualldi af hornit. "Nu fer uel at," seger Sueinn kongur, "og er þetta uel heit-str(e)ingt," og leiddi Siguallda til sætis og gaf honum iallz-nafn; og kuezt kongr uænta, at Sigualldi mundi þat bez efna, sem hann mællti, og sagdi þa eiga mikinn fiand-skap at launa Nord-monnum. Epter þat mællti Sueinn kongr: "Nu attu, Þorkell hafi! Huers uilltu heit streing(i)a? Og er þat naudsyn, at þu later þier stormannliga uerda[2]."

Þorkell mællti: "Þess streingi ek heit, at fylgia Siguallda, brodur minum, og flya eigi fyr enn hann, medann eg se skaut-stafn[3] a skipe hans, og þeir hafa greitt rodur sin undann, ef hann[4] berrst a sio uit Hakon iarll[1]; enn ef hann berst a landi, þa skal eg ei flya, fyr enn ek se eigi Siguallda i fylkingu, og merki hans er a bak mier." — "Þetta er all-uel mællt," sagde Sueinn kongr, "og muntu
113 þetta uel efna; erttu so godur dreingur. Nu attu, Bue digre!" seger Sueinn kongr, "[og uitum uier, attu munt[5] nockunniginn[6] kallmannliga um mæla, þuiat þu ertt sanliga reyndur inn meste kappe."

Bui mællti: "Þess streingi[7] ek heit," sagdi hann[8], "at eg skal fara nordur i Noreg med Siguallda iarlli og fylgia honum (i) faur þessa, suo sem mier enddizt kallmenzka til, og flyia eigi firer Hakone iarlli, fyr enn færre standa

[1] *Det föregående från* Þess streinge eg heit *något oredigt; jfr Inledningen.* [2] a *öfver raden.* [3] *Så (f.* skut-stafn*?).* [4] *Härefter* h̄ b^e^st *öfverstruket.* [5] [attu munt og uitum uier *med omflyttningstecken hds.* [6] *Så.* [7] st^e^indi *hds.* [8] *I marginalen.*

Digitized by Google

af uorum monnum, enn fallner eru, og halldazt þo uit, medann Sigualldi uill."[1] — "Suo fer[2], sem ek ætlada," sagdi kongr, "attu mundir mikil-mannliga um mæla, og er þat epter anari at-ferd þinne. Nu attu Sigurdur kapa," sagdi kongr, "og uilium uier[3] heyra, huers þu heit streingir."

Sigurdur mællti: "Skiot er min heit-streinging, at ek skal fylgia Bua digra, brodur minum, medann hann er lifs, enn flya eigi, fyr enn hann er liflatinn, ef suo uerdur." — "Sliks uar mier at þier uon," seger kongr, "attu munder þui at fylgia, sem Bui, broder þinn. Nu attu Uagn Aka-son," sagdi kongr, "og foruitnar oss miog at heyra þina heit-streinging, þuiat þier hafit frændur[4] uerit leingi kapps-menn; erttu og yfer-madur at [hug og at[5] morgum 114
fræk-leik odrum."

Uagn mællti: "Þess streingi eg heit, at ek skal fara i Noreg og fylgia frænda minum Bua i her-for þessa og hallddazt uit, medann Bue uill, og hann er lifs; og þat ættla[6] eg at lata fylgia heit-streinging[7] minni, at ef[8] eg kem i Noreg," [sagdi Uagn[9], "at eg skal firer enu þridiu iol kominn i reckiu Ingibiargar, dottur Þorkels leiru, enn drepa hann sialfann."

Þat er sagt, at Biorn hinn brezke uar þa i lide þeirra Iomsuikinga; uar og Biorn einn-kanliga madur Uagns Aka-sonar, þui at hann hiellt [53 b] af Uagni riki þat, er Palnatoki hafde gefit honum i Bret-landi. Sueinn kongr spyr: "Huers uilltu heit streingia, Biorn brezke?" Biorn suarar: "Fylgia Uagne Aka-syne, suo sem ek hefe uit til og dreing-skap."

Iomsuikingar giordu þessa heit-streinging mest fyrer kaps saker og of-dryckiu; drucku þeir miog, og uar þeim allur dryckur [sa borinn[10], er megnaztur uar.

[1] ef *tillägger hds. öfver raden.* [2] f'æ *hds.* [3] *Härefter* hy'a *utstruket.* [4] f'nd² *hds.* [5] [*I marginalen.* [6] *Upprepadt, det första öfverstruket.* [7] heit *upprepadt, det första öfverstruket.* [8] *Under raden.* [9] [Uagn sagdi *med omflyttningstecken hds.* [10] [borinn sa *med omflyttningstecken hds.*

Digitized by Google

115 Nu epter þetta foru menn at sofa, og for Sigualldi i reckiu hia kono sinne Astridi, og sofnar hann bratt; og er hann hefer sofit um stund, þa uekur Astridur hann og spyr, huort hann muni heit-streinging sina, þa er uerit[1] hafdi um kuelldit. Hann suarar og kuezt eigi muna, at [hann hefde[2] neitt heit streingt. Astridur mællti: "Eigi mun þier at þui uerda, at þui[3] er ek get til, og muntu bæde þurfa uit at hafa uit og rada-giord." Hann suarar: "Huat skal nu til rada taka? Þu ert radug iafnnann." — "Eigi ueit eg þat nu," (seger Astridur,) "enn til mun eg leggia nockut; :a morgun, þa er þier erut under dryckiu-bordum, mun Sueinn kongur spyria, huort þier munit heit-streinging ydra; þa muntu þui suara, at aul er annar madur, og dryckia hefur miog ôllat, 'og (eigi) munda ek ifer suinnu mina hafa tekit, ef ek uære ôkendur.' Sidann skalltu spyria kong, huad[4] hann mun til leggia, at þier kômit fram þesse ferd; og lat, sem þu þickizt eiga þar allt traust, sem kongr er firer, at þui at
116 hann þickizt nu hafa sigrad þig og hefnt sin i þessu; og spyr, huersu môrg skip at hann mun fa þier til ferdarinnar; og ef hann tekur þui uel og kuedur ecki :a, huersu morg skip hann mun fa þier, þa skalltu fylgia þier at fast, og lat, at kuæde :a þegar, huad hann mun til leggia; og seg, attu þarft miôg uit lids, firer þui at H:akôn iarll hefer mikinn lids-afla[5] firer. Enn skalltu, Sigualldi! skiôtt uita, huat hann uill til leggia; ek get, at honum þicke nu minnzt firer at heita þier lide, medann hann ueit eigi, huortt ferdinn tekzt eda eigi; enn þa er ferdenn er radinn, þa ætla ek, at litit fair þu af Sueini kongi um lidit, þuiat hann mun huorugann yckan Hakônar spara til dauda-hôgs, og þat munde honum bezt þickia, at bader þid hlytud dauda af ôdrum."

---

[1] -it *i marginalen.* [2] [h̄ h̄fde *hds. af skrifvaren ändradt från* hefde [3] *Otydligt.* [4] haud *hds.* [5] ligds afla *hds.*

Digitized by Google

XXXIV.

Þetta er nu sagt, at suo for, sem Astridur gat til. Og er þeir taka til dryckiu um daginn, þa spyr Sueinn kongr, huort þeir Iomsuikingar mynde til heit-streing(ing)ar 117 sinnar, þeirrar sem þeir hofdu frammi i nott; enn Sigualldi suarar Sueini kongi og mællte slikum ordum ollum, sem Astridur hafde [1] lagtt i munn honum, og fretter nu epter, huat kongr uill til leggia; enn þar kemur, so at kongr kuadz mundu fa .xx. skip til ferdarinnar. Sigualldi mællti: [51 a] "Til-lag er gott at þiggia at ein-huerium rikum manni, enn ecke er þetta kongligt til-lag." Þa mællti Sueinn kongur og uar nockut reiduglígur [2]: "Huers beider þu," seger kongr? Sigualldi suarar: "Skiott er þat at seigia: .xl. skipa, [þeirra er oll se uel uondud at monnum og uopnum [3]." Kongr suarar: "Buinn skulu óll þessi skip, so sem þu beider, þa er þier uilid fara." Sigualldi mællte: "Nu er uel uit ordit og mikil-mannliga, sem uon er at ydur, og latit þier þetta uel ennt, er þier heitit; nu þegar lokit er ueizlunne skulu þier fara og fa oll skipinn, suo at eigi [4] uerde sein at [5] þeim." Sueinn kongur uerdur hliodur uit þetta, og er honum stadur at, suarar [6] og mællti stund sidar [4]: "Suo skal uera, Sigualldi! sem þu beider; enn þo uerdur [7] þetta nu skiotara, enn ek ætlada." Sigualldi suarar: "Meire uon er, at spyrizt i Noreg þesse firer-ætlan, ef frestazt ferdinn;" kuez uænna 118 þickia til sigurs, at einge niosn færi firer þeim.

Þat er sagt, at Tofa, dotter Strut-Haraldz, mællti til Sigurdar, bonda sins: "Þu munt nu fara i fór þessa, sem þu hefer ætlat, og uil ek þess bidia þik, at þu efner uel ord þin og fylger [8] uel Bua, brodur þinum, og leif gott ord epter þig. Enn ek mun þui heita þier, at eingi madur skal koma i mina reckiu, medann [9] þu ert i burttu,

---

[1] *Härefter* mællt *öfverstruket i hds.* [2] *Det första* u *öfver raden.* [3] [at m̄ *(så!)* og uopnū þrā e⁷ oll ſe uel uondud *hds.* [4] *I marginalen.* [5] sein|at *hds.* (= seinat?). [6] ſuʳ *hds.* (= suara?). [7] u⁷d²e *hds.* [8] flygger *hds.* [9] *Härefter* hann *öfverstruket.*

Digitized by Google

og ek spyr þik lifs." Og sidann mælte Tofa til Bua: "Menn eru þeir .íj., er ek uill gefa þier til fylgdar; annar heiter Hauardur, og kalladur[1] hauguandi, enn annar heiter[2] Aslakur holmskalle. Enn þui gef ek þier þessa menn, at mier er uel uit þig, og einórd skal eg uit þat hafa, at giarna uillda eg med þier hafa gefin uerit helldur enn þeim, sem nu a ek." Bui þiggur nu menninna at henni, bad hana hafa þock firer; og þegar gefur Bui Uagni, frænda sinum, Holmskalla til fylgdar, enn Hauardur fylger Bua. Nu sitia þeir Ioms-uikingar at ueizlunne þui-likar stunder, sem þeir hofdu adur ætlat; og nu slitur ueizluna.

XXXV.

Epter þat fara Ioms-uikingar burt at bua skip sin med
119 radi Dana-kongs, og bua[3] nu Ioms-uikingar her-ferd til
Noregs-uelldis; og er þeir uoru buner at ollu, sem þeir uilldu, [54 b] er þat sagt, at þeir hefdi[4] ur Danmork[5] .c. stor-skipa; enn sumer seigia, at þeir hefde þadann[6] .lxx. skipa anars .c. stor-skipa. Þessi skip uoru hladinn af a-gætum dyrgripum og godum dreingium og margskyns uopnum, skioldum og herklædum godum. Þesser uoru mester hófdingiar firer lidinu: Sigualldi, Bui digri, Uagnn Aka-son. Fara þeir nu uit so buit og lata i haf.

Ioms-uikingar fara leidar sinnar, og gefur þeim uel
byri; þeir koma hernum uit Noreg og taka þeir Uikina;
þat uar sid dagsins eda um nottina. So komu þeir þar
a ouart ollum monnum, þui at ecki hafdi spurtz til ferda
þeirra, adur en þeir kuomu þar um nottina. Helldu þeir
Iomsuikingar til bæiarens i Tunsbergi og koma þar um
midnætti; og er Iomsuikingar uoru komner i bæinn, þa
taka þeir upp allann kaupstadinn og ueittu hina horduztu
120 at-gaungu bæiar-monnum bædi med elldi og uopnum, og

[1] *Det senare* a *under raden.* [2] *Härefter* eit[2] *underprickadt.* [3] buazt *hds.* [4] *Härefter* þadan .lxx. sk *öfverstruket.* [5] n *öfver raden.* [6] *Skrifvet två gånger, det första öfverstruket.*

Digitized by Google

toku allt i fiar-hlutum, þat er þeir mattu [hondum ꜳ koma [1], enn drapu mennina, og marger mættu þegar ꜳ-uerkum og uoru skiott drepner; enn med þui at kaupbærinn uar mest af uidi gior, þa tok hann skiott at brenna, ok med at-gongu hersins er þat fra sagt, at þeir Ioms-uikingar lettu eigi fyr uit, enn þeir hofdu brendann upp allann kaupstadinn. Þeir drapu suo giorsamliga alla menn, þa sem i kaupbænum uoru, at ecki mannz-barn komz i burtt. Epter þat fara [2] Iomsuikingar til skipa sinna, og hallda þeir nordur firer landit; er nu og ecki sagt fra hernadi þeirra, fyr enn þeir koma ollum hernum þar, sem heiter [3] ꜳ Iadri; þeir feingu uit radit þo skipunum ollum. Þetta uar iola-nottina, er Iomsuikingar kuomu ꜳ Iadar; tokzt þar bratt upp-ganga. Skipta þeir lidi sinu i stor-flocka til hernadar i bygdina, og er þar mikil bygd og fiolmenn.

Sa madur er nef(n)dur Geirmundur, er þar uar i mestre uirdingu; hann uar lendur madur Haconar iarls og ungur at alldri, og uar hann mikils uirdur af iarlli. 121
Geirmundur hafde mest forrad ꜳ Iadri og hafdi þar syslu af hendi iarls. Þegar Iomsuikingar kuomu i bygdina, giordu þeir hina horduztu at-gaungu þeim monnum, er firer uoru, bædi med elldi og uopnum, og toku Ioms-uikingar upp alla bygdina, þar sem þeir kuomu, huar [4] sem uar, ena [5] nalæguztu, enn þeir menn, er firer uoru, uocknudu eigi uit godan draum, er herbergin logudu, (og) at sotte uopnadur her med akafa. Geirmundur uaknar [6] uit þetta, sem adrer menn, þeir er inne uoru honum næster; hann tekur þat rađ, at hann flyr undann i eitt lopt og nockurir menn med honum [55 a], þui at honum þotte þar lengzt ueriazt mega [7]. Og þegar þeir Ioms-uikingar uerda uarir uit þetta, þa snua þeir marger at loptinu, og hǒggua þeir þegar upp loptit i akafa, og nu sier Geirmundur, at þeir fa ecki uit halldizt. Geirmundur

---

[1] [aa (*otydligt*) koma hondum *med omflyttningstecken hds.* [2] *Här-efter* þeir *öfverstruket.* [3] ei *öfver raden.* [4] hu'ar *hds.* [5] enu *hds.* [6] uankn^r *hds.* [7] *Först skrifvet* megazt, *men* zt *utplånadt.*

Digitized by Google

tekur þat rad, at hann hleypur ofann ur loptinu og ꜳ strætit, og kom standandi nidur. Enn Uagnn Aka-son uar þar nær staddur, og hio hann til Geirmundar, og kom ꜳ handlegginn firer ofann ulflidinn og tok þar af, og fell hôndinn nidr ꜳ strætid, enn Geirmundur komzt i burt og til skogar. Gullhringur mikill hafdi fylgt hendinne, og tok Uagn hann og hafdi med sier. Og er Geirmundur kom i skoginn, þa nemur hann stadar þar, er hann matti
122 heyra mal manna, þuiat honum þotti þat ofrodligt uera at kunna ecki at segia fra, huerir þesser menn se, er redu firer hernum, enda slikt uite sem hann hafdi fengit ꜳ sier. Geirmundur uerdur nu uiss af ordum þeirra Iomsuikinga, at þeir eru þar komner; so ueit hann og, huer unnit hefer ꜳ honum.

Þat er nu sagt, at Iomsuikingar hafa nu ꜳ[1] uardhôld, at aunguer menn kæmizt burtt af bygdinne; og þott nockrer menn leitudu til at komazt ut, þa urdu þeir skiott drepner eda rekner inn aptur i elldinn. Tok þa og huert hus at brenna af ôdru; og so lauk, at Iomsuikingar brendu alla bygdina med ollu mannfolkinu, þui sem þar hafdi uerit, so at eingi madur komzt undann, nema þessi einn fyr nefndur Geirmundur. Hann fer nu ꜳ burtt ꜳ merkur og skoga, og so er sagt, at hann uæri uti .vj. dægur ꜳ eydi-morkum, adur hann kom til bygda; og þegar hann finnur menn at mali, kemur hann þa i godann fagnad, er menn uita, huer hann er.

Geirmundur fer nu, þar til er hann spyr, huar Hacon iarll uar ꜳ ueizlu og Eirikr, son hans; þat uar ꜳ þeim bæ, er heiter ꜳ Skugga; enn sꜳ madur het Ellingur, er hellt ueizluna; hann uar lendur madur Haconar iarls.
123 Þat uar sid dags, at Geirmundur kom ꜳ Skugga; hann geingr þegar i dryckiu-stofuna og firer Hacon iarll, og kuaddi hann; iall sat þa under bordum. Iarll tok kuediu hans og spyr tidinda; Geirmundur suarar: "Mikil tidindi er at segia." Iarll mællti: "Med godu skylldu þau koma

[1] *Härefter* s[7] *öfverstruket.*

Digitized by Google

og uera." Geirmundur suarar: "Eru tidindi, og eru ill og þo sônn; eg kann segia ydur her-saugu, at mikill her er kominn i landit og fer med hinum mesta ôfridi og styriôld, og giora hinn mesta skada a ydru riki, og uallda þessu Daner; og þat hygg eg, at þeir ætli sliku fram at hallda, þar til er þeir finna ydur." Hacon iarll suarar reidugliga: "Þessi tidindi eru illa loginn, og firer laungu mundi Noregr aleyddur uera, ef þeir hefdi heriat hingat huert þat sinn, er þier segit þat; og eigi munu menn fyr af lata at liuga hier her-sôgu, fyr enn nockur hanger uppi firer þessa lygi, og so skal uera." Og þa suarar Eirikur: "Mælit eigi þetta, herra! þui at eigi mun þessi madur liuga, er nu seger fra, þuiat hann er ecki lygi-madur." Iarll mællti: "Kanntu hann, er þu uer hans mal og fylger honum so?" Eirikur suarar: "Þat ætla ek, at hier se kominn Geirmundur, lendur madur ydar af Iadri sunnann, og oppt hefer hann oss betur fagnat, [55 b] enn nu fôgnum uier honum." — "Eigi þekta eg hann," seger 124
Hacon iarll; "gangi hann hingat til mals uit mig," seger iarll; og Geirmundur giordi nu so. Iarll mællti: "Huer ertu?" Hann seger til sin. "Ueit eg," seger iarll, "at þu munt satt segia; enn huer rædur firer her þessum enum mykla?" Geirmundur suarar: "Sigualldi heiter sa, er firer þeim rædur, Bui digri og Uagn Aka-son; hefi eg og uitnis-burd og mark til þess, at eg lyg þetta eigi," og syner handar-stufinn iarllinum; "og grunar mig," seger Geirmundur, "at far uikur lidi hedann af, adur enn mig uænter, at þier gefizt til [1], at eg liugi þetta eigi, og morgum ôdrum." Ok enn lezt Geirmundur sanna mega sôgu sina med fleirum sarum, er hann hafdi. Iarll mællti: "Hart ertu leikenn og sarliga; eda uisser þu nockut af, huer þier ueitte þetta sar og handar-af-hôggit?" Geirmundur suarar: "Þat ræd eg ad likindum af þui, er þeir mælltu, þa er sa tok upp hringinn, er fylgdi hendinne: 'fenadi þier nu, Uagnn!' sogdu þeir, og þottunzt

[1] *Öfver raden.*

Digitized by Google

eg af þui uita, at hann mundi hafa unnit sa mier; og þat kanada eg, at her þesse mun uera kalladur Ioms-uikingar." Ok er Hacon iarll heyrdi þetta, þa uard hann hardla hryggur uit þesse tidindi og þagdi um stund og
125 mællti stundu sidar med myklum ahyggiu-þunga: "Sannfroder munu uier uera at þessum tidindum," seger iarll. "Enn þat er þo satt at segia, at þessa menn og þenna her munda eg sizt til kiosa, þott eg [1] skyllda um alla uelia af þeim, sem eg ueit i heimenum, og mun nu uit þurfa at hafa bædi uiturlig rad og hardfeingi." Nu let iarll taka skiotliga dryckiu-bordinn upp og geck til þeirra herbergia, er hann skylldi sófa i; lidur nu af nottinn.

XXXVI.

En um morguninn þegar epter sender Hacon iarll menn sina nordur i Þrand-heim til Hlada at segia Sueine, syne sinum, her-soguna, og bidur hann safna lidi sem skiotaz um allann Þrand-heim af sinne til-syslu og bua huert skip, er til fengizt, at monnum og uopnum.

Gudbrandur het madur og uar kalladur enn huite;
126 hann uar uitur madur og rikur; hann uar nafrændi Haconar iarls, og honum unne iarll mest, þegar syner hans lidu. Gudbrandur uar med iarlli sa ueizlune.

Nu fær [2] [Haconi iarlli [3] mikils þessi tidindi, og hugxar [4] nu sa marga lund, og aller hans rada-menn hiner uitruztu med honum, huertt rad af skal taka. Uard þat hit [5] fysta hans rad at skiota upp uitum og orfar-bodi og skipa ferder [2] fra sier i huern ueg; bydur Hacon iarll til huerium manne, er þorer at ueria sig og fe sitt. Iarll fer sialfur þegar af ueizlunne med þat lid, er hann feck; og hann fer inn um Raums-dale og safnar lide um Nordmære og Sundmære. Hacon iarll sende Erlind, son sinn, sudur um Roga[56 a]-land at safna þar lidi. Hacon iarll

---

[1] *Öfver raden.* [2] *Så.* [3] hacon. j. *hds.* [4] g *öfver raden.* [5] h *tillagdt i marginalen.*

Digitized by Google

sender ord ollum uinum sinum, þeim sem i landinu uoru, at þeir kæme allir til hans; og iafn-uel sendi Hacon iarll þeim monnum ord, er hann uar missattur uit, og bad þa koma til sin, og sagdizt hann nu sættazt uilia uit huern mann, er þa kæme ꜳ hans fund, og alldri hefde þeir so stort af giortt uit hann, — og kuezt [1] hann mundu nu þeim allt upp gefa, er honum uilldu nu lid ueita.

Eirikur, son hans, fer [2] nordur um Naumu-dale og 127 allt it ytra um eyiar. Þat bar at, þa er Eirikur uar i Hamar-sundum, at þar kom [3] ꜳ mote honum .uí. her-skip, og ried sa madur firer lidinu, er Þorkell hiet og uar kalladur midlangur [4]; hann uar uikingur mikill og illur uidur-eignar; hann uar i missætti myklu uit Hacon iarll, þuiat Þorkell hafdi margar [5] illgerder unnit og mikinn skada giortt ꜳ riki iarls, bæde i manna-drapum og fiar-ranum. Iarll hafdi opt giort [6] menn i mot Þorkeli og uilde taka hann af life, enn hann hafde iafnann undann komizt. Eirikur mællte til Þorkels, er þeir [7] funduzt: "Ef þu uillt koma med lid þitt ꜳ fund faudur mins og ueita [8] honum lid þitt til oruztu, þa mun hann sættazt uit þig, og mun þat aud-uelt af faudur mins hende." Þorkell suarar: "Þann kost uil eg, at kaupa mig [56 b] so i frid, ef þu uillt, Eirikur! bindazt firer, suo at mier uerde þetta eigi til hegoma, þa er eg finn faudur þinn." — "Ek skal þat anazt," seger Eirikur.

Þorkell rezt nu med sina menn i lid med Eiriki, og 128 kauper sig so i frid uit iarll; og fyllger Þorkell nu Eiriki, og fara þeir nu, þar til er þeir koma þar, er Hacon iarll hefer ꜳ kuedit, at þeir skyllddu finazt; og fara þeir nu aller samann fedgar, Hacon iarll og Eirikur og Sueinn; enn þat uar ꜳ Sund-mære uit ey, þa er Haud heiter; og kemur þar allur herinn samann, og uoru marger lender menn i lide Haconar iarls. Hacon iarll og syner hans [2] hofdu

---

[1] u *öfver raden.* [2] *I marginalen.* [3] *Så.* [4] midlungur *hds.* [5] *Härefter* hann uar *öfverstruket.* [6] r *öfver raden.* [7] *Öfver raden.* [8] e *öfver raden.*

Digitized by Google

þa .ccc. skipa, og uoru morg ecki miog stor; þeir leggia nu ollum skipunum[1] sinum ꜳ uog, þann er heiter Hiorunga-uogur, og bera samann rad sin; liggia þeir nu þar ollum skipunum ꜳ Hiorunga-uogi uit suo buit.

XXXVII.

Nu er at seigia fra þeim Ioms-uikingum, at þeir[2] sækia nordur[3] med lande; [fara þeir ecke[4] fridliga, heria þeir, ræna og drepa menn og brena bædi upp herud og bæi
129 at kolldum kolum, og hiugu sier osparliga strand-hogg. Sliku hallda þeir fram, Ioms-uikingar, at þeir aleyda nær alla bygdina med ellz-bruna og manna-drapum og fiar-ranum, þar sem þeir koma uit. Iomsuikingar [57 a] fara nu slikum hætti, og sækia þeir langt nordur firer landit med morgum hættum og fa onguar motstodur, þuiat landz-folkit, þat er fir uar hernadinum og spyria þenna ofrid, heimtiz þat folkit allt samann i stor-flocka, og sækia allir, þeir sem unger uoru og uel uiger, ꜳ fund Haconar iarls, en þeir, sem nære uoru ofridnum, flya undann ꜳ eydi-merkur[5] og skoga, sumer ꜳ fioll, enn sumer i sker, og dragazt suo undann hernadnum og firazt allir uikingana, þeir er þui koma uit, og bida so landz-lydsins[6]. Uar þa so komit, at oll bygdin med sionum uar al-eydd sunann af[7] Iadri og allt nordur til Stadar.

Nu er fra þui at segia, at þeir Iomsuikingar fara nu, þar til er þeir koma i sund þat, er heiter Ulfa-sund, og eru þa komner hia Stad. Þat er sagt, at huoriger spyria þa enn glogt til annara, Hacon iarll og þeir Iomsuikingar. Þa sigla þeir nordur firer[8] Stad, þat eru .uí. uikur siofar; er þat harda mikit torfære, eru þar huorki hafner ꜳ land upp og aunguar hafnar-eyar[1] firer utann. Nu fara þeir Ioms-
130 -uikingar, þar til er þeir koma i hofn þa, er heyter i

---

[1] *Så.* [2] *Öfver raden.* [3] *Härefter* nor *öfverstruket.* [4] [þeir ecke fara *med omflyttningstecken hds.* [5] eydi *i marginalen.* [6] landz leydsins *hds.* [7] *I marginalen.* [8] fir[1] *hds.*

Digitized by Google

Hereyium, og leggia þeir þar inn i hof(n)inna allann skipa-flota sin; og hafa þeir nu frett af Haconi iarlli og niosn, og fregna ecki annat, enn iarll sie inn i Fiorðum eda stundum nordur i landit langt, stundum sunnar meir; fiengu þeir Iomsuikingar aungua sanna frett af iarlli.

Ok er þeir eru þar komner, uilia þeir Ioms-uikingar afla sier nockurs[1] uista, og er þat sagt, at Uagn Aka-son [for ꜳ[2] skeid einne til eyiar þeirrar, er Haud heiter, og ueit Uagn eigi, at þar liggi Hacon iarll med lidi sinu ꜳ uoginum skamt i fra. Uagn leggur uit eyna utann skipi sinu, og ganga þeir Uagn og hans menn upp ꜳ eyna og ætla at fa sier — — —[3] .uí. kyr og .xíí. geitur. Uagn mællti til manna sinna: "Taki þier kyrnar og geiturnar, og hogguit þetta fe ꜳ skip uortt". Þesse spyr: "Huer er sa madur, er rædur lidi þessu?" — "Sia heiter Uagn Aka-sou," sogdu þeir. "So þætte mier," seiger þessi bondi, "sem uera mundi stærre ueidar-efne, enn at drepa kyr minar og geitur, og ei allfiære[1] ydur, og fari þier eie her-mannliga i okunnu landi og hafit langt til sott, so 131
sem þier erud afburdar-menn myklir og uilit enn auka yduart ꜳ-gæte i þessi her-for; þier takit," sagdi hann, "kid og kalfa, [57 b] geitur og naut, suin og saude; uæri þat nu meiri frami at lata standa kyrt þetta fe og taka helldur biorninn, er naliga mun nu uera kominn ꜳ biarnar-basinn, ef þier fait tekit hann." Uagn spyr þenna mann at nafni, enn hann seigiz Ulfur heita. Þa mællte Uagn: "Fra huerium birne sagder þu adann, er os mun happ i at ueida?" Þa suarar Ulfur: "Sꜳ hin sami biorn, ef nu ueide þier hann eigi, þa mun hann ydur alla i munni hafa, adur enn eigi[1] lidur[4] langt hedann." Þa mællte Uagn: "Segdu oss god tidinndi og sônn, þau er [os er[5] skylltt at uita, enn uier skulum þat uel launa þier, og ef þu ueizt nockut til fara Haconar iarls og uiltu oss satt

[1] *Så.* [2] [ꜳ for *med omflyttningstecken hds.* [3] *Lucka i texten, ej betecknad i hds.; jfr de andra redaktionerna.* [4] leid[2] *hds., men e underprickadt.* [5] *I marginalen.*

Digitized by Google

segia fra hanns til-tektum, þa skalltu bædi undann þiggia kyr þinar og geitur.” Ulfur suarar: ”Ef þier uilit uel launa mier saugu mina, og suo þier launit mier aungu, þa ma eg seigia ydur til Haconar iarls, huar hann la i giær med einu skipi hier firer innann eyna Haud ꜳ Hiorunga-uogi, og munu þier þegar fa drepit hann, ef
132 þier uilit, þuiat hann bidur þar,” seger Ulfur, ”og undarligt þicker oss, er hann fer so fa-mennur og ouarliga i slika ferd, og er likazt, at hann mune feigur uera; og uist hefur hann eigi til yduar spurt, og eigi lægi hann so ella.” Þa mællti Uagn: ”Þu skallt i frid hafa keypt fe þitt allt og sialfann þig, ef þetta er satt, er þu seiger [1], og gack nu ꜳ skip med oss og kynn oss leid þangat.” — ”Ei hæfir so,” seiger Ulfur; ”ek uil beriazt i mot Haconi iarlli, þuiat þat samer mier betur; enn uisa ma eg ydur leid, þar til er þier hittit uoginn þennan [2].” — ”Þu skallt uist fara med oss, þott þier þicki gott og þott þier þicki illt,” seiger Uagn. Nu geingur Ulfur ꜳ [3] skip med þeim Uagni; þetta uar snema dags; og fara þeir þegar i Her-eyiar og segia Siguallda og ollum Ioms-uikingum þesse tidinde.

Og nu taka þeir Iomsuikingar þegar at buaz uit ollu, suo sem þeir skyllddi til hins hardazta bardaga, og uilia þeir uit þui buazt, at eigi sie suo auduelt firer, sem Ulfur tekur ꜳ. Og þegar þeir uoru buner, blasa þeir til ut-laugu [4] ollu lidinu; fara þeir nu med ollum hernum inn firer eyna Haud; þa uar litill austann-uindur, og rak i mot þeim mosa-gard og þui næst [58 a] annann og hinn .iii., og uar sa ei minztur. Þa mællti Sigualldi: ”Þessir
133 mosa-gardar [5] munu uita her-lids uon nær oss, og ma uera, at Hacon iarll se eigi iafn-fa-mennur, sem oss uar sagt.” Bui digri for fyst med sinu lidi; þa for Uagn med sinu lidi; Sigualldi for sidazt med sinum monnum. Þeir fara sidann inn med eyne, þar til er þeir koma firer

---

[1] *Af skrifvaren ändradt fr.* seigia [2] þan *hds.* [3] *Under raden.* [4] *Så* (*skriffel f.* at-laugu*?*). [5] *Efter* mosa *är* uind *öfverstruket.*

innann Haud og i uikina firer eyiar-endann nordur, þar sem heiter Hiorunga-uogur.

XXXVIII.

Þat er sagt, at Ulf grunar, at Iomsuikingum mun [1] synazt fleire skipinn, enn suo sem hann hafdi sagt þeim; og þegar er þeir, er fyster foru, sia fram koma fleire skip enn eitt, þa hleypur Ulfur ut-byrdis og a sund, og ætlar at leggiazt til landz og uill eigi bida þess, at þeir laune honum sina saugu. Enn er Uagn sier þetta, þa uill hann at uisu launa honum, og skytur epter honum spioti; og kemur spiotet a Ulf midiann, so at hann lætur þegar lifit, og skildu þeir Uagn suo.

XXXIX.

Nu roa þeir Iomsuikingar a uoginn og sia, at skipadur 134
uar allur uogurinn af skipum inn fra þeim; og þar hitta þeir þann, er þeir foru at leita, Hacon iarll, og uar hann eigi ein-skipa og eigi med .jj., helldur uoru meir enn .ccc.; þat uoru sneckiur og skeidur og kaup-skip og huertt fliotanda far, er iarll feck til þeirra [2], þau er ha uoru bordi, og oll uoru skipinn bædi hladinn af monnum og uopnum og grioti. Þar er med Hacone iarlli enn fysti madur Eirikur, son hans, og Sueinn og Sigurdur og Erlingur, syner hans; þeir styrdu aller skipum. So sagdi Þordur Kolbeins-son, er hann orte um Eirik:

Míog let m*argar* ſneckíuꝛ
mæꝛ|daꝛ óꝛ sem knoꝛu
od*ur* uex ſkíallz *og* ſkeidaꝛ
ſkíalld hly|nuꝛ alíu*m* dynía
þa eꝛ olítín*n* ut*ann*
odd h*er*d*er* þaꝛ gíoꝛdaꝛ |

[1] *Så.* [2] *Så; bör troligen strykas.*

135 moꝛg *uar* lınd f*ırer* l*a*ndi
lund ſınſ fod*ur* ꝛondu

Og enn sagdi hann so:

Sotti jaꝛll ſa *er* atte
ogn fꝛod*ur* á laug ſtodí
heꝛ fínz | hafa ſtafna
hatt Sigu*allda* á motí
m*a*rg*ur* ſkalf hlyn*ur* en*n* | hu*er*gi
hugenduꝛ bana ugdu
þ*eiꝛ* eꝛ gatu ſío ſlíta
ſaꝛ | gams [1] blodgu*m* [2] aꝛa

Þat er sagt, at þeir Iomsuikingar fylckia nu lide sinu ollu og buazt til bardaga. Þeir Hacon iarll og syner hans sia nu, huar þeir Iomsuikingar eru komner.

XL.

Nu er sagt, at botnuinn at Hiorunga-uogi horfer i austur, enn munnurenn i uestur; þar standa steinar .iíj. ut á [58 b] uoginum, og heita þeir Hiorungar, og er einn nockuru mestur, og er uogurinn uit (þa) steina kendur. Enn sker liggur i midium uognum og iafu-langt á alla uega til landz fra skerinu bædi inn i uogs-botninn og tueim meginn gegnt; enn ey su liggur firer nordann Hiorunga-uog, er Primsignd heiter; enn eyinn Hiorund liggur firer sunnann Hiorunga-uog, og þar inn i fra Haurundar-fiordur.

XLI.

136 Nu skal seigia fra þui, huersu Iomsuikingar skipta lidi sinu til bardaga. Sigualldi leggur skipi sinu i midia fylking, og broder hans Þorkell hafe leggur þar skipi sinu næst Siguallda á stiornborda; Bui digri og Sigurdur,

[1] *I marginalen;* ga *sammanskrifna.* [2] dg *sammanskrifna.*

broder hans, þeir uoru i fylkingar-arme hinum nyrdra; enn Uagn Aka-son og Biorn brezke, fostre hans, uoru i hinn sydra fylkingar-arm.

Enn Hacon iarll og syner hans skipa so lidi sinu til oruztu æ moti Iomsuikingum, huer beriazt skylldi i moti þeim kauppum, og ætla þeir so til, at .iíj. skulu beriazt i moti huerium þeirra, þuiat hier seger so mikill hafi uerit lids-munur þeirra; enn Biarnne biskup[1] seger i drapu þeirre, er hann ortte um Iomsuikinga, at .u. menn Haconar iarls uæri moti einum Dan, og þeir eru fleire, at þat segia, at so mikill hafi uerit lids-munur med þeim.

Þat er nu til-skipann þeirra fedga, at Sueinn Haconar--son uar ætladur i moti Siguallda og Gudbrandur huite, enn þride Sigrekur af Gimsum, er einn uar agætaztur af lendum monnum firer nordann Stad.

Þesser uoru ætlader moti Þorkeli: Iarnskeggi af Eyrium af Mann-haugi, er annar uar agætaztur af lendum monnum firer nordann Stad; enn annar Sigurdur steigl-ingur nordann[2] af Haloga-landi; þridi Þorer hiortur nordan ur[3] Uogum, lendur madur og uid-frægur. 137

I moti Bua digra uar ætladur Þorkell midlangur, allra uikinga uestur uidur-eignar, enn uid-frægaztur at hreysti og hard-feingi; annar uar Hallsteinn kellinga-bani af Fiollum, mickill kappi; þridi Þorkell leira austann ur Uik; hann uar lendur madur Haconar iarls.

I moti Sigurdi kapu uoru ætlader Sigurdur iarls--son og Armodur ur Aunundar-firdi og Arne, son hans.

I mote Uagne Aka-syni uar ætladur Eirikur, son Haconar iarls; annar Erlingur af Skugga, lendur madur, og Erlendur, son Haconar iarls, og (skylldu þeir) halda oruztu uid[3] Uagn Aka-son.

I mote Birnne brezka uar ætladr Einar litli, lendur madur; annar Halluardur uppsa[4]; þride Hauardur, broder hans.

---

[1] bp̄ *hds.* [2] r *öfver raden.* [3] *I marginalen.* [4] *Så.*

Digitized by Google

Enn Hacon iarll sialfur skal leika laus uit; hann skal stydia og styrkia þessar fylkingar alla(r) samann a moti Iomsuikingum.

XLII.

Þat er sagt, at .v. uoru islenzker menn [59 a] med iarlli. Þat uar Skialld-meyiar-Einar, hann uar skalld iarls, og hafdi Hacon iarll þa minne mætur a honum, enn fyr, og red hann um at hlaupa i burtt ur flocki Haconar iarls og til Siguallda iarls, og kuat þetta uit:

Gíoꝛda ue*it* | ek uíꝛda
138 uǒꝛd þan*n* e*r* ſít*ur* áá joꝛdu
jdꝛunzt þeſſ med*ann* | adꝛ*er*
auꝛ uáád*er* m*enn* ſuafu
ko*m* kat ek þꝛott þ*an*n e*r* þæt|te
þꝛen*na* línz at fín*na*
fæꝛí m*ig* fyꝛda mæꝛí
fe|ꝛe ſkíalld en*n* u*er*rí

"Enda skal ek at uisu til Siguallda fara," sagde hann; hleypur nu sidann af skipi Haconar og a brygiur [1], og giorir sig likligann til burtt at fara; enn þo uar hann eigi aurugur i at fara, og uill hann sia, huernninn iarll bregdur uit. Og er Einar kemur [2] a bryggiurnar, þa kuat hann uisu:

Sækíu*m* j*arll* þ*an*nz auka
ulf u*er*d þoꝛ*er* ſu*er*du*m*
hlaupu*m* | uít boꝛd áá b*ar*da
baug mílldu*m* Sígu*allda*
dꝛept e*igi* ſáá ſuei|geꝛ
ſaꝛlínz af g*ram* ſínu*m*
ꝛond beꝛu*m* ut áá andꝛa
en|díſ uid mi*er* hendí

[1] *Det första* r *öfver raden.* [2] *I marginalen.*

Digitized by Google

Ok nu sier Hacon iarll, at Skialldmeyiar-Einar er i burtt-buningi. Iarll kallar ꜳ hann og bad hann ganga til moz uit sig, og Einar giorir nu so. Sidann tekur iarll skalir godar, er hann atti; þær uoru giorfar af brendu 139 silfri og gylldar allar; þar uoru med .íj. met, og uar anat af [gulli en anat af silfri [1]; þar uoru morkut ꜳ mannz-likneski [2] og hietu [3] þat hluter. Þat uar formonnum [4] titt at eiga þessa hlute. Uar iarll uanur at legia i skalernar, og kuat hann ꜳ, huat huor skylldi merkia; og þa er sa kom upp hluturinn, sem hann uilldi, þa braullte annar hlutureнn og uar alldri kyrr i skalunum, og uard þar af glam mikit. Þessar gersemar gefur iarll Einare og bad hann uera katann; og nu sezt hann aptur og fer nu huergi burt, og hier [5] af fær Einar kenningar-nafn og uar kalladur skala-glam.

Annar islendzkur madur uar Uigfus Uiga-Glums-son; enn .iíj. uar Þordur ǒruhǒnd [6]; .iíij. Þorleifur, er kalladr uar skuma, hann uar son Þorkels ens audga uestann af Myrum ur Dyra-firdi; .v. uar ur Aluidru, Tindur Hall-kels-son.

Þat er sagt, at Þorleifur skuma fer i skog og hǒggur sier kylfu mykla eda rotelldi, og sidann fer hann þar til, er sueinar matbiuggu, og suidur hann klumbuna i elldinum og herder kuistuna so; og hefer hann hana i hendi sier og fer nu ofann til skipanna ꜳ fund Eiriks, og þar er og i for Einar skala-glam. Og er Eirikur ser þessa kylfu, er Þorleifur hafdi i hendi, þa mællti Eirikur: "Huat skal 140 kylfa su en mykla, er þu hefer i hendi?" Þorleifur suarar ꜳ þessa leid:

Hefi e*g* j [59 b] he*n*di
t*il* hofuds gíorfa
beín brot bua
baul Sígu*allda* |

[1] [silfri gulli en anat af *med omflyttningstecken hds.* [2] mannz likneskia *hds.* [3] hetiu *hds.* [4] *Så* (*skriffel f.* fornmonnum? *Jfr Flat. I, 189*[3]). [5] *I marginalen.* [6] ǒrūǒnd *hds.*

uð uiki*ng*a
uðꝛn haco*nar*
ſía ſk*al* u*er*da
ef uæꝛ lífu*m*
eike kylf*ann*
oþo|ꝛf daunu*m*

Fra þui er nu sagt, at Uigfus Uiga-Glums-son tekur spiot, er hann atte, og huetur, og ortti hann þessa uisu [1], adur enn barizt uæri:

Os*s* leik*ur* en*n* lauka
líg*gur* heí*ma* feímu
þ*rau*ng*ur* at uíd*ri*s uand*ar* [2] |
vônd*ur* god*ur* f*irer* hônd*um*
hlys kuedíu hæla boſſa
h*ann* uæ*n*t*er* ſi*er* an*nar*s
vis und*er* | uavꝛmu*m* bægí
u*ier* ſkꝛeytu*m* ſpioꝛ neyta

"Uel er þetta kuedit," sagdi iarll. Nu ganga þeir
141 Eirikur a skip og þessir hiner islenzku menn med honum, og fara þeir Eirikur nu ut til [3] skipa-flotans.

XLIII.

Nu lætur Hacon iarll og Eirikur [4] kueda uit ludra sina og skipa til at-rodrar lidi sinu. Epter þetta leggiazt at fylkingar þeirra [Haconar iarls og Iomsuikingar [5] med þeirri til-skipann, sem fyr uar fra sagt. Hacon iarll er fyst i fylkingu med Sueini, syne sinum, at styrkia hann i moti Siguallda. Þat uar firer solar upp-ras, er bardaginn hofz, og tokzt þar inn hardazti bardagi, og þarf ôngum soknar at [6] frya. Borduzt þeir fyst med griote; marger skutu af las-bogum eda palstofum og af hand-bogum, sumer

[1] þessa *tillägger hds.* [2] n *otydligt, dock knappast* r [3] *Under raden.* [4] *Härefter* lud *öfverstruket.* [5] [h'. j. og jomsuikinga' (ga *sammanskrifna*) *hds.* [6] *Härefter* fyr *utstruket.*

Digitized by Google

skutu spiotum og fletti-skeptum, og uar þessi hrid all-hord, og orttizt skiott ꜳ um mann-fallit i lid Nord-manna.

Og er [þeir hafa[1] skamma stund barizt, sia þeir Hacon iarll og menn hans til fylkingar þeirrar, er i mot Bua uar, at hann hafdi mikit skard ꜳ giortt þeirri fylking; hefer hann hôgguit teingsl[2] sin og leyst allann 142 flota þeirra, og fengu þeir enn mesta osigur af Bua og mikit mann-tion i þessu sinni, þuiat Bui uard þeim stor-hôggur, so at aunguar hlifar stoduzt hogg hanns, og allir hans menn ueittu honum ina beztu fylgd, og giordu þeir hardar at-laugur sinum motstaudu-monnum, og urdu þeir miog mann-skæder. Þat sia þeir Hacon i annann stad, at iafnleikit er med þeim Uagni og Eiriki, og lata þar huoriger undann, og uoru þeir i hinum sydra fylkingar-armi; uar þar og in hardazti bardagi med þeim. Og nu leggur Eirikur fra skipi sinu, þat er hann sialfur er ꜳ, og so giorer Sueinn, broder hans, og fara at leggia at[3] Bua, og beriazt þeir nu bader uit Bua; enn Bui ueiter þeim hartt uit-nam og aller hans menn. Uerdur þar nu mann-fall mikit; þar uar þa illt at uera blaudum monnum innann-borrz; og fꜳ þeir Erikur þa rett fylking þeirra, og huerfa þeir uit þat fra.

Enn Hacon iarll bardizt uit Siguallda, medann Sueinn uar i burttu; enn er Eirikur [60 a] kemur aptur i fylkingar-arm[4] sinn hinn sydra[5], þa sier hann, at Uagn hefer rofit alla fylkingina, og uoru sundur-skila ordinn aull skipinn Eiriks, og hafa þeir Uagn og hans menn i gegnum lagt alla fylkingina, [— og uoru sundur-skila oll skipinn —[6], og drepit af fiollda[7] manna af lidi Eiriks; uoru þa miog 143 skipinn hrodinn, er Eirikur kom til. Nu uerdur Eirikur reidur miog, er hann sier þetta, og bidur samann teingia skipinn og leggur nu at Iarn-bardann at skeid þeirri, er

[1] [hafa þeir *med omflyttningstecken hds.* [2] teingls *hds.* [3] *Öfver raden.* [4] r *öfver raden.* [5] syrdra *hds.* [6] *Dessa ord äro tydligen oriktigt upprepade.* [7] fiolldi *hds.*

Digitized by Google

Uagn styrdi. Staukua nu samann skipinn, og beriazt þa af allri aluoru og stinga samann at stöfnum [skip siu [1]; og hefer eigi uerit hardari sokn, enn þessi uar. Og þa er þat sagt, at þeir Uagn og Holmskalle hlaupa af skeidini og ꜳ Iarn-bardann og sitt bord huor þeirra, og hoggur huortuegi ꜳ badar hendur bædi titt og stortt, so aunguer hellduz uit höggum þeirra; og hrauckur nu undann þeim lidit, þat er þui kemur uit, og fa [2] þo marger stora ꜳ-uerka og lif-tion, þuiat þeir Uagn uoru miog mannskæder og sarhöguer. Eirikur sier nu, at þessir menn eru so oder og sterker, og eigi ma so uera leingur, og sem skiotazt mun þurfa at leita rada, og skilur, at þeir munu skiott uinna skipit, ef þessu helldur fram, þuiat þeir drepa alla menn, [þa sem [3] þeim uoru næster. Aslakur er madur sterkur og skollottur, og hefer eigi hialm ꜳ hofdi, og etur fram berum skallanum um bardagann. Þat er sagt, at heid-skirtt uar uedur um daginn og sol--skin biartt og hid bezta uedur, og fara marger menn ur klædum um dæginn [4] firer hita saker.

144 Nu eggiar Eirikur menn sina i moti þeim; og nu uerdur so, at nockürir menn fara i moti Aslaki holmskalla og bera uopn ꜳ hann og hauggua i haufud honum med suerdum og oxum, og þickir þeim honum eigi annat geiguænligra. Enn þat er sagt, at monnum syndizt, sem dust ryke ur [5] skallanum, er þeir hiöggu [6] i, og beit ecki ꜳ; enn Aslakur hio til þeirra i moti og ueitti þeim bana, enn særdi suma. Þat er sagt, þa er þessu hefer fram farit um stund, þa tekur Uigfus Uigaglum(s)-son upp nefstedia einn mikinn, er þar la ꜳ þiliuni i skipinu, er hann hafdi þar hnodit uit suerdz-hiallt sitt, og sidann hefur hann upp stediann med badum höndum og rekur stedia-nefit i haufud Aslaki holmskalla, suo at i heilanum nam stadar, og fell hann þegar nidur daudur. Enn Uagn

[1] ſkipſin *hds.* [2] *Öfver raden.* [3] [sem þa *med omflyttningstecken hds.* [4] *Så.* [5] *Härefter* sta *utstruket.* [6] hiöggiu *hds.*

Digitized by Google

geingur nu med odru bordi og rydz nu um ed [1] hardazta og fellir menn ꜳ badar hendur sier og ueiter morgum manne bana, enn suma særir hann til olifis. Nu flyia menn undann honum um skipit, og uilldu ǫnguer honum nær uera; enn Uagn sæker hardliga epter þeim og drepur [2] huern sem einn, er hann naer til med suerdinu, og alldri uard honum fræknari [60 b] madur. Og er þessu hefer fram farit um stund, so at ecki stendur uit honum, þa hleypur Þorleifur skuma i moti Uagni og lystur til hanns med eike-kylfunni, og kom hauggit ꜳ h(i)alminn uppi, 145
og þo spryngur eigi hialmurinn i sundur. Uagn hallazt uit hauggit, og i þui er hann stakar, þa stingur Uagn fram suerdinu til Þorleifs [3], og kom ꜳ hann midiann. Og epter þat stiklar Uagn af skipinu Eiriks og ꜳ sitt skip; enn so hofdu þeir Uagn og Aslakur ruddann Iarnbardann, at fatt eina manna herfærtt uar epter ꜳ skipinu; uoru sumer særder, so at til einkis uoru færer, enn allur fioldi uar daudur af Eiriki. (Eirikur) lætur nu ganga menn af odrum skipum ꜳ Iarnbardann, þar til er hann uar allur skipadur i audru sinni; og nu er aunnur at-laga med þeim Eiriki og Uagni, og er þar enn snarpazta oruzta, og so er nu med þeim ollum Iomsuikingum og lidi Haconar.

Þessi oruzta [4] hefer uerit ꜳ-gætuzt miog, og alldri hafa Daner þui-likan ordstyr borit uit Nord-menn firer þa sauk, at lids-munur uar so mikill, at fimm uoru Nord-menn um einn Dan, og þat lid at auk er kom til þeirra fedga um alla daga, medann barizt uar, og kom þat firer litit, medann Iomsuikingar attu (uit) menn eina at beriazt, þuiat þeim geck (þa) myklu betur bardaginn, þuiat þeir Iomsuikingar giora hardar at-logur þeim fedgum og lidi þeirra ollu, so at mikit undur uar at, og urdu þeir hardla [5] mannskæder, þui at so er sannliga [6] sagt, at huar sem þeir hauggua eda leggia eda skiota, at þeir mistu litt 146

---

[1] *I marginalen.* [2] *Härefter* hef *öfverstruket.* [3] Þork̄. *hds.* [4] *Härefter* og so *öfverstruket.* [5] d *öfver raden.* [6] famil͞ga *hds.*

Digitized by Google

sinna ouina; og uerdur þar nu skamt storra tidinda i milli, og morg uerda iafn-snema bædi i mann-drapum og ꜳ-uerkum. Ueiter þeim fedgum þungt og ollu lidi þeirra þessi oruzta, þuiat mikill fiolldi er drepinn af lidi þeirra, og ueit eingi madur tal ꜳ, huersu margur madur þar hefer lif sitt latit af Nord-monnum, enn fatt eina fell af Iomsuikingum; marger uoru og sarir af lidi þeirra fedga, og uoru af sumum höggner fætur, enn af sumum hendur; uoru þeir fair af Nord-monnum, at eige uæri nockut sarer. Beriazt[1] þeir nu Nordlendingar med ꜳ-kafligum og ogurligum at-gangi, so at mikil furda uar at; enn þo uoru þeir fremster Bui og Uagn og þeirra lid, og þickiazt þeir uest hafa, er þeim geingu i mote.

Nu sier Hacon iarll, i huertt efni komit er, og eigi mun so buit hlyda; og lata þeir Hacon iarll þui siga skip sin undann og at landi, og uilia eigi hallda leingur. Slikt id sama giorer Eirikur, at hann leggur skip sin at landi undann þeim Uagni. Og er skipa-floti þeirra Nord-manna uar allur at landi kominn, sa er eigi uar hrodinn, þa er huild nockur ꜳ bardaganum. [61 a]

XLIV.

147 Nu hittuz þeir fedgar allir samann, og talazt[2] þeir uit Hacon iarll og[3] syner hans. Hacon mællti þetta: "Þat se ek, at stor-miog tekur bardaginn at hallazt ꜳ oss, og uar þat bædi, at ek hugda illt til at beriazt uit þessa menn, enda uerdur oss at þui — hefi ek oppt i bardaugum[4] uerit og mann-haska, ok hefi eg alldri uit þuilika menn att fyr. Hofum uær nu raun af þui, er adur hofum uier spurn eina til hapt, at þeir eru myklu meiri ofur-efflis-menn at hard-feingi og uerri uidur-eignar, enn allir menn adrer, og eigi munu uier legia til oruztu i moti þeim i annat sinn, nema nockura rada se i leitat." Þetta sonnudu

---

[1] bʼiaizt *hds.* [2] la *öfver raden.* [3] *Öfver raden.* [4] *Det första* u *öfver raden.*

Digitized by Google

þeir syner Haconar iarls. Þetta mællti Hacon iarll: "Nu skulu þier hier uera med hernum, þuiat ouarligt er, at allir for-stiorar fari fra lidinu, og er alldri auruænt, at þeir leggi at oss; enn eg mun ganga ꜳ land upp uit fa menn."

Nu fer Hacon iarll upp ꜳ land nordur i eyna Primsignd; þar uar skogur mikill i eyiunni; og geingur Hacon iarll i riodur eitt, og legzt hann þar nidur og horfer i 148
nordur og hefer þa for-mala firer sier; og þar kemur, at hann heiter[1] ꜳ full-trua sin Þorgerdi Hǫlda-brudi eda Hǫrda-troll, þuiat ymizt er hun kollud. Hann ueitti henni mikit ꜳ-kall af ollum hug, enn hun dauf-heyrdizt uit honum og hans bæn, og ueittizt[1] honum sein and-suor, og þickizt hann þat finna, at hun er reid ordinn miog. Nu bydur hann henni ymsa hluti i blot-skap, og uill hun ecki þat[2] þigia. Hacon iarll fellir nu blot(span) sidann, og uisar so til, at mann-blot mun þegit uera; og tekur blotit at uexa, og bydur hann henni alla menn til blota, nema sialfann sig og syni sina. Hefer iarll nu frami oll blot, þau sem hann ma, med fiandligum taufrum; beygdi hann sig ꜳ marga uega firer henni og lagdizt til iardar allur med diofuligum krapti, þuiat honum þotti lif sitt uit liggia, at hann uæri heyrdur. Hacon iarll atti sier son, þann er Erlingur het, og uar hann .uíj. uetra[3] gamall og inn efniligazti at ollu; og þar kemur at lyktum, at uit geingur bæn hans, at iarll bydur Erling, son sinn, til bloz og til sigurs sier. Epter þetta þickizt Hacon iarll uita, at hun hafdi heyrtt bæn hans. Sidann sender hann epter sueininum og fær hann i hendur Skopta karkk, þræl sinum; fer hann og sker sueininn ꜳ hals, sem Hacon 149
iarll mællti firer.

Epter þat fer Hacon iarll aptur til skipa sinna, og seger iarllinum suo hugur um, at honum mun uel ganga bardaginn; og eggiar hann nu miog lidit til oruztu, enn flestir uoru þess ecki fusir. Enn med eggiann iarls, —

---

[1] *Så.* [2] *I marginalen.* [3] e *under raden.*

Digitized by Google

og hann seigizt heitit hafa til sigurs þeim, — þa giora þeir, sem hann [61 b] bad, og biugguz[1] þeir til at-lögu i annat sinn, sem þeim þotti uænst. Nu hafdi nockur huilld ordit ꝛa bardaganum, medann þeir Hacon hofdu burtu uerit, og hofdu Iomsuikingar buizt uit oruztu. Hacon iarll geingur nu ꝛa skip, og leggia nu at i odru sinni, og er Hacon iarll þa i moti Siguallda.

XLV.

Nu hefzt aunnur oruzta med þeim, og geingur Hacon nu fram i trauste Þorgerdar Hörda-trollz og þeirra Irpu, systur hennar, og lidur nu ꝛa dæginn[2] og læger solina
150 miog. Þat er sagt, at uedrit tok at þyckna i nordrit, og dregur upp sky med ollu skiott, og þar med fylger iel mikit og sterkuidri ogurligt; med þessu illuidri fyllgdi[2] bædi elldingar og reydar-þrymer[2] storer. Þeir Iomsuikingar attu allir at uega i moti ielinu. Þetta uedur uar so med myklum undrum, at menn[3] af lidi þeirra Iomsuikinga hofdu farit af[4] klædum um dæginn[2] firer hita saker, so at þeir hofdu engi önnur klædi enn her-klædi; enn uedrit giordizt nu nockuru odru-uis, enn adur hafdi uerit, og tekur þeim nu at[5] kolna, er i gegn horfdu uedrinu. Sneri nu miog mann-fallinu i lid Iomsuikinga, firer þui at þetta id mikla uedur giordi mikit traust til fram-gaungu Haconi iarlli og hans lidi; enn Iomsuikingar fa mikinn skada. Uar þeim eigi hægt uornn uit at koma, þuiat þeir sau oglot, huat firer uar, er þessu hagli bardi framann ꝛa þa, þat er likara uar hordu griote enn iele; bar og miog sterkuidrit uopninn firer þeim, huort er þeir skutu eda hiuggu, so at marger mattu traudliga uega i mot þessu illuidri; enn þo uorduzt Iomsuikingar all-dreingiliga og af mikille hreyste, og uar þessi hrid nu all-hordd.

---

[1] *Af skrifvaren ändradt från* biorguzt [2] *Så.* [3] *Skrifvaren har möjl. öfverhoppat något; jfr Inledningen.* [4] *Under raden.* [5] *Öfver raden.*

Digitized by Google

Þat er sagt, at Hauardur hogguandi, er uar med Bua digra, sier fyst trollkonuna ogurliga med æ-sionu illri Þorgerdar Hörda-brudar i lidi Haconar iarls, og 151 marger adrer sia þetta, þott eigi sie ofresker; og þa er nockut linar ielinu, sia þeir, at oruar fliuga af huerium fingri þessa fianda, og uard æ-uallt madur firer hueri aur, so at bana feck af. Fellu þa marger menn af lide Iomsuikinga af þessum fianda-galldri, og seigia þeir Siguallda og odrum sinum felaugum. Sigualldi mællti þa: "Ecki þicki mier olikligt, at uier eigum [1] eigi uit menn eina at beriazt i dag, helldur uit ina mestu fiandur, og mun þat þickia meiri raun at ganga i mot trollum; enn þo er nu naud-syn, at menn halldizt uit sem bezt."

Þat er sagt fra Haconi iarlli, þa er hann finnur, at ielit minkar, at hann kallar þa enn fast æ Þorgerdi Höllda-troll og hennar systur Irpu, og bidur þær duga epter ollu sinu megne og seger, huersu mikit hann hefer til unnit; og þa rauckur enn at audru ieli i audru sinni, og er nu enn meira og hardara, ef þat mætti uera, enn fyr; og ecki uedur hefer meira og uera uerit, þat er menn hafi til frett. Og i þessu uedri onduerdu sier Hauardur högguandi og marger adrer .íj. trollkonur standa [62 a] i lyptingu æ skipi Haconar iarls, og fliuga auruar af huerium fingri þeirra i lid Iomsuikinga, og uard huer aurin mannz bani. Firer þessum diofuls-krapti og galldre 152 [fell fiolde lids [2] af Iomsuikingum og marger, þeir er adur hofdu bariz med mikille hreyste. Þat er sagt, at þeir Hacon iarll giordu hardar at-laugur og borduzt nu diarfliga. Nu er þess getit, at Hacon iarll bardizt so diarfliga, at um sider steipte hann af sier bryniunne firer [saker hita [3] og erfidis; so seiger Tindur:

Vadar | gíms *sem* g*i*o*r*dí
bíog timu*m* jmu h*er*da

[1] ei- *i marginalen.* [2] [fiolde lids fell *hds.* [3] [hita saker *med omflyttningstecken hds.*

Digitized by Google

gny*ꝛ* ox fiolnis fyꝛda
fag*ur*l*i*g fæ*n*g j*ar*lle |
þ*ar*ſ h*r*ing fioen hanga
hꝛím feꝛk*ur* nid*ur* u*m* m*er*ke
bꝛyn*n*íu [1] ꝛud*d*z ꝛid maꝛ*ar* | rode
ꝛaſt*ar* u*ar*dar kaſta

Og enn kuad hann:

Gat óhꝛædín ædr*a*
odd galld*ur*s | en*n* Sígualldi
vítt ſauck næte [2] níot*ar*
víd*ur* nam bua kuantí
ad*ur* | mot ꝛóduls mattu
magꝛend*ur* g*r*imnís vagna
ſau*n*g at ſu*er*da þí*n*gí
ſaꝛla þꝛęnſku*m* jaꝛllí

Og enn kuad hann:

Dꝛeif at uidꝛis uedꝛí
153 v*ar*gi g*r*im | áá m*ar*gan*n*
v*er*d aud kundu u*ir*dꝛi
vagll agls tímís haglli
þ*ar*s j ſvnd*ur* | áá ſandí
foꝛla bligs f*ire*r jaꝛlli
þ*e*ss hafa ſegg*er* ſeſſi
feꝛk hꝛíng oſín*n* m*er*kí

Þa hruduzt af Ioms-uikingum halfur þride togur skipa; og þat seger Tindur Hallkels-son i flocki þeim, er hann orti um Ioms-uikinga, og heyrer so þar til, at hann uar þar sialfur:

Van*n* at níunda ſín*n*e
u*er*d biodí hugíns f*er*daꝛ

[1] *Bör möjligen föras till föregående versraden, ty äfven efter ordet står punkt, som i visorna eljest brukas blott vid förkortning och vid slutet af hvarje versrad.* [2] *Otydligt, dock knappast* nære

beít ſolgagar ſueíta |
ſu*er*d eg*g*ía ſpoꝛ leg*g*í
at híoꝛ meid*ar* h*er*deꝛ [1]
hættíng u*ar* þ*at* mættí
leid*ar* | langa ſkeída
lids halſ*ann* tog þ*ri*dia

Og enn kuad hann:

Foꝛrad j*ar*llen*n* | a̋ꝛa
hend*ur* h*er*mauꝛu*m* kendi
gvndlaꝛ doms at glaumí 154
geíꝛs | tíꝛaꝛ fôꝛ meíꝛe
undz þa e*r* hꝛaud en*n* haud*ri*
hialld*ur* ꝛæſi e*g* þat | giolldu*m*
nun*nar* fus a̋ mætí
moꝛd*ur* u*ik*ínga ſkeíd*ar*

Og enn kuad hann:

Gioꝛduzt gôndlaꝛ boꝛda [2]
glaum*ur* ôx þ*ar* at e*r* naumu
audi gr*i*ms | at eydíz
oll lônd d*an*a bꝛandí
kent hef*er* hæg*ur* at hôg*g*ua
hræ|b*er* bíꝛtíng*um* ſen*ar*
vedz eggí undu*m* uig*g*iar
vegg*ur*ſ [3] nídz u*m* þ*at* [4] ſkeggí

Og enn kuad hann:

Saddí j*ar*ll þaꝛs odda
of þ*ing* ſam*ann* ge*in*gu
van hugda valt hu*ngri*
h*r*an*n*a | byꝛgís naf*n*í
moꝛd ſkyaꝛ w*ar*d m*onnum*
míſt*ar* gott t*il* uíſta

---

[1] *Mycket otydligt* (h'der?), *endast* h *och* ꝛ *säkra.* [2] oꝛ *öfver raden.* [3] *Tecknet* ꝛ *otydligt.* [4] *þess?*

Digitized by Google

heí|díns domſ at hada
ôlld uan*n*[1] maꝛkaꝛ[2] ſídu.

Og enn kuad hann:

Þ*at* uíll olld m*edann* alld*er*
yngs kuediu m*enn* byg*g*ía
gnogt þ*ess* *er* gog|lu*m* ueittí
glaum h*aconar* æfí
þ*ui* hyckbitꝛu*m* beíta
bau*n*d at uílldu | l*a*ndi
hyck laꝛ eíde lyda
læt*ur* hue*r*íu*m* *gramm* bet*ri*

hꝛaud en*n* hꝛopt*ur* | u*m* nadí[3]
híalduꝛ ſkya ualnyu*m*
þ*ar* u*ar* líndz f*irer* l*a*ndí
leid a*n*guꝛ dana | ſkeíd*ar*

Þessi hrid uar nu hardla[4] ogurlig af at-sokn[5] dioflanna med þui illa uedre, er þar fylgde, og af at-gange lidsens, en uidur-takan uar og all-hord af [62 b] Iomsuikingum, þui at bader þeir Bui og Uagn og aller, þeir er þeim fylgdu, borduzt og alldiarfliga med mikilli hreysti og agætre uôrnn.

Nu tekur Sigualldi til orda og mællti uit Bua: ”Nu uil eg i burt flya, og giore so aller miner menn, firer þui at nu er eigi uit menn at beriazt, helldur uit diofla at eiga; er nu þui uerra enn fyrr, at nu eru .íj. ielinn; enda skal eg ecki leingur uit halldazt, og er eitt til kostar, at uer flyum eigi undann monnum; og ecki streingdum uier þess heit, at beriazt uit troll eda illþydi þui-lik.”

XLVI.

Nu lætur Sigualldi hauggua teingslinn[6] af.skipum sinum og snyr skipinu og kalladi :a þa Bua og Uagnn, at þeir

---

[1] nan*n*? [2] k *otydligt.* [3] uadí? [4] harlda *hds.* [5] *För* sokn *är först skrifvet* gangi, *som öfverstrukits.* [6] teinglsinn *hds.*

Digitized by Google

skyllddu aller flya. Og i þui er Sigualldi hafdi fra leyst 156 skipa-flota sinn, þa hleypur Þorkell midlangur upp æ skip Bua digra ok hoggur til Bua, og ber þetta allt bradann at, og hoggur af honum uðrina og hðkuna alla nidur i gegnum, so at þat fell [þegar nidur [1] i skipit, so at fuku ur honum tennurnar. Bui mællti, þa er hann feck hoggit: "Uaskliga er hogguit, Þorkell! enn ecki em eg nu fridare enn adur, og eigi mun enne daunsku betra þickia at kyssa oss i Borgundar-holme, er uier komum þar." Þorkell hafdi fallit, er hann hio til Bua, er hælt uar æ skipinu af blodi; Bui hoggr i moti til Þorkels, og kemur hðggit under uinstre hond honum og sneid hann i sundur i midiu med ollum herklædunum uid skip-bordinu, suo at sier huor fell hluturinn. Epter þat þrifur Bui kystur .íj. fullar af gulli, er hann atti, og kallar: "Firer bord allir Bua þegnar!" Epter þat hliop Bui ut af saxinu æ sioinn og þegar æ kaf med kisturnar, og kemur huorki upp sidann, so at [menn sæi [2]; og er þat mal manna, at eingi einn hafi meiri kappi uerit i lidi þeirra Iomsuikinga, enn Bui digri; hafdi hann og so margann mann drepit i bardaganum, at þat kunni einginn madur at telia. So seiger Tindur:

Þa *er* *firer* boꝛd áá baꝛda
j bꝛud*ar* *fang* at *gan*ga
ued*ur* magn*an*da uidꝛis 157
u*ir*d|end*ur* bua kendu
m*ik*in gíoꝛdí h*er* hioꝛua
hlíom*ur* bui ſun*n*an*n*
bauga [3] ſk*er*d*ur* | at bꝛeídu
balld*ur* hakon*ar* ualldi

und*ur* *er* þꝛytt ef þꝛíndí
þ*ann* kendi ual *er* | ſend*er*

---

[1] [nidur þegar *med omflyttningstecken hds.* [2] [sæi menn *med omflyttningstecken hds.* [3] ga *sammanskrifna.*

gulli ſafnad*ar* gu*m*na [1]
godin*nar* hꝛæum ſia*r*re

So heiter fio(r)durinn.

Nu falla marger menn Bua, enn sumer hlaupa firer bord, og hafdi huer þeirra adur marga menn fellda. Sigualldi med sinum mønnum dregz nu fra skipa-flotanum og kalladi æ Uagnn og bad þa flya skylldu. Uagnn suarar og mællti: "Þui flyr þu, hinn illi nidingr! uit litenn ordstir? Selur þu os med skemd þeirri, er þu munt heim hafa og uid lifa allann þinn alldur." Þat er sagt, at
158 Siguallda hafdi [2] kallt ordit i ielinu, og uill hann lata örnna sier, og sezt hann til æra og rær; enn hann setur annann mann til stiornar æ skipinu. Uagn skytur þa spioti epter honum, og kemur þat i milli herda þeim, er styrdi, og feck sa þegar bana, af þui at Uagn hugdi þat Siguallda. Þa kuat Uagn uisu:

Sígu*alldi* [3] hef*e*r s*o* ſetta
ſíalfa [63 a] oſſ und kylfu
og fa hꝛodíg*ur* flydí
foꝛ heím *til* danm*er*kuꝛ
hygzt | j fadm at falla
ſlíott nu konu ſín*n*í
en*n* *firer* boꝛdít bꝛeida
buí | geck m*e*d hugꝛeíde

Þorkell hinn hafi for þegar, er Sigualldi, broder hans, hafdi fra snuit skipi sinu; og þar epter for Sigurdur kapa, broder Bua, þuiat Bui uar þa firer bord geinginn, og uar ecki hans at bida; og þickizt huor-tueggi þeirra Þorkels og Sigurdar hafa entt heit-streinging sina; og fara þeir Sigualldi allir samt sudur til Danmerkur, og hofdu þeir .xxx. skipa; en þeir, er epter uoru og eigi uildu flya, hlaupa æ skeidina Uagns og ueriaz þar allir samt.

---

[1] gūna [2] d *öfver raden.* [3] *Härefter 4 bokstäfver* (huoꝛ?) *öfverstrukna.*

Digitized by Google

XLVII.

Epter þat er þeir Sigualldi hofdu burtt fluit, enn Bui 159
uar firer bord geinginn, þa snyr Hacon iarll med ollu
lidinu at þar, er Uagn er; enn þeir Uagn og hans menn
snuazt nu uel uit, firer þui at hrauster dreingir uoru
innannbordz, enn skipit uar mickit og all-bord-hatt, og
uar gott uigi, enn morg smaskip hofdu næst lagt skeidini.
Þa kallar Hacon iarll ꜳ menn sina og [bad þa [1], at þeir
skyldu fra leggia sma-skipunum, enn leggia at stæri skip
og þau, er ꜳ stiorn-borda uæri, og so giordu þeir; leggia
þéir þa ollum hinum sterkum skipunum at skeidini Uagns
um-huerfis, so sem þeir mega flestum uit koma; enn þar
ut i fra kringdi um utann allur herinn, so at bædi mattu
þeir skiota ꜳ skeidina oruum og spiotum, palstofum og
flette-skeptum. Enn [þeir hiner [2] ꜳ-gætu kappar, Uagn
og hans menn, beriaz so snarpliga af mikilli hreyste og
hard-feingi, at þeir drapu alla þa menn, er til leitudu at
hlaupa upp ꜳ skeidina, og nadu þar aunguer upp-gongu.
Þessi oruzta uar nu all-hord af ꜳ-kafri [3] at-sokn hersins,
enn þo mest af uorn dreingiligri, er Uagn ueitti og aller
hans menn. Þeir borduzt, þar til er myrt uar af natt, 160
og fa þeir eigi unnit skeidina Uagns. Þetta kuelld kuat
Uigfus Uiga-Glaums-son, þa er menn sottu at skeidinni
Uagns Aka-sonar:

V*ar*daꝛ hægt þ*ar* e*r* huꝛdeꝛ
híðꝛ | klofn*ar* ſa e*g* hꝛoꝛn*na* [4]
hatt ſõng híoꝛua geítís
h*ers* t*il* vagnſ at legía |
þ*ar* geng*um* u*ier* þiõngu*ar*
þun*n* iſe baud g*rim*n*ar*
ſt*ra*ung u*ar* d*an*zkꝛa d*re*íngia
daurv [5] flaug t*il* knaꝛrar

[1] [þa bad *med omflyttningstecken hds.* [2] [hiner þeir *med omflyttningstecken hds.* [3] af kafri *hds.* [4] *Det första* ꝛ *under,* oꝛ *öfver raden.* [5] v *under raden.*

Digitized by Google

Og þa letta þeir bardaganum, og stannda þa eigi miog marger menn upp a skeidinni Uagns.

XLVIII.

Nu lætur Hacon iarll taka reidann allann fra skeidinni; og er þetta uar giort, roa þeir Hacon iarll og hans menn til landz, firer þui at þa matti eigi kanna skipinn firer natt-myrkri, huat lif-uænt uæri af monnum. Skiota þeir nu yfer sig tiolldum a landi og þickiaz nu eiga sigri at hrosa. Hacon iarll let þa taka haglit og let uega [63 b] þat, og stod haglit huertt eyri, og þotti Haconi iarlli mikils um uertt um matt þeirra systra. Sidann binnda þeir sar manna, og uoru þeir nær önguer, at eigi uæri sarer. Þeir uaka nu um nottina, Hacon iarll og Gudbrandur, frændi hans, ur Daulum.

161 Nu er at [seigia fra[1] Uagni Aka-syne og Birnne hinum brezka, at þeir tala med sier, huat þeir skylldu rads taka. Uagn mællti og sagdi þat annat-huort at uera þar a skipinu, til þess er dagur kemur, "og ueriazt, medann uier megum; hinn er annar, at fara inn til landz og giora slikt illt a monnum Haconar, sem uier megum." Og þetta rad hafa þeir, at þeir taka siglu-tred og rana og flytiazt þar med, og eru samann .lxxx. manna. Þeir uilldu leita til landz, og komazt þeir i sker eitt, og þottuzt þeir uera komner a megin-land; og uoru þa marger miog farner, og letu þar lif[2] sitt .x. menn bædi af kulda og sarum, enn .lxx. lifdu epter, og uoru þeir þo marger þrekader miog af sarum, og þo mest af kulda. Uerdur þa ecki komizt leingra at sinne.

XLIX.

Nu er sagt, at þegar er Bui uar firer bord geinginn, og þeir Sigualldi uoru burt flyder, þa letti af ielinu og

[1] [fra seigia *med omflyttningstecken hds.* [2] *Felaktigt upprepadt i hds.*

Digitized by Google

so elldingum og reidar-þrumum, og er þa epter gott
uedur og kyrt og heid-skirtt og þo kallt miog. Uoru 162
þeir Uagnn i skerinu og menn hans, þar til er dagur
uar, og liost uar ordit.

Um nottina adur heyra menn, at streingur gellur, og
flygur aur af skipi þui, er Bui hafdi att, og kemur under
hônd Gudbrandi ur Daulum, frænda[1] Haconar iarls, og
fellur hann þegar daudur nidur; og þotte iarlli þetta inn
mesti mann-skadi og morgum ôdrum um slikann dreing,
sem Gudbrandur uar. Og nu bua þeir um lik hans, sem
sidur uar til.

Þess er getit, at Eirikur geck ut um nottina og sa,
at madur einn stendur hia tialldz-dyrunum; og er Eirikur
leit þenna mann, þa spyr hann, huer þessi madur uæri,
er hier stendur, "eda þui ertu so faulur sem daudur
madur?" Enn þetta uar Þorleifur skuma, islenzkur madur.
"Þat kann eg at sia," sagdi Eirikur, "at þu ert at bana
komenn, eda huad er þier?" Þorleifur seger: "Ei ueit
eg, nema blodrefellinn Uagns Aka-sonar hefdi komit uit
mig litt i gær, er eg laust hann klumbu-hoggit." Eirikur
mællti: "Illa hefer þa fader þinn halldit ut á Islandi, ef
þu skallt nu deyia, so roskur dreingur." Þetta heyrer 163
Einar skala-glam, og uard honum uisa á munne:

Þat ku*ad* jaꝛll at væ*ri*
br*e*nuígs *firer* haf ſun*nann*
þa e*r* áá ſeíma ſæꝛí
ſar|ellda ſpóꝛ vôꝛu
aulldungís hef*er* illa
eybaugs ef þu ſk*allt* dey*ia* |
víſt hyggív*m* þ*at* uíg*gíar*
valld*ur* þín*n* fad*er* halldít

Epter þat fell Þorleifur og uar þegar daudur. Þat
er og sagt, at marger menn adrer letu lif sitt af sarum
um nottina, enn sumer sidar, af lide Haconar iarls.

[1] frænda *hds.*

L.

Um morgunninn, þegar liost uar ordit, fara menn iarls at kanna skipinn. Þeir koma ꜳ þat skip, er Bui hafdi att; þeim þotte sa illz uerdur, er skotit hafdi. Þeir finna þar [64 a] eirnn mann lifanda, enn eigi fleire; enn þat uar Hauardur hauguandi, er uerit hafdi madur Bua; hann uar þo sar miog, so at af honum uoru bader fæturner firer ofann kne. Þeir Sueinn Haconar-son og Þorkell leira ganga þangat at; þa spyr Hauardur Suein, "huort nockut kæmi sending af skipinu ꜳ land til yduar i nott?"
164 Þeir suara: "Kom sending at uisu, eda huort hefer þu ualldit þeirri sendingu?" — "Ecki er þess at dylia," (seger hann,) "at eg senda ydur skeytit, eda uard nockur firer þui eda mein at?" Þeir sôgdu, at bana feck sa, er firer uard. "Huer uard firer?" seiger hann. "Gudbrandur huiti," seigia þeir. "Ia," sagdi Hauardur, "þess uard nu eigi audit, sem eg uillda hellzt, þuiat iarlli hafda eg ætlat skotit; enn uel skal nu yfer lata, er firer uard nockur, sa er ydur þotte skadi i uera." "Ecki er at lita ꜳ þat," seger Þorkell leira, "og drepe þenna mann sem skiotazt." Og sidann hôggur Þorkell til hans, og marger adrer hlaupa þa til og saxa hann, þar til er hann uar daudur. Og nu fara þeir til landz, er þeir hafa þetta giort, og saugdu Haconi iarlli, huern þeir hefdi drepit; og þat sôgduzt þeir hafa heyrt ꜳ ordlagi hans, at hann mundi eigi hafa skortt hardfeinge.

LI.

Nu sia þeir, huar miog marger menn samann eru i skerinu, og bidur Hacon iarll at fara epter þeim og færa
165 honum giorualla, og lezt hann uilia lata rada firer liflati þeirra. Þeir fara nu, þar til er þeir koma at skerinu; enn þat uar bædi, at faer menn uoru færer til at ueria sig firer kulda saker og þess med, er sarer uoru, enda uorduzt og aunguer. Nu uar Uagnn handtekinn gior og aller

Digitized by Google

hans menn af iarlls-monnum, og uoru þeir flutter til landz og ꜳ fund Haconar iarls. Iarllinn lætur nu leida Uagnn og alla hans menn upp ꜳ land, og uoru reknar hendur þeirra ꜳ bak aptur, og bundinn huer þeirra hia ôdrum og i einum streing oþyrmsamliga; enn Skopti[1] karkur og adrer þrælar med honum uardueittu þa og hallda streingnum. Enn iarll og annat lid hans fara til matar, enn ætludu um daginn i ærnu tomi at hôgua skylldi Iomsuikinga, þa er ꜳ streingnum uoru. Enn adur þeir iarll foru til dryckiu, uoru at landi flutt skip þeirra Iomsuikinga og so fiar-hluter; uar þat fe til[2] skiptis borit, og skipti Hacon iarll og lid hans ollu þessu fe med sier og so uopnum þeirra, og þick(i)azt þa hafa feingit mikit fe, med storum sigri unnit, hafa hôndlat nu Iomsuikinga, enn fioldi uar drepinn, enn aller adrer ꜳ burt flyder. Enn er þeir iarll uoru metter, þa ganga þeir ut ur budum sinum og fara þangat til, er þeir Iomsuikingar satu i streingnum; og er Þorkell leira til ætladur at haugua þa 166 alla. Þeir hafa adur ord uit þa Iomsuikinga, og uilia þeir uita adur, huort Iomsuikingar eru so hrauster menn, sem fra hefer uerit sagt.

LII.

Nu er þat sagt, at þar eru leyster menn ur streingnum; þeir uoru miog sarer. Þat uinna þrælarner uit, at þeir snara uondu i har þeim, er til hôgs uoru [64 b] leidder. Þa uoru þesser menn .iíj. fyrst hôgner, er sarer uoru, og hôggur Þorkell leira hofud af þeim ôllum; sidann mællti hann til felaga sinna: "Huort hefer mier nockut brugdit uit þetta? þui at þat er mællt, ef madur hoggur þria menn i samt af lifi, at flestum mune bregda uit ꜳ nockurnn hatt." Hacon iarll suarar: "Ecki siaum uær þier hafa brug(d)it, enn þo synizt oss þier allmiog hafa brugdit."

Nu er leiddur hinn .iíij. madur ur streingnum miog sꜳr, og uar snuen uôndur i har honum. Þorkell spyr

[1] Skapti *hds.* [2] t^t *hds.*

nu, huer(n) ueg hann hygdi til dauda; hann suarar: "Þat mun mier uerda sem minum fôdur, at eg mun deyia." Þorkell hôggur þenna mann, og lauk so hans æfi.

Þa uar leiddur hinn .v. madur til hôgs ur streingnum. Þorkell spyr, huernninn hann hygdi til dauda sins; hann seger: "Eigi man eg glôgt lôg uor Iomsuikinga, ef ek
167 mæli nockut ædru, eda eg kuidi uit bana minum, þui at eit sinn skal huer madur deyia." Þorkell hio nu þenna mann, og let hann so lif sitt.

Nu mællti Hacon iarll, at Þorkell skylldi spyria huernn mann, adur drepenn uæri, huern ueg huerium brygdi uit dauda sinn; og þicker þeim þa eigi aukit fra hraust-leik þeirra, ef þeir mæla ecki ædru-ord, þar sem þeir sia firer dauda sinn; enn i ôdru lagi þotte þeim mikit gamann at heyra ord þeirra, huat sem upp kæmi, at þeir hrædizt bana sinn eda eigi.

LIII.

Þa uar leiddur ur streingnum hinn .vj. madur, og snuinn uôndur i har honum. Þorkell spyr þa: "Huernninn hyggr þu til at deyia?" Hann suarar: "Gott hygg eg til þess, og þicke mier gott at deyia uit godan ordstir; enn þier mun skaum at lifi þinu, firer þui at þu munt uit klæki ein lifa, medan þu lifer." Eigi hugnadizt Þorkeli ord þessa mannz, og lætur hann skamt at bida, og hoggur hann þenna mann bana-hogg og uilldi eigi leingur bida tals hans.

Epter þetta uar leystur ur streingnum enn .uíj. madur og leiddur til hôgs. Þorkell spyr, huersu hann hygdi til daudans. "Eg hygg allgott til at deyia," seger hann, "og þicki mier nu munu uel til bera; enn þat uillda eg, at þu
168 hiugger sem skiotaz af mier hofudit, þuiat þat hofum uier rætt, Iomsuikingar, huort madurinn mundi uita, ef sem skiotazt uæri af honum hoguit hofudit. Enn eg helld hier aa tygil-knifi, og skal þat til marks uera, at eg mun uisa fram at þier knifinum, ef eg ueit nockut

fra mier, ella mun hann falla ur héndi mier; enda lattu þetta eigi at skorta, attu hôgg sem skiotazt af mier hofudit, so at þetta megi reynt uerda firer þa sauk, og haf þetta til merkis." Nu hôggur Þorkell þenna mann [1], so at þegar fauk hôfudit af bukinum; og er þat fra sagt, at þegar fell knifurenn ur hendi honum, sem uon uar at.

Sidann uar leystur enn .víij. madur ur streingnum. Þorkell spyr þenna mann, hue gott hann hygdi til daudans; hann suarar: "Allgott hygg eg til bana mins," seger hann. Þa uar snaradur uôndur i har hans, og er so uar giort, mællti hann: "Hrut, hrut!" sagdi hann. Þorkell spyr: "Þui uerdur þier þetta a munne?" Hann suarar: "Þui at þier munut eigi hafa of skipat til sanna þeirra i giær, er þier nefndut, iarlsmennerner, þa er þier fengut sarinn." Þa geingur Eirikur at og mællti: "Uilltu grid, godur dreingur?" Hann seger: "Rædur þu þui, eda huer bydur?" — "Sa bydur, er uald [65 a] hefer til," seger Eirikur, "Eirikur iarls-son," seger hann. "Uil eg þa grid," seger hinn. Eirikur tok þenna mann til sin og seger hann uera 169
mundu godan dreing.

LIV.

Nu er leystur ur streingnum enn .íx. madur og leiddur til hôgs. Þorkell spyr: "Huat er sannazt i þui, huersu þu hyggur til at lata lifit?" — "Gott hygg eg til at deyia," seger hann; "enn þat uil eg, attu ueiter mier, at eg se eigi so til hogs leiddur, sem saudur; uil eg sitia firer kyrr, enn þu hôgguer framann i andlit mier, og hygg at uandliga, huort eg blundskaka eda blauskra eg nockut uit, þuiat uier Iomsuikingar hofum þar optt um rætt, at uier skyllddum ecki bregda oss uit þat." Þorkell ueitte honum þat og geingur at honum framann, — og sat hann firer, — og hôggur i andlit honum; og sau menn hann ecki blauskra, og bra hann sier a aunguann ueg uit,

---

[1] *Öfver raden.*

nema þa er daudi for æ augu honum, sem opt kann uerda, þa er madur andazt.

Þa er leystur ur streingnum hinn .x. madur. Þorkell spyr enn þenna mann, huersu hann hygdi til dauda; hann sagdiz gott til hyggia og mællti sidan:

"Giorda eg iarlli
æ [1] at uori,
þat uar mier þa titt,
enn þetta nu,"

og hlo uit; hogg nu, hogg nu i stad!" Eirikur mællti til hans: "Uilltu grid, godur dreingur?" — "Ia! herra," 170 seger hann. Eirikur tok þa þenna mann i flock til sin.

Þa uar leiddur inn .xí. madur ur streingnum, og spyr Þorkell, huersu hann hygdi til at lata lifit. Hann segizt gott til hyggia; "en þat uil eg, attu gefer mier tomstund til at ausa bat minn." Þesse madur uar uænn at æ-liti og mikill uexti; og er hann hafdi þat giort, þa mællti hann, og hafdi eigi kipt upp um sig lin-brokunum, og hellt hann æ lags-manne sinum: "Þat er þo satt at segia, at margt uerdur æ annann ueg, enn madur hefur ætlat; þui at þat hafda eg hugat, at þesse minn lags-madur skylldi nær koma Þóru Skaga-dottur, konu iarls, og uilldi [2] hun hann hafa og reyna og i reckiu hafa," og hrister hann uit; sidann kipper hann upp um sig lin-brokunum. Þa mællti Hacon iarll: "Drepit þenna mann sem skiotaz, þuiat leinge hefer hann illt hugat, ef hann mætti þui fram koma." Þorkell höggur nu hofud af þessum manne, og lauk so hans æfi.

LV.

Þa uar leystur enn .xíj. madur ur streingnum; þesse madur uar fullkomliga fridur og ungur at sia; hann hafdi mikit har og gult sem silki, og lagu lockarner æ

[1] *Så; riktigare väl* aur *(jfr Fagrskinna* 51^{25}*).* [2] uilldu *hds.*

Digitized by Google

herdum honum nidre. Þorkell spyr, huersu hann hygdi til dauda; hann sagdizt gott til hugsa, "og hefi eg lifat allt hid frægzta, og þeir hafa nu latit lifit firer skömmo, 171
[er mier þicker ecki betra at lifa enn deyia, og eiga eigi meira kosti, enn nu æ eg[1]. Enn þo uil eg, attu ueiter mier þat, at eigi leidi þrælar mig til högs, og eigi se þat uerri dreingur enn þu, — enda er litit firer þui, at sa mun auduelldliga fazt, — og halldi hann hari minu og hnycki hofdinu af bolnum, so at eigi uerdi blodugt harit, þuiat eg hefi leingi uandlatur uerit um þat; enn þu hogg sem skiotaz af mier hofudit." Þat er sagt, at eirn hirdmadur iarls uerdur til þess at leida þenna inn unga mann til högs og þickizt eigi þurfa at snua uönd i har hans, og tekur hann i harit og uefur þui um hendur sier, og helldur honum so under höggit; en Þorkell reider [65 b] at suerdit hartt og ætlar at ueita þessum manni skada. Þessi ungi mann kippizt uit skiott, er hann heyrer huininn af högginu, og uizt hann undann, enn hnycker hirdmannenum under höggit, þeim er æ hiellt harinu, og hoggur Þorkell af honum badar hendurnar i ölbogonum. Þessi[2] hinn ungi madur stendur upp og hrister hofudit og bregdur æ gamann og mællti: "Huer æ sueina hendur i hari mier?" seiger hann, "og halldi þier leingi æ ryskingunum, iarls-mennirner." Hacon iarll mællti þa[3]: "Þetta eru storar ofarer," seger hann, "og taki þenna mann sem skiotazt og drepit, og hefer hann þo mycklum slysum æ 172
oss komit; og þat uil eg," seger iarll, "at nu se aller sem skiotazt drepner, þeir er epter lifa; og eru þeir menn myklu hardfeingri og uerri uidur-eignar, enn uier faum uit þeim sed, og er eigi of sagt fra þessum monnum, bædi garpskap þeirra og hreysti." Eirikur tok þa til orda og mællti: "Uita uilium uier, fader! huerier mennirner eru, adur enn þeir se drepner. — Huersu heiter þu, enn ungi madur," seger Eirikur. "Sueinn heite eg," seger hann. Eirikur spyr: "Huers son ertu, eda huert er kyn

---

[1] [*Oredigt; jfr Flat. I, 199.* [2] sia *till. hds.* [3] a *under raden.*

Digitized by Google

þitt?" Sueinn seger: "Bui het fader minn og uar Ueseta son ur Borgundar-holme, og em eg danzkur at ætt." Eirikur seger: "Meire uon er, at eigi se logit til fadernis þins; eda uilltu þiggia grid?" Sueinn seger: "Huer mun annar uænne?" Eirikur seger: "Huersu gamall madur ertu?" Sueinn seger: "Sia er mier enn .xvíij. uetur, ef eg life þennann allann." Eirikur seger: "Enn þu skallt lifa, ef eg ma rada;" og tekur Suein nu i frid og lætur hann fara i sueit sinna manna.

Þa mællti Þorkell leira: "Skulu þesser menn aller grid hafa, er frændur uora og uine hafa drepit firer augum os? ecki nyt giorum uier at þui hier." Þa mællti Eirikur: "Uisser þu þat eigi fyr enn nu, at eg er rikare
173 enn þu?" Þa mællti Hacon iarll: "Huar til ætllar þu um grid uit þessa menn, Eirikur! ef þu lætur þenna mann undann ganga, er os hefer slika skôm giort og uier hofum uest af hlotit; enn eigi mun eg beriazt uit þig til mannz þessa, og muntu uerda at rada at sinne." Nu mællti Hacon iarll uit Þorkel leiru, at hann skylldi skiott hoggua mennina, "enn (eigi fyr enn) [1] eg hefi adur haft ord uit þa, þuiat eg uil uita, huerer þeir se, er epter lifa."

LVI.

A þesse stundu er leystur ur streingnum enn .xííj. madur, og hefer streingurinn brugdizt um fot honum, so at hann [2] uar fastur nockut. Þesse madur uar ungur og allmikill uexti og allra manna uænstur og af-burdar-fræknligur. Þorkell spyr þenna mann: "Huernn ueg hyggur þu til at deyia?" — "Gott hygg eg til at deyia," seger hann, "ef eg gæti adur efnt heit-streinging mina." Þa mællti Eirikur: "Huert er nafnn þitt?" Uagn suarar: "Uagn heiti eg at nafnni, og em eg Aka son, Palnatoka sonar." — "Huers streingder þu heit, Uagn?" seger Eirikur. "Þess streingda

---

[1] *Insatt med ledning af AM. 291, 4:to och Flat.* [2] *Öfver raden.*

Digitized by Google

eg heit," seger Uagn, "ef eg kæma i Noreg, at eg skyllda koma i reckiu Ingebia(r)gar, dottur Þorkels leiru, an hans uilia og rads og allra hennar frænda, enn drepa Þorkel sialfann; og þicke mier þat hellzt at, ef eg læt fyrre lifit, enn eg hefi þui fram komit." — "Ek skal at þui 174
giora," [66 a] seger Þorkell, "at þu skallt alldre þui fram koma, er þu hefer heitstreingt þar um," og for æsiliga at honum framann og hoggur tueim hǫndum til Uagns, og uill hann drepa hann. Uagn hleypur i streingin og feller sig fram firer fætur Þorkeli, enn blodugt uar allt firer streingnum og uar miog halt, enn Þorkell hǫggur yfer Uagn fram, og kemur suerdit a streinginn og bitur i sundur, og uard þa Uagn laus. Þorkell steyptizt uit hoggit, er hann miste mannzins, og fellur hann, og hrytur suerdit ur hendi honum; enn Uagn liggur eigi leingi fra þui, er hann uar laus ordin, sprettur upp skiott og gripur suerdit, þat er Þorkell hafdi haft. Þa hefur Uagn upp suerdit og reider ad hartt med myklu afli og hoggur Þorkel leiru um þuerar herdarnar og sneid hann so[1] i sundur i .íj. hluti, og nam suerdit stadar i iordunne, og lætur Þorkell leira so lif sitt. Þa mællti Uagn: "Nu hefi[2] eg efnt halfa heitstreinging mina og hefnt nockurra minna manna[3], og er nu þegar betra at deyia enn adur." Þa mællti Hacon iarll: "Lati þier þenna mann eigi leinge leika lausan uit, og takit hann og drepit sem skiotazt, firer þui at hann hefer oss mikin mannskada giort." Þa suarar Eirikur: "Eigi skal hann fyr drepenn enn eg i 175
þessu sinne, og uil eg hann undann þiggia, og skal eigi drepa so a-gætann hofdingia, sem Uagn er." Þa mællti Hacon iarll: "Eigi þurfum uær nu til at hlutazt, þuiat einn uilltu nu rada, frændi!" seger iarll. Þa seger Eirikur: "Uagn er madur a-gætur, og mun uarlla finnazt hans iafnningi; en þessa uar Þorkeli uǫn, sem nu hlaut hann; og spa er spaks geta, og sattu sialfur a honum feigdina

---

[1] *Öfver raden.* [2] *Härefter* ef *utplånadt.* [3] *I marginalen.*

i dag þegar.” Nu tekur hann Uagn i sueit med sier, og er honum nu uit ǫngu hætt.

Þa mællti Uagn: ”Ecki uil ek þiggia lif at þier, Eirikur! nema þeim ollum se grid gefinn minum monnum, er epter lifa, eda ella munu uier aller eina fǫr fara.” Eirikur suarar: ”Eg uil enn ord hafa uit þa menn, er epter eru; enn þo tek eg [1] ecki firer þat, er þu bidur.” Eirikur geingur þar at, er sat Biornn enn brezke; Eirikur spyr hann at nafni. ”Biornn heiti eg,” seger hann. Eirikur mællti: ”Ertu sa Biornn, er bezt sotti epter manni þinum i holl Sueins kongs?” — ”Eigi ueit eg þat,” seger Biornn, ”huort eg sotta bezt epter honum, enn burt kom ek þadan mannenum.” — ”Huat skylldadi þig til þessarar ferdar, gamlann mann og skǫllottann og huitann sem hnioskara [2]?
176 Og er þat sannazt at segia, at oll stra uilia os stanga Nordmennina; eda uilltu þiggia grid at mier — þott þier se eigi ueglegt at lifa — þuiat mier þicker eigi ueganda at þier, so gǫmlum manne?” Biornn suarar: ”Þiggia uil eg lif, ef fostre minn Uagn þiggur lif.” — ”Hann skal þiggia lif,” (seger Eirikur,) ”ef eg ma rada; enn eg skal rada.” Þa geingur Eirikur firer fǫdur sinn og seger, at hann uill, at aller Iomsuikingar þiggi grid, þeir er þa eru a lifi; og þa seger Hacon iarll, at so skal uera, sem Eirikur uill.

LVII.

Nu þiggur Uagn grid og lif med ollum sinum monnum, og uoru þa grid sett i millum Haconar iarls og Iomsuikinga, og þeim ueittar trygder. Nu er so sagt, at Hacon iarll skipar so til, at Biornn enn brezke skal fara til bus þess, er att hafdi Hallsteinn kerlinga-bane. Þat er sagt, at .uj. lender [66 b] menn hǫfdu fallit i bardaga þessum af Haconi iarlli; enn .íj. uoru drepner epter bardagann: Gudbrandur huite og Þorkell leira.

[1] *Under raden.* [2] *Så;* hnio- *f.* nio- *f.* mǫ (= má-)? *Jfr AM. 291, 4:to* maskara (= máskára); *pappershandskrifterna rätta till* ’snioskara’

Digitized by Google

Þat er sagt, at Uagn fer med Eirike iarls-syne i 177
Uik austur og duelzt med honum um hrid. Enn er Uagn kemur i Uikina, geck hann þann sama aptann i sæng Ingebiargar, dottur Þorkels leiru, og er Uagn þar um ueturinn; enn er uoradi, byr Uagn skip sin. Þat er sagt, at Eirikur gaf honum .iíj. langskip uel buenn, og skiliazt þeir goder uiner. Uagn lætur i haf og sigller [1], þar til er hann kemur i Danmork heim á Fion til bua sinna, og ried Uagn þar firer leinge sidann; hann flutti Ingebiorgu burtt ur Uikinne og feck hennar sidann. Uagn uar inn meste hôfdingi um flesta hluti og a-gætur af-burdar-madur um alla stor-mennzku; uar hann og um fram adra menn um alla rausn, og er margt stormenne fra honum komit. Uagn ried firer á Fione, á medann hann lifdi, og hefer einge hans iafnningi fæddur uerit i 178
allri Danmork at ôllum i-þrottum og at-giorfui.

Biorn hinn brezke for heim til Bretlandz um uorit og ried þar firer, medann hann lifdi, og þotti mikill frægdar-madur og enn hraustasti. Ecki er hier fra sagt, huat Sueinn Bua-son lagdi firer sig, sidann hann kom i Danmork.

LVIII.

Þat er at segia fra Siguallda, þa er hann flydi ur bardaganum, at hann nam eigi fyr stadar, enn hann kom til Danmerkur, og for hann á Sio-land til fodur-leifdar sinnar, og uar þar firer Astridur, kona hans. Enn þegar hun spurdi kuomo Siguallda, bonda sins, giordi hun ueizlu i moti honum. Þat uar haft til skemtanar at ueizlum, at þeir Sigualldi og menn hans sôgdu fra oruztum á Hiorunga-uôgi; sagdi þat huer, er sed hafdi og heyrt. Þess er uit getit, at Astridur, kona Siguallda, uar kat, er hann uar heim kominn, og lætur hun giora laug og mællti sidan, at Sigualldi skylldi fara at lauga sig; "og

[1] *I marginalen.*

179 ueit eg," seger Astridur, "at so laung leid er ur Noregi og hingat, at nu mun mal at fæia sar sin, þau er þu feckt i bardaganum." Sigualldi fer nu i laugina, og þionar Astridur honum sialf, og strauk hun hann; og er hann sat i lauginni, þa mællti hun: "Att munu nockurir Iomsuikingar hafa bolottara[1] bukenn, en þu, og þiki mier þesse belgur best til felldur at hirda i hueite." Sigualldi suarar: "Þat mætti enn þa uerda minnar æfi, attu ætter eigi þessum sigri at hrosa, og hygg þu þa at þui, huort þier liki þa betur." Nu er ecki fleira sagt fra uid-tali þeirra. Sigualldi ried þar firer nockura hrid; hann uar mikill hôfdingi og þotti uera uitur madur og eigi þar allur, sem hann uar sienn; og er hans uida uit getid i ôdrum fra-sôgnum. Son hans het Gyrdur og uar uikingur mikill.

Sigurdur kapa for til Danmerkur og tok uit fôdur--leifd sinne epter Ueseta, fôdur sinn, i Borgundar-holme, og ried hann þar firer langa æfi og þotti uera rauskur[2] madur; og er margt manna fra honum komit og þeim Tofu, og uoru godar samfarer þeirra. Þorkell hinn hafi þotti bædi uitur madur og hardfeingur; reyndizt þat i morgum hlutum. [67 a]

LIX.

Þat segia sumer menn, at Iomsuikingar hafi barizt uit þa fedga .iij. daga a Hiorunga-uogi; þeir seigia med þeirre grein, at hin fyrsta dag geck þeim Iomsuikingum myklu betur oruztann, og fiell þa fioldi af Nordmonnum enn fatt af Iomsuikingum, og so annann dag, þar til er sôl uar i midiu sudri; og þa hafi þeir fedgar fluit til landz med ollu lidi sinu, og þa hafi Hacon iarll blotat, so sem fyr uar sagt; og epter þat kom ed mikla iel og uedur, er fyr uar fra sagt, og þa flydi Sigualldi med sinum monnum; enn hinn .iij. dag, þa hafi þeir fedgar

[1] *Så; möjl. skriffel f.* holottara? [2] *Otydligt.*

Digitized by Google

barizt uit Uagn Aka-son. Enn þat er sannleikur, at þesse oruzta, er Iomsuikingar borduzt ꜳ Hiorunga-uogi, hefer mest og horduzt uerit ꜳ Nordur-londum at allra manna sogn, þeirra er til uissu.

LX.

Þat er sagt, at Hacon iarll ugger nu ecki at sier; tok 180
hann þa at hardna miog uit lydin, bædi firer metnadar saker og fe-girnne, og ueiter margar þraungingar landz-folkinu bædi rikum og orikum, so at marger kölludu hann þa Hacon illa. Hacon iarll ried einn uetur firer Noregi, sidann hann bardizt uit Iomsuikinga ꜳ Hiorunga-uogi. Uar hann drepenn epter þesse tidinde med þeim atburd, at Karkur, þræll hans, skar hann ꜳ hals, og lauk so hans æfi.

Þat er sagt, at Einar skala-glam for til Islandz, og urdu þau hans æfi-lok, at hann druknadi ꜳ Breida-firdi, og heita þar sidann Skal-eyiar, þuiat þar rak skaler hans, og flutti fyrst ꜳ land Þordur aurfhönd[1]; hafdi hann latit 181
hægri hond sina i bardaganum; hann for ut til Islandz til födur sins, og bio Þordur i Alvidru epter födur sinn, og er[2] margt manna fra honum komit. Uigfus Uiga-Glums-son for og til Islandz og sagdi þar fyrstur manna þesse tidindi til Islandz. Og lykur hier nu Iomsuikinga-sögu.

Geyme Gud þann, er ritadi og sagdi, og alla þa, er hlyddu ꜳ, utan enda! Amen.

---

[1] aurfhönd[2] *hds. — Skrifvaren har i den föregående berättelsen tydligen missförstått sitt original; jfr Flat. I, 203.* [2] *Under raden.*

Öfversigt

af de ställen inom fornliteraturen, der de i ofvanstående text förekommande visor återfinnas.

Obs. Visorna 82^{8-20} samt 83^{8}—86^{2} här ofvan förekomma endast i AM. 510, 4:to.

(Citaten äro gjorda efter sidotal i följande upplagor: för AM. 291, 4:to: Fms. XI; för Flateyjarbók: Kristianiaupplagan I; för Cod. Holm. membr. 7, 4:to: Cederschiölds upplaga; för Fagrskinna och Heimskringla: Kristianiaupplagorna; för den större sagan om Olof Tryggvesson: Fms. I.)

AM. 510.	AM. 291.	Flat.	Holm. 7.	Fagrsk.	Heimskr.	Ol. Tr. s.	
69^{23}—70^{2}	—	—	—	48	155	165 [1]	[2]
70^{4-11}	—	—	—	48	156	167 [1]	
72^{9-16}	127	188	—	—	—	—	[3]
72^{23-30}	128	188	27	—	—	—	[4]
73^{30}—74^{6}	130	189	28	49	—	—	
74^{10-17}	—	189	28	49	—	—	
81^{32}—82^{6}	—	—	—	—	157	173 [5]	[6]
82^{17-24}	—	—	—	—	157 [7]	173 [7]	
82^{29}—83^{6}	—	—	—	—	160	183 [8]	
86^{17-24}	141	194	30	—	—	—	
87^{24-31}	—	—	—	51	—	—	
89^{24-31}	144	195	31	53	—	—	
94^{6-9}	—	—	—	51	—	—	

[1] Visan finnes ej i AM. 53 fol., som här är defekt. [2] Första halfstrofen förekommer äfven i Snorra Edda (Ed. AM. I, 466). [3] Visan finnes äfven i Egils saga (Ed. AM. s. 694), dock icke i de handskrifter, som i inledningen till Arne-Magn. upplagan benämnas "Jörundini" och "Holani". [4] Visan finnes äfven i Egils saga (Ed. AM. s. 696), dock icke i Codd. Holani. [5] AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa. [6] Senare halfstrofen finnes äfven i Snorra Edda (Ed. AM. I, 422). [7] Endast senare halfstrofen. — AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa. [8] AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa.

Digitized by Google

JÓMSVÍKINGA DRÁPA.

Digitized by Google

Joms vijkinga drapa.[1]

1 Avnga*n* q*ve*þ ec at ođi orv*m* malma ryri þo gat ec hrođr
v*m* hvgþa*n* hliođſ
at ferþar p..đi[2] : fra*m* mv*n* ek fyrir avlldv*m* yGiar bior
v*m* færa þo at
3 einig*ir* ytar æt*t*goþ*ir*[3] m*er*[4] hlyþi[5] Hendir eɴ ſem ađra
vteita*n* mik ſvtar m*er*
hef*ir* har*m* ahendi ha..f.vgvr[6] kona bvndit : þo e*m* ek
ođ at avka ærit
giar*n* at hvarv mioc e*m* ec at m*er* orþ*inn* vgæfr[7] v*m* favr
4 viſa Dreng v*ar*
datt v*m* ſvaʀ*ra* dorg*ar*[3] va*n*gſ f*irir* longo þvi hef*ir* oſſ
v*m* vnga elldreiđ ſkapi
halld*it* : þo hefi ec ort v*m* itra allfa*tt* miaþar þellv vel ſam*ir*
eɴ v*m* eina[8]
2 Vark*at* ek f....[9] v*n*d forſv*m* for ek alld*ri* at gavlld*rv*m[10]
|| avlſelio m*er* þy.ia
hefka[11] ec[12] .... ag..[13]. orđ[14] i geg.[15] avllv*n*giſ
na*m* ec e*igi* yggi*ar* fe*n*g v*n*d ha*n*ga þo[16] .... f[17]

Str. 1—40 äro diplomatariskt aftryckta efter Cod. reg. Havn. 2367, 4:to, sidd. 105[29]—107[36]. De följande stroferna äro hemtade ur Cod. AM. 61 fol. — Siffror i marginalen hänvisa till motsvarande strof i den normaliserade texten. — I aftrycket af str. 1—40 motsvara 2 rader hvarje handskriftsrad.

[1] *Öfverskriften med en mycket senare hand.* [2] p *ej fullt säkert; framför* đ *skymtas öfre delen af ett* y [3] *Förkortningstecknet otydligt.* [4] *Mycket otydligt, i synnerhet* m [5] *Ett kors utmärker här, att något är uteglömdt; jfr not. 10.* [6] *Först tyckes hafva skrifvits* harm-, *som ändrats (till* hand-*?); af det första* v *synes blott öfre delen.* [7] r *ovanligt formadt; ändradt fr.* n*?* [8] *Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.* [9] f...r*?* [10] *Härefter ett kors; jfr not. 5.* [11] *Det återstående af handskriftssidan med mycket finare stil och delvis utplånadt.* [12] *Jag har härefter tyckt mig skymta* reiđ a...r *(mycket osäkert).* [13] ragn[r]*?* [14] iorđ*?* [15] gegn[m]*??* [16] þa*?* [17] f[ω]*? — Under raden till höger har jag tyckt mig otydligt skymta* at..y.ſlein*ſ*triþ*ir* m*er* oþ*ar*

Digitized by Google

Jómsvíkinga drápa.

1.

Øngan kveđ'k at óđi
órum málma-rýri,
(þó gat'k hróđr of hugđan)
hljóđs (at ferđar prýđi*);
fram mun ek fyr öldum
Yggjar-bjór of fœra,
þótt einigir ýtar
ættgóđir mér hlýđi.

3 [2].

Hendir enn sem ađra
óteitan mik sútar,
mér hefr harm á hendi
handfögr* kona bundit;
þó em'k óđ at auka
œrit gjarn at hváru,
mjök em'k at mér orđinn
ógæfr of för vífa.

2 [4].

Vaska'k fróđr* und forsum,
fór'k aldregi at göldrum,
— — — — — —
— — — — — —
öllungis nam'k eigi
Yggjar-feng und hanga,
— — — — — —
— — — — — —

4 [3].

Dreng vas dátt of svarra
(dorgar-vángs) fyr löngu
(því hefr oss of unga
eldreiđ skapi haldit);
þó hef'k ort of ítra
allfátt mjađar-þellu,
vel samir enn of eina
ölselju mér þylja.

Noterna under den normaliserade texten innehålla ***dels*** *varianter ur handskrifterna af den större sagan om Olof Tryggvesson (Fms. I—III) = O (Oa = Cod. AM. 61 fol., Ob = Cod. AM. 54 fol., Oc = Cod. AM. 53 fol., Oh = Cod. Holm. membr. 1 fol.);* ***dels*** *uppgift på de ställen, der de textändringar, som ej härröra från utgifvaren, första gången förekomma;* ***dels*** *af utgifvaren kända förslagsmeningar, som ej i texten upptagits, (hvarvid det ställe anföres, der ifrågavarande konjektur första gången finnes framställd).*

** i texten påpekar, att det föreg. ordet beror på gissning eller rättelse, eller att detsammas läsning ej är säker.*

+ i texten utmärker, att det föreg. ordet är upptaget ur annan handskrift än A.

1[2] órum] örum *Fms. XI* 1[4] prýđi *Lex. poët. sid. 639*] smíđi *Fms. XII* 2[1] fróđr *G. Vigfusson*] firri *Fms. XI* 3[4] handfögr *Fms. XII*] harđla fögr *Fms. XI* 4[3] oss um] ossu in *Fms. XII*

Digitized by Google

5 ....[1] aɴ*at* þarf at yrkia allſtoꝛv*m* mv*n* fleira :
.... greppr v*m* ſn*er*to þ*at* b*er*vm vp*p* fir*ir* yta ohliođ ſǫgv qv.þi

6 S[2] ..... gv v[3] ſitia ſeima gvđꝛ at iomi favgr ræn*ir* mic flavmi .v. havfþ.*n*gia
ſnem*ma* : vel ſam*ir* viſt at telia viɴ*vr*[4] hreyſti m*anna* þ*ar* er v*m* malmþi*n*gſ meiđa m*er*kil*iga* at yrkia

7 Hv*er*vitna f*ra* ec heyia harald b*ar*daga ſtoꝛa þ*ei*r rvđv bit*ra* b*ra*nda bavđgiarnazt*ir* niđi*ar* :
ſia knattv þ*ar* ſiþ*an* ſiđfoꝛn*ir* gly*m* iarna þ*ot*ti þei*m* at efla þavrf veſeta arfa

8 Geta ſ*ka*l hinſ hv*er*r hvat*ra* havfþi*n*gi v*ar* dꝛengia ſa gat ſig*ri* at hroſa ſniallaztr at
gioꝛvollv hv*er*r v*ar* hoti miɴi hreyſti m*a*đ*r* at fleſtv helldꝛ iherđi ravnv*m* havklyndv*m* ſyni aka

9 Sigvalldi het ſeɢia ſnarfe*ng*r*a* havfþi*n*gi *ok*ređ þar f*irir* þegnv*m* þoꝛkell liþi ſniollv : bvi v*ar* at
h*v*e*r*io*m* hialld*ri* harđꝛađꝛ m*e*đ ſigvrđi fragv*m* vagn at væri viſt ofr hvgi eɴ meſti

10 Helldv dꝛeyrg*ra* daʀa danm*ar*k*ar* t*il* ſt*e*rk*ir* þ*eim* gafz ravſn *ok* riki riođendꝛ ſkipv*m* ſinv*m* : *ok* avđ
bꝛot*ar* erfi ogn rackazt*ir* dꝛvckv þ*eim* fra ek ymſv*m* avkaz ann*ir* feđꝛa ſiɴa

---

[1] *Här börjar sid. 106 i A. — Hörnet af bladet är bortrifvet, så att de tre första raderna på sidan äro stympade.*

[2] *Strofens begynnelsebokstaf står här och öfver allt i det följande ett stycke ute i marginalen. — Efter* S *skymtas första stafven af en bokstaf* (v*?*).

[3] *Så.*

[4] *Skrifvet* viɴ$^{\infty}$ *(enl. A:s skrifbruk icke =* viɴar*).*

Digitized by Google

5 [4].

— — — — — —
— — — — — —
annat þarf at yrkja
allstórum mun fleira;
— — — — — —
orti* greppr of snertu
(þat berum upp fyr ýta)
óhljóđ (sögu-kvæđi).

6 [5].

Suđr* frágu* vér* sitja
(seima-Guđr) at Jómi
(fögr rænir mik flaumi)
fimm höfđingja snemma;
vel samir víst at telja
vinnur hreystimanna,
þar's of málmþings-meiđa
merkiliga at yrkja.

7 [6].

Hvervitna frá'k heyja
Harald bardaga stóra,
þeir ruđu bitra branda
bödgjarnastir niđjar;
sjá knáttu þar síđan
siđfornir glym járna,
þótti þeim at efla
þörf Véseta arfa.

8 [7].

Geta skal hins, hverr hvatra
höfđingi vas drengja,
sá gat sigri at hrósa
snjallastr at gørvöllu;
hverr vas hóti minni
hreystimađr at flestu
heldr í herđiraunum
hauklyndum syni Áka.

9 [8].

Sigvaldi hét seggja
snarfengra höfđingi,
ok réđ þar fyr þegna*
Þórkell liđi snjöllu;
Búi vas at hverjum hjaldri
harđráđr međ Sigurđi,
frágum Vagn at væri
víst ofrhugi enn mesti.

10 [9].

Heldu dreyrgra darra
Danmarkar til sterkir
(þeim gafsk rausn ok ríki)
rjóđendr skipum síđan+;
ok auđbrotar erfi
ógnrakkastir drukku
(þeim frá'k ýmsum aukask
annir) feđra sinna.

6^{1} Suđr *G. Vigfusson*] Svinn *ShI. XI* — frágu vér *Fms. XII.*

10^{2} sterkir] styrkir O^{abh} 10^{3} gafsk] gaf O^{h} 10^{4} síđan O^{abh}, *ShI. XI* 10^{5} auđbrotar] örbrjótar O^{h} 10^{6} ógnrakkastir] ógnrakkir þar O^{abh} 10^{7} ýmsum] ýmsar O^{bh} (*Str. 10 fattas i* O^{c}.)

Digitized by Google

11 Eɴ villdv þa eink*vm* avlld*vr*[1] m*enn* at ſkylldo ſlikt erv yrkiſ efni agæta *ser* leita :
ok havklig*ar* hefia heit ſtrenging*ar* tokv eigi ſegik at yta avlteiti var litil

12 Heit ſtrengi*ng* *fra* ec hefia heipt millda*n* ſigvallda bvi v*ar* avʀ at efla oꝛæki*nn* þrek ſli
ka*n* : hetv*z* þ*eir* af havþ*ri* hakv*n* reka fikio*m* gri*m* v*ar* fræg*ra* fyrþa fion eþa lifi ræna

13 Bvi letz baʀ at fylgia bavđmilldv*m* ſigvallda t*il* hioꝛþrymv harđꝛ*ar* hvgp*rv*þr v*er*a
ſiþ*an* : hafa q*vaz* hav*ar*þ vilia hran*na* bꝛiotr at gvɴi s*er* q*va*þ h*ann* e*igi* illa aſlak ifa*v*r lika

14 Vag*n* q*va*þ hit*t* e*n* hravſti hamþiſ gvɴ*ar* tǫmdv*m* ſa letz frækn at fylgia falldꝛvđꝛ bva
ſkylldv : þaređ heit t*il* hvit*ra*r hriga meiđꝛ[2] at ſtrengia m*er* ke*m*r har*m*r at he*n*di hættr[3]

15 Ein dꝛepr *firir* m*er* all*ri* vtravđꝛ alavg ſkeiđv*m* avʀ þe*n*gill bađ yta itr ma*ɴ*z kon*an* ‖ þoꝛketilſ dott*vr*
teiti : gođæt*t* of kemr grim*m*v geck h*er*r aſkip darra hiɴ er kvɴi gny gi*or*va[4] gæþi*n*gſ[5]

16 Sagt v*ar* at ſvɴa*n* helldv ſnyrti m*enn* v*m* h*r*ann*ir* kalldꝛ dꝛeif m*a*rr ameiđa moꝛđ ‖ at m*er* ſtriþi
balſ ſkipa ſtoli : lomdv helld*ir* hvſ*ar* hriđ kaɴađi lyđi[6] gnvđi ſvalr aſyio ſiar iſvg*ar* barvr

---

[1] *Skrifvet* avlld∞ (*enl. A:s skrifbruk icke* = avlld*ar*).

[2] *Så.*

[3] *De tre sista bokstäfverna oredigt skrifna. — Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.*

[4] *Skrifvet* gīva (*icke* gn̄ia, *som utg. af Fms. XI tyckes hafva läst*).

[5] *Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.*

[6] *Så, icke* lyđꝛ

Digitized by Google

11 [10].

Enn vildu þá einkum
öldurmenn at skyldu
(slíkt eru yrkis-efni)
ágæta sér leita;
ok haukligar hefja
heitstrengingar gátu[†],
eigi segi'k, at ýta
ölteiti vas lítil.

12 [4].

Heitstrenging frá'k hefja
heiptmildan Sigvalda,
Búi vas örr at efla
órækinn þrek slíkan;
hétusk þeir af hauðri
Hákun reka fíkjum
(grimm vas frægra fyrða
fjón) eða lífi ræna.

13 [12].

Búi lézk barr at fylgja
böðmildum Sigvalda
til hjörþrymu harðrar
hugprúðr vesa síðan;
hafa kvazk Hávarð vilja
hranna-brjótr at gunni,
sér kvað hann eigi illa
Áslák í för líka.

14 [13].

Vagn kvað hitt enn hrausti,
Hamðis gunnar-tömðum
sá lézk frœkn at fylgja
faldruðr* Búa skyldu;
þá réð heit til hvítrar
hringa-meiðr* at strengja
(mér kømr harmr at hendi
hættr) Þórketils dóttur.

15 [14].

Ein drepr fyr mér allri,
ótrauðr á lög skeiðum
örr þengill bað ýta,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kømr grimmu,
gekk herr á skip, darra
hinn's kunni gný gørva,
gœðings at mér stríði.

16 [15].

Sagt vas, at sunnan heldu
snyrtimenn of hrannir
(kaldr dreif marr á meiða
morðbáls) skipa-stóli;
lömðu héldir húfar
(hríð kannaði lýði)
[gnúði svalr á sýju
sær] ísugar bárur.

11[1] einkum] 'ongv' O^b 'ongua' O^h 11[2] skyldu] skuldum O^{bh} 11[4] ágæta sér] ágætis sér (*icke* síns) O^{abh} 11[5] haukligar] haukligast O^a haukliga O^{bh} 11[6] gátu O^{abh}, *ShI. XI* 11[7] segi'k at] frá ek æðri (*icke* orð) O^a frá ek at O^{bh} (*Str. 11 fattas i* O^c.) 12[3] efla] auka O^{abh} 12[4] órækinn] 'vrikin' O^h — þrek] styr O^a 12[7] grimm] gram O^a — frægra] frœknra O^a frœkna O^{bh} (*Str. 11 fattas i* O^c.) 14[4] faldruðr *Fms. XII* 14[6] hringameiðr *Fms. XI* 16[5] kannaði lýði] könnuðu lýðir *Lex. poët. s. 455.*

Digitized by Google

17 Sagt *var* at ravđꝛa randa reynendꝛ flota ſinv*m* iola nott at iađꝛi io*m*svik*ingar* komo :

varv helldꝛ aharþa*n* h*er*nvt ꝼir*ar* giarn*ir* riođendꝛ bvđv riki randoꝛm a geirmv*n*di

18 Þa bvđv þ*ei*r amoti þei*m* er ſvn*na*n komv t*il* geirhriđ*ar* greppv*m* gioꝛla noꝛegſ iarlar

þar v*ar* meſtr amęli morđremm*a*ndi [1] ſkomm*v* margr v*ar* at lavfa leiki landh*e*rr ſvndiɴ

19 Ein dꝛepr ꝼ*ir*ir m*er* all*ri* elldꝛ gnavđaþi viđa elri ſkæđꝛ v*m* eyiar itr mᴀɴz kona*n* teiti :

gođ ætt of ke*m*r grim*m*o gavſ vp*p* logi vr hvſv*m* griđv*m* rænti [2] ſa [3] gvmna gæđ*in*gſ a*t* m*er* ſ*triþi*

20 Ok havſþi*n*giar hravſt*ir* heyra m*e*n*n* at v*æ*ri þ*at* hef*ir* þiođ at [4] min*n*v*m* þrir m*eđ* flocki hva

rv*m* : þar er hreɢ viþ*ir* hitt*vz* hialma ſkođſ a viþv*m* [5] fvnđꝛ þ*ot*ti ſa fyrþv*m* frægr hio [6]

21 Havđꝛ *fra* ec hak*vn* v*er*ia h*ar*t ſva at e*igi* ſkoꝛti eirikr hef*ir* ᴇɢi*ar* otravđꝛ v*er*it ‖ rv*n*ga vagi

rioþa : *ok* ſavgđv þar yt*ar* armođ v*er*a ſiþ*an* ſa v*ar* grep*pr* v*iđ* gv*m*na glađꝛ havſþi*n*gia hiɴ [6]

22 Lavgþv heipt*ar* hvatt*ir* herđi m*enn* þ*ar* er bavrþ*vz* h*er*r v*ar* havđꝛ at v*er*ia hvnd . . . ‖ þ*ri*þia [3]

ſama*n* [3] rand*ir* [7] *ok* viki*n*gv*m* varo varþ ravn at þ*vi* einv*m* þ*at* qv*e*þa e*igi* avk*it* [8] yt*ar* ꝼim at [9] mot.

---

[1] remāndi *A* [2] *Nästan utplånadt genom en skåra i membranen; blott* r *någorlunda säkert.* [3] *Otydligt.* [4] a *otydligt.* [5] *Det senare* v *nästan utplånadt.* [6] *Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.* [7] n *otydligt.* [8] *Skrifvet* avk̅, *men nedre delen af* k *borttagen af ett hål i membranen;* (*icke* arla). [9] *Otydligt, dock snarare* at *än* a

Digitized by Google

17 [16].
Sagt vas, at rauđra randa
reynendr flota sínum
jólanótt at Jađri,
Jómsvíkingar, kvámu;
váru heldr á harđan
hernuđ firar gjarnir,
rjóđendr buđu ríki
randorma† Geirmundi.

18 [17].
Þá buđu þeir á móti
þeim, es sunnan kvámu,
til geirhríđar greppum
gørla Noregs jarlar;
þar vas mestr á mæli
(morđremmandi) skömmu
(margr vas at laufa-leiki)
landherr saman† fundinn.

19 [18].
Ein drepr fyr mér allri,
eldr gnauđađi víđa
elri skœđr of eyjar,
ítrmanns-konan teiti;
góđ ætt of kømr grimmu,
gaus upp logi ór húsum,
griđum rænti* sá gumna,
gœđings at mér stríđi.

20 [19].
Ok höfđingjar hraustir
heyra menn at væri
(þat hefr þjóđ at minnum)
þrír međ flokki hvárum,
þar's hreggvíđir hittusk
hjálma-skóđs á víđum
(fundr þótti sá fyrđum
frægr) Hjörungavági.

21 [20].
Hauđr frá'k Hákun verja
hart, svá't eigi skorti;
Eiríkr hefir eggjar
ótrauđr verit rjóđa;
ok sögđu þar ýtar
Ármóđ vesa síđan
(sá vas greppr viđ gumna
glađr) höfđingja enn þriđja.

22 [21].
Lögđu heiptar-hvattir
herđimenn, þar's börđusk,
(herr vas hauđr at verja
hundmargr*) saman randir;
ok víkingum váru
(varđ raun at því) einum
[þat kveđa eigi aukit*]
ýtar fimm at móti.

17[1] Sagt var at] Segja O^{abh} 17[2] reynendr] reyfendr O^{bh} 17[3] at] á O^{bh} 17[4] kvámu] kvæmi O^{abh} 17[8] randorma O^{abh}, *Fms. XII* (*Str. 17 fattas i* O^{c}.) 18[1] á] at *O* 18[2] kvámu] kvæmi (*skr.* k^e^mi, *men* ^e^ *otydligt*) O^{a} 18[3] greppum] greipum O^{a} 18[5] var] varđ *O* 18[8] saman *O* *Fms. XI* — fundinn] bundinn O^{bhc} 20[2] heyra] heyri O^{bhc} — væri] váru *O* 20[3] at] í *O* 20[4] hvárum] hverjum O^{bhc} 20[5] hreggviđir] hreggundir O^{bh} 20[6] á víđum] á viđium O^{bh}, *utel.* O^{c} 20[7] sá] þá O^{h}, *utel.* O^{bc} — fyrđum] fyrđa *O* 20[8] frægr] 'frágr' O^{c} — Hjörungavági] á Hjörungavági O^{a} Hjörungarvági O^{c} 22[4] hundmargr *Lex. poët. s. 413*] hundingja *Fms. XI* 22[5] víkingum] víking um *Fms. XII* 22[7] aukit] árla *Fms. XI*

Digitized by Google

23 .... [1] *firir* m*er* all*ri* atrođꝛ .mik*inn* gniþv [2] ....
....
..đæt*t* of ke*m*r g*ri*m*m*v glyɢ magnađiz egg [3] ....
....

24 S.gvalldi bađ ſina ſok*n*ſt*ra*nga vel ga*n*ga h*ann* v*ar*at
ſamr a ſatt [4] ſveit haki [4] am...
haralldz arfi klavf hialma hilld*ar* avʀ *ok* ſkiolldv f*ra*m
geck h*ann* f*ir*ir hlif*ar* hart nackvara ſn*er*t. [5]

25 Þar geck fra*m* ifolki f*ra*nlyndꝛ bvi ſinv þes q*ve*þa v*ir*þa [6]
viſſv van*ir* h*ar*t m*eđ* ſveina : *ok* geir
viþ*ir* gorþv g*ri*m*m*a havɢv*m* ramm*ir* gengv þ*ei*r at gvn*n*i
geyſta vapna bꝛeſtv

26 Klavf m*eđ* yɢiar elldi olmr gvllbvi hialma niđꝛ lét h*ann*
iherþar h*ri*ngſerkia bavl
ga*n*ga : h*ar*t na*m* [7] havɢ at ſtæra hav*ar*þr liđi fyrþa v*iđ*
hef*ir* illt at eiga aſlak v*er*it fikiv*m*

27 Ein dꝛ*epr* f*ir*ir m*er* all*ri* el gnvđi mioc ſtala almr ſpan*n*
af s*er* odda itr maɴz kona*n* teiti :
gođ æt of k*emr* g*rimmv* g*ri*pv þ*ei*r ibvg ſnærv*m* gvɴrackazt*ir*
gvmn*ar* gæþ*ing*s at mer ſtriþi

28 Þar f*ra* ec vapnv*m* v*er*iaz vag*n* felldi liđ þegna h*ann*
klavf bꝛeiđꝛa bꝛvna b*org* [8] hv*n*dꝛoþ*vm* [9]
moꝛg*vm* : g*ri*m*m*r v*ar* ſn*ar*p*ra* ſv*er*þa ſǫngr bvrg*vz* v*e*l
dꝛeng*ir* vaɴ arfþegi aka avs fell blođ [10]

---

[1] *Här börjar sid. 107 i A. — Båda de öfre bladhörnen bortrifna.*
[2] *Mycket otydligt; svårligen* grimþv, *men möjl.* greiþv *eller* greiþa?
[3] *Bokstäfvernas öfre del bortrifven;* gg *sammanskrifna.* [4] *Så; de förkortningstecken, som troligen funnits, bortrifna.* [5] *Ej* sinnum: *tecknet* [7] *otydligt; efter* t *tyckes hafva stått* v, *hvars ena staf finnes i behåll.*
[6] *Skrifvet* vᶦþa (*ej* v⁷þa, *som utg. af Fms. XI tyckes hafva läst*).
[7] *Så, ej* van [8] *Skrifvet* b̄g [9] *Skrifvet* hundroþ̄ [10] *Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.*

Digitized by Google

23 [22].

Ein drepr fyr mér allri,
atróðr mikinn gníðu*
— — — — — —
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kømr grimmu,
glygg magnaðisk eggja*
— — — — — —
gœðings at mér stríði.

24 [23].

Sigvaldi bað sína
sóknstranga vel ganga
(hann vasat samr á sáttir*)
sveit Hákuni á móti*;
Haralds arfi klauf hjálma
hildar-örr ok skjöldu,
fram gekk hann fyr hlífar
hart nakkvara snertu*.

25 [24].

Þar gekk fram í fólki
fránlyndr Búi sínu
(þess kveða virða vissu
vánir) hart með sveina;
ok geirviðir gørðu
grimma höggum rammir
(gingu þeir at gunni
geysta) vápna-brestu.

26 [25].

Klauf með Yggjar-eldi
ólmr Gullbúi hjálma,
niðr lét hann í herðar
hringserkja-böl ganga;
hart nam högg at stœra
Hávarðr liði fyrða,
við hefr illt at eiga
Áslák verit fíkjum.

27 [26].

Ein drepr fyr mér allri,
él gnúði mjök stála,
álmr sparn af sér odda,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kømr grimmu,
gripu þeir í bug snœrum
gunnrakkastir gumnar,
gœðings at mér stríði.

28 [27].

Þá* frá'k vápnum verjask
(Vagn feldi lið) þegna,
hann klauf breiðra brúna
borg hundruðum mörgum;
grimmr vas snarpra sverða
söngr, burgusk vel drengir,
vann arfþegi Áka
ös, fell blóð á kesjur.

23[2] gníðu *Lex. poët. s. 256*] grimðu *Fms. XI* greiðu *Fms. XII* greiða (*pr. inf.*) *Gislason*, "*Om Helrim etc.*" (*Kbhvn 1877*) *s. 35* 23[6] eggja *Fms. XI* 24[2] vel ganga] at vel gengi *Gislason, anf. arb., s. 35 f.* 24[3] sáttir *Fms. XI* 24[4] móti *Fms. XI* 25[8] geysta] geystir *eller* geystan *G. Vigfusson.* 26[2] ólmr Gullbúi] álmr gall Búi *O* 26[4] hringserkja] 'hrimserkia' *Obh* 'hránserkia' *Oc* 26[5] nam] réð *O* 26[7] illt] illr *O* 26[8] Áslák] Áslákr *O* 28[4] borg] berg *Fms. XI* — hundruðum] hundroðit *Fms. XI*

Digitized by Google

29 Vag*n* hef*ir* oꝛþ*it* ytv*m* avrfengr at bavđ ſtr*a*ngr*i* m*e*đ fvllhvga frœknv*m* fr*a*m ge*n*gv | akeſioꝛ
vel dꝛe*n*g*ir* : þar er iy*o*i*ar* eli aka ſv*n*r hi*nn* riki bꝛat*t* fr*a* ec h*ann* at hlæþi hvgprvþv*m* armođi

30 Hv*e*r vitna fr*a* ec havlþa h*er*r œxti gny daʀa f*ir*ir hr*e*ɢ viþv*m* hioꝛva hravkva gvɴ*ar* rav*e*k*v*m
ađꝛ i *a*rva dr*i*fv ytv*m* gr*i*m*m*r at blota fr*a*m ko*m* heipt hin h*ar*þa hak*o*n þeg*ar* tæki

31 Eein[1] dꝛepr f*ir*ir m*e*r a*ll*r*i* ylgr geck ána bolg*inn* þar ſtođ vlfr iatv ítr maɴz k*o*n*a*n t*e*iti
gođ *œtt* of kemr gri*m*m*v* gei*n* v*a*rgr v*m* ſal m*e*rgi*ar* građꝛ þvaʀ gylþiſ ioþa[2] gæþ*ings* a*t* m*e*r ſtr*iþi*

32 Þa fr*a* ek el hit illa æþa havlga brvþi glv*m*þi hagl ahlifv*m* harþa gr*i*mt oꝛ noꝛþri : þar
er ioꝛ*m*fr*a*n avgv ytv*m* ſkya grioti þi knat*ti* ben blaſa b*a*rþi hreɢi keyrþv

33 Þar v*ar* þavrfv*m* meiri þrekfavrlvþ*e*m iarli bꝛavt hyɢ ec h*ann* at heldi hvgrav*n* flota ....
ſnara bađ ſegl v*iđ* hvna ſigvaldi i byr kavldv*m* gnvþi havrđ a hlyrv*m* hr*i*þ fell byʀ i vaþ*ir*[3]

34 Þar let vigfvs v*e*rþa vegræk*inn*[4] aſlaki þ*ann* era þavrf at iɴa þat*t* helf*a*rar veitt*ar* :
þoꝛleifr of vaɴ þiokva[5] þrækſtærþv*m* havarþi h*ar*t let h*ann* m*eđ* kylfv havɢ ramr bꝛot*it*[6]

---

[1] *Så; (begynnelsebokstafven står i marginalen).*

[2] *Mellan* o *och* þ *tyckes en bokstaf* (ꝛ *eller* d?) *hafva blifvit af skrifvaren utplånad.*

[3] *Mycket otydligt, möjligen* viþ*ir*

[4] *Skrifvet* vegræk̄ (= vegræk*um*? *Jfr dock AM. 61 fol.* vegrækin*n*).

[5] *Öfver* a *synes ett nära utplånadt tvärstreck.*

[6] tt *mycket otydligt. — Strofens slutord står i slutet af nästa handskriftsrad.*

Digitized by Google

29 [28].
Vagn hefr orđit ýtum
ørfengr at böđ strangri,
međ fullhuga frœknum
fram gingu vel drengir;
þar's í Yggjar-éli,
Áka sunr enn ríki,
brátt frá'k hann at hlœđi
hugprúđum Ármóđi.

30 [29].
Hvervitna frá'k hölđa
(herr œxti gný darra)
fyr hreggviđum hjörva
hrøkkva gunnar-rökkum;
áđr í örva-drífu
ýtum grimmr at blóta
(fram kom heipt en harđa)
Hákun syni† tœki.

31 [30].
Ein drepr fyr mér allri,
ỳlgr gekk á ná bólginn,
þar stóđ úlfr í átu,
ítrmanns-konan teiti;
góđ ætt of kømr grimmu,
gein vargr of sal mergjar,
gráđr þvarr gylđis jóđa,
gæđings at mér stríđi.

32 [31].
Þá frá'k él et illa
œđa Hölgabrúđi,
glumđi hagl á hlífum
harđa grimt ór norđri;
þar's í ormfrán augu
ýtum skýja-grjóti
(þí knátti ben blása)
barđi hreggi keyrđu.

33 [32].
Þá† vas þörfum meiri
þrekförluđum jarli
(braut hykk hann at heldi)
hugraun (flota sínum†);
snara bađ segl viđ húna
Sigvaldi í byr köldum,
gnúđi hörđ á hlýrum
hríđ, fell byrr í váđir*.

34 [33].
Þar lét Vigfúss verđa
vegrœkinn Ásláki
(þann esa þörf at segja†
þátt) helfarar veittar;
Þórleifr of vann þjokkva
þrekstœrđum Hávarđi
(hart vá† hann međ kylfu)
höggrammr brotit leggi.

29^2 strangri] 'streingia' O^h 29^4 gingu vel drengir] 'i gegn vel dreingium' O^h 29^5 þars O^a 29^7 hann at] at hann O^h 30^1 œxti] æsti O^{bh} 30^4 rökkum] rekkum O^{ah} 30^8 Hákun] 'hallkæm' O^{bh} — syni O^{abh} (*Str. 30 saknas i* O^c.) 32^2 œđa] œđask *O* — Hölgabrúđi] Hölgabrúđar O^a *ShI. XI* Hölđabrúđar O^{bhc} 32^3 hlífum] hjálmum *O* 32^4 harđa] hadla O^b hardla O^{hc} 32^5 þars O^{abh}] þá er O^c 32^6 grjóti] gráti (*skr.* g^(ω)ti) O^h 32^7 þí] þá O^{bh} — knátti] náđi *O* 33^1 þá *O* — þörfum meiri] þörf hin meiri O^c 33^2 þrekförluđum] þreklunduđum O^b þreklynduđum O^h þreklundum O^c 33^3 hykk] frá ek *O* — at] er O^h 33^6 í byr köldum] byrköldu O^a byrköldum O^{bhc} 33^{7-8} glumdi hrönn á húfum (*ej* höfum) | hríđ fell í bug váda *O* 34^3 segja *O ShI. XI* 34^7 vá *O*

Digitized by Google

35 Eín dꝛepr fir*ir* m*er* all*ri* andat folk at ſvndi ſtravmr dꝛo
vt v*m* eyiar *itr* m*annz* k*onan* t*eiti* || legi[1]
. godđ æt*t* *of* k*emr* g*rimmv* gifrſ[2] heſta b*ra* favſtv gny
miklan*d*i geira g*æþings* a*t* m*er* ſtr*i*þi

36 Bađ fir*ir* borđ at ſkyldi bavdſvellandi all*ir* ađr f*ra* ec
vapnv*m* v*er*iaz vag*n*ſ liđ bva þegn*ar*
ok hreoboði hioꝛva hravſtr m*eđ* þvng*ar* kiſt*vr* ſa v*ar* illr
af avrv*m* vtravđꝛ akaf reþi

37 Na*m*[3] eldbꝛoti y*g*iar ygr f*irir* boꝛđ at ſtiga vt bar h*ann*
af hvfv*m* hravſtr gvllbvi kiſt*vr*[4]
ok optliga ept*ir* vblavþ*ir* þar ſiþ*an* knegv lyđir lita la*n*ga*n*
oꝛm a hri*n*gvm

38 Skeiđ fra ec vallt at v*er*þi vag*n* m*eđ* ſina þegna avll
v*ar*o þa þ*ei*ra þvꝛ ſkip hroþi*n* avꝛ*vr*
vpp naþv þar e*ig*i avđli*n*gſ m*enn* at ganga ofa*n* reþv
þ*ei*r avfga eirikſ vini keyra

39 Upp ſtoþv þar ept*ir* v*n*gra ſnyrti dꝛengia ſveit fylgđi vel
vagni væ*n* þr*i*r tigir ei*n*ir[5]
allz onga fr*a* ek ađꝛa iafnm*ar*ga sv*a* bvrg*v*z ađꝛ letti
dyn darra dꝛe*n*g m*enn* hvgv*m* ſtr*a*ng.[6]

40 Ređ m*eđ* danſka dolga[7] dꝛe*n*gr a l*an*d at ga*n*ga roþi*n*[8]
fra ec dav*n* idꝛeyra davđꝛ
la h*err* aſkeiđv*m* : vag*n* q*v*ađ e*ig*i[9] ytv*m* vnda*n* rađ at
ſkynda[10] ſama*n* [goꝛþv þ*ei*r ſ . . .[11]

---

[1] i *otydligt.* [2] i *tyckes vara ändradt från* ſ [3] *Så, ej* van [4] *Förkortningstecknet otydligt.* [5] *Otydligt, i synnerhet* e *och förkortningstecknet.* [6] ſt$^{\omega}$ng[1] *eller* ſt$^{''}$ga? (*snarast det senare;* a *är i så fall temligen stort skrifvet, såsom ofta vid radens slut.)* [7] ol *otydligt på grund af ett hål i membranen.* [8] *Skrifvet* roþ̄ [9] *Skrifvet* eī [10] *Så, ej* skunda [11] *Från* [*otydligt; de utplånade bokstäfverna möjl.* ina — *Under raden till höger har jag tyckt mig otydligt skymta* ſat a ein

35 [34].

Ein drepr fyr mér allri,
andat fólk at sundi
straumr dró út of eyjar,
ítrmanns-konan teiti;
góđ ætt of kømr grimmu,
gífrs hesta brá föstu
gný-miklandi geira,
gæđings at mér stríđi.

36 [35].

Bađ fyr borđ at skyldi
böđsvellandi allir
(þá* frá'k vápnum verjask
Vagns liđ) Búa þegnar;
áđr* hreggbođi hjörva
hraustr međ þungar kistur
(sá vas illr af aurum)
ótrauđr á kaf réđi.

37 [36].

Nam eldbroti Yggjar
ýgr fyr borđ at stíga,
út bar hann af húfum,
hraustr Gullbúi, kistur;
ok optliga eptir
óblauđir þar síđan
knegu lýđir líta
langan orm á hringum.

38 [37].

Skeiđ frá'k valt at verđi
Vagn međ sína þegna,
öll váru þá þeira
þunn skip hrođin önnur;
upp náđu þar eigi
öđlings menn at ganga,
ofan réđu þeir ýgja^{+}
Eiríks vini keyra.

39 [38].

Upp stóđu þar eptir
ungra snyrtidrengja
(sveit fylgđi vel Vagni
væn) þrír tigir einir;
alls ønga frá'k ađra
jafnmarga svá burgusk
(áđr létti dyn darra)
drengmenn hugum stranga*.

40 [39].

Réđ međ danska dólga
drengr á land at ganga
(rođin frá'k dörr í dreyra)
dauđr lá herr á skeiđum;
Vagn kvađ eigi ýtum
undan ráđ at skynda,
saman gørđu þeir s...
— — — — — —

38^{1} valt] víst *O* — verđi] varđi O^{bc} 38^{4} skip] skiput O^{bhc} 38^{5} náđu] náđi O^{a} námu O^{c} -- eigi] þeygi *O* 38^{6} öđlings] þengils *O* — menn] mađr O^{a} -- ganga] renna O^{bhc} 38^{7} réđu] urđu O^{h} — ýgja O^{ac} *ShI. XI* yggja O^{bh} 38^{8} vini] menn at *O*

39^{8} stranga] strangir *Fms. XI*

40^{3} rođin] rođinn *Fms. XI* 40^{7-8} saman gørđu þeir sitja | sáttir á einni nóttu *Fms. XI*

Digitized by Google

(Ur Cod. AM. 61 fol., bl. 20 b, 1—2.)

(41) Þ*ar* let | eirikr ondo [1] atian þeg*ar* tyna helldr frag*um* þa þu*err*a þegna lid firir | vagni mæltu hrauſt*ar* hetiur haukligt v*ar* þ*at* ſikiv*m* þau h*afa* þioþ*ir* | vp*p*i þrott*ar* ord m*ed* fyrd*um*

(42) Ok m*ed* fiornis falu for þorketill lei|ra þa er men broti mæl*ti* man ſaung v*m* gna hr*in*ga g*er*diz h*ann* | at hóggv*a* hauklyndan ſon aka vagn gat helldr at hanu*m* heipt ok vegit f*yr*ri

(43) Viltu k*vad* hr*in*ga hreyt*ir* hygg*iv* gegn at vagni | el ſuellandi yduart yggi*ar* lif of þigg*ia* e*igi* mu*n* ek ne*ma* efna v|ngr þ*at* er heit na*m* ſt*r*engia *sva* kuad ullr at i*ar*li e*g*hr*id* [2] fior þigia

(44) Grid let ok *ok* avra | eirikr gefit storu*m* miok leyfa þat þiod*ir* þegnu*m* .xij. m*ed* uagni

(45) Þa geck vllr at eiga orlyndr þry|mv randa m*enn* fyſtu þ*ess* [3] mæta m*argir* íngibiorgu

---

[1] do *sammanskrifna.* [2] *Så.* [3] *Härefter* randa (?) *öfverstruket af skrifvaren.*

(41.)

Þar lét Eiríkr öndu
átján þegar týna
(heldr frágum þá þverra)
þegna (lid fyr Vagni);
mæltu hraustar hetjur
(haukligt vas þat fíkjum)
[þau hafa þjóđir uppi]
þróttar-orđ međ fyrđum.

(42.)

Ok međ fjörnis-fálu
fór Þórketill leira,
þá's menbroti mælti
mansöng of Gná hringa;
gørđisk hann at höggva
hauklyndan son Áka,
Vagn gat heldr at hánum
heiptörr vegit fyrri.

(43.)

"Vilt," kvađ hringa-hreytir
hyggju-gegn at Vagni,
"élsvellandi yđvart
Yggjar líf of þiggja?" —
"Eigi mun'k, nema efna,
(ungr) þat's heit nam strengja,
(svá kvađ Ullr at jarli
egghríđar*) fjör þiggja."

(44.)

Griđ lét örr ok aura
Eiríkr gefit stórum
(mjök leyfa þat þjóđir)
þegnum tólf med Vagni.

(45.)

Þá gekk Ullr at eiga
örlyndr þrymu randa
(menn fýstu þess) mæta
(margir) Ingibjörgu.

41[4] þegna liđ] ógnar liđ *O[bh]* (*Str. 41 fattas i O[c]*)

42[2] Þórketill] Þórkell *O[b]* þá Þórkell *O[h]* 42[6] hauklyndan] hauklundan *O[bh]* 42[8] heiptörr] heipt[r] *O[h]* — fyrri] þeirri *O[bh]* (*Str. 42 fattas i O[c]*)

43[4] of] af *O[b]* at *O[h]* 43[5] efna] ek efna *O[bh]* 43[6] þat er] þat *O[c]* 43[7] at] af *O[h]* 43[8] egghríđar] elghríđar *O[h]*

44[1] aura] ađra *O[bh]* 44[4] tólf] tíu *O[bh]* (*Str. 44 fattas i O[c]*)

45[1] Ullr] 'auʀ' *O[h]* 45[2] randa] landa *O[bh]* (*Str. 45 fattas i O[c]*)

Digitized by Google

Anmärkningar till Jómsvíkinga drápa.

Jómsvíkinga drápa, diktad af Orknöbiskopen Bjarni Kolbeinsson, är af intresse icke blott på grund af den i formelt afseende egendomliga ställning, hon intager inom fornliteraturen, utan äfven genom de faktiska uppgifter, hon innehåller. Dessa senare, som i viss mån afvika från de öfriga fornskrifternas, äro visserligen till följd af diktens ringa omfång föga rikhaltiga, men ega dock ett visst värde i betraktande deraf, att Jvdr. säkerligen är äldre än både Fagrskinna, Heimskringla och de af oss kända redaktionerna af Jómsv. saga; ty af den ton, som råder i dråpan, kan man måhända hafva rätt att antaga henne vara författad i skaldens yngre år, åtminstone före 1188, då han blef biskop.

Huru vida Snorre för sitt historiska verk tagit någon hänsyn till Jvdr. [1], är svårt att afgöra. Deremot finna

[1] Keyser (Efterl. Skr. I, 329) antager utan vidare, att så varit; Bugge (Aarb. f. Nord. Oldk. 1875, sid. 242) förnekar detta. Att Snorre ej anför någon strof ur dråpan, är ganska naturligt, då han ju ej plägar citera dråpor af skalder, som ej varit samtida med de besjungna tilldragelserna. Detta hindrar emellertid icke, att Snorre kunnat ur Jvdr. upptaga någon enstaka utsaga, som tjenat att komplettera uppgifterna i hans öfriga källor. Så synes förhållandet kunna hafva varit med taluppgiften i slutet af kap. 46 af Ol. Tr. s. ["Váru 18 drepnir, en 12 þágu grið", jfr. Jvdr. str. (41) och (44)], hvilken uppgift icke finnes i någon af de källor, Snorre (jfr Storm, Snorres Historieskr. sid. 133) användt för Ol. Tr. s. Denna obetydliga uppgift är den enda, som Snorre möjl. kan hafva tagit ur Jvdr.; tänkbart är dock ju alltid, att den är hemtad ur någon annan, nu förlorad, källa.

Digitized by Google

vi henne i tvenne sagor uttryckligen åberopad såsom stöd för berättelsen, neml. i den större sagan om Olof Tryggvesson samt uti den i Cod. AM. 510, 4:to bevarade redaktionen af Jómsvíkinga saga.

I den nämda Olofssagan anföras ett antal visor ur Jvdr. Då emellertid de i dessa visor förekommande faktiska utsagor i allmänhet öfverensstämma med de andra källor (företrädesvis Heimskringla och Jómsv. saga), hvilka Olofssagans författare begagnat för sin framställning, så synes det, som citerade han Jvdr. hufvudsakligen blott för att styrka de uppgifter, han från annat håll hemtat. Blott ett par små notiser [1], som icke finnas i hans öfriga källor, har han upptagit ur Jvdr., hvarjemte han på ett ställe [2] påtagligen ändrat Heimskringlas framställning i öfverensstämmelse med — den af honom dock här missförstådda — dråpan, hvars berättelse han således måste hafva ansett mycket trovärdig.

Om dråpans begagnande i AM. 510:s redaktion af Jómsv. saga är förut taladt (jfr ofvan sid. XVII).

De upplysningar, fornskrifterna lemna oss om Jvdr.'s författare, äro temligen knapphändiga. Hans födelseår

---

[1] Jfr Fms. I, 172^{9-10} och 177^{18-21}.

[2] Neml. i berättelsen om Jomsv:nes och de norske jarlarnes seglats, innan de sammanträffade i Hjörungavág (Fms. I, 169). Snorre låter (Hkr. Ol. Tr. s. kap. 42—43) vikingarne färdas norr om ön Höd, innanför hvilken de, kommande norrifrån, sammandrabba med jarlarne, som komma söderifrån (jfr kartan hos STORM, anf. arb. sid. 85). Förf. af den större Olofssagan har emellertid fäst sig vid uttrycket sunnan i Jvdr. 18^{2}, hvilket han icke tager i den allmänna betydelse (söderifrån = från Danmark), hvari det otvifvelaktigt här bör fattas; han har i stället fattat det så, som om vikingarne vid sammandrabbandet kommit söderifrån, och med anledning af denna sin uppfattning har han ansett sig böra ändra Snorres "róru jarlar sunnan" (kap. 43) till norđan. Då han emellertid icke konsekvent ändrat Snorres öfriga, i sammanhang' härmed stående uppgifter, så har hans framställning här blifvit temligen oredig.

Digitized by Google

är okändt, men synes i betraktande af tidpunkterna för hans utväljande till biskop och hans död kunna förläggas till omkr. 1150—60. Hans fader, Kolbeinn hrúga, som efter sagornas vittnesbörd tyckes hafva varit en mäktig och ansedd man, hade till maka Herbjörg, hvars moder var dotterdotter till Orknöjarlen Páll Þorfinnsson [1]. På möderuet var Bjarni således befryndad med de mäktiga Orknöjarlarnes vidt utgrenade slägt och äfven till andra förnämliga ätter på öarne stod han i slägt- eller vänskapsförbindelse [2]. Äfven utom Orknöarne hade han ansedda vänner; sagorna förtälja, att han stod i vänskapsförhållande till flere män, som hörde till Islands främsta slägter, särskildt till medlemmar af de som skalder och historieskrifvare bekanta "Oddaverjarnes" familj [3]. Att Biskop Bjarni äfven hade förbindelser i Norge, framgår deraf, att han der besatt jordagods [4] och upprepade gånger företog resor dit. Sedan han nemligen år 1188 [5] blifvit biskop i Kirkjuvág, finna vi honom upprepade gånger dels uppträda som fredsmäklare mellan de norske konungarne och Orknöjarlarne, dels såsom dessa senares följeslagare bivista de norska riksmötena. Icke mindre än 5 gånger reste han till Norge i politiska angelägen-

[1] Jfr Orkneyinga saga (ed. Jonæus, Kbhvn 1780) sid. 256 f. samt stamtaflan 6 hos Munch, D. norske Folks Hist. II.

[2] Detta betygas af Orkn. saga, hvarest det (sid. 406) heter om Bjarni: "var hann hinn mesti höfðingi ok kærr vin Haralds jarls: Bjarni biskup hafði frændbálk mikinn í eyjunum."

[3] Sturlunga saga (ed. Vigfusson I, 211) omtalar, att den bekante Sämund Jonsson på Oddi "på grund af sin vänskap för Biskop Bjarni" tog en dennes brorson i försvar mot Snorre Sturlassons förföljelser. — Om tvenne bland tidens förnämste Isländingar (neml. Lopt Pálsson, jfr Biskupa sögur I, 143, och Hrafn Sveinbjarnarson, jfr Bisk. s. I, 641) vet man, att de på utländska resor gästade hos Biskop Bjarni.

[4] Jfr det i "Cod. diplom. monasterii Munkalivensis" (ed. Munch, Kristiania 1845) sid. 83 förekommande gåfvobref.

[5] Ísl. Annálar (Ed. AM. Kbhvn 1847) sid. 76 uppgifves, att hans företrädare afled detta år.

Digitized by Google

heter, neml. åren 1195, 1208, 1210, 1218 och 1223[1]. Vid eller kort efter det riksmöte, som sistnämda år sammanträdde i Bergen, afled han (d. 15 September[2] 1223[3]).

Det ofvan anförda torde vara allt, hvad fornsagorna meddela om Biskop Bjarni. Af dessa spridda drag ur hans lefnad synes emellertid, att han varit en så väl genom slägtskapsförhållanden som genom sin medborgerliga ställning mäktig man. Som skald var han helt visst en af de främste i Norden under den på stora skalder fattiga senare hälften af 12:te årh. På Orknöarne hade skaldekonsten alltid varit högt ansedd, och redan före hans dagar hade flere framstående skalder lefvat der[4]; vi erinra särskildt om Bjarni's frände, den berömde Rögnvald jarl. Om ock Bjarni vid dennes död (1158) antagligen var alltför ung för att genom personlig bekantskap med honom hafva kunnat af hans författarskap mottaga intryck, så tala dock flere skäl[5] derför, att Bjarni känt till Rögnvalds "Háttalykill", särskildt den omständigheten, att ett antal i Háttalykill förekommande, delvis mindre vanliga, uttryck återfinnas i Jómsv. drápa[6].

---

[1] Jfr Fms. resp. VIII, 298; IX, 192, 194, 279 och 325. Hvad tidsbestämmelserna angår, har jag här följt Munch (D. n. F. Hist. III).

[2] Jfr "Necrologium Islandicum" hos Langebek, Scriptores rer. Dan. II, 515.

[3] I Ísl. Annálar sid. 96 uppgifves han hafva dött redan 1222, men Munch (D. n. F. Hist. III, 653) visar, att hans död infaller först 1223.

[4] Jfr Bugges afhandl. "Bjarne Kolbeinssøn og Snorres Edda" (i Aarb. f. Nord. Oldk. 1875) sid. 238.

[5] Jfr Bugge, anf. afh. sid. 243.

[6] Man jemföre:

Háttal. 20: grástóđi gríđar...brá föstu med Jvdr. 35: gífrs hesta brá föstu;

Háttal. 29: hjálmskóđ med Jvdr. 20: hjálmaskóđ;

Háttal. 30: Haraldr kunni gný gørva...bendags med Jvdr. 15: darra hinn er kunni gný gørva;

Háttal. 32: Hauđr frá ek Hákon síđan harđgeđjađastan varđa med Jvdr. 21: Hauđr frá ek Hákon verja hart, svá at eigi skorti;

Digitized by Google

Denna dråpa är den enda dikt, som af fornskrifterna uttryckligen tillerkännes Biskop Bjarni, som så väl i den större Ol. Tr. s. som i AM. 510:s redaktion af Jómsv. saga uppgifves såsom hennes författare. I en senare tid har man äfven velat tillerkänna Bjarni författarskapet till det s. k. Málsháttakvæði [1] och de i slutet af Snorra Eddas Skáldskaparmál (Ed. AM. I, 546—93) förekommande "nafnaþulur" [2].

Jemförd med öfriga till vår tid bevarade dråpor intager Jvdr. en i flere afseenden isolerad ställning. Den enformighet, som i allmänhet utmärker så väl den verldsliga som den andliga dråpadiktningens alster, återfinna vi ej i Jvdr. Redan sjelfva ämnets beskaffenhet medgifver en lifligare och friare behandling, än som kunde ega rum i till bestämda personer ställda lofkväden; äfven den omständigheten, att skalden valt ett enklare versslag, än det för dråpor eljest brukliga, har gifvit honom tillfälle att mera obundet röra sig, då han för att uppfylla metrikens fordringar ej behöft taga sin tillflykt till långa och konstlade omskrifningar. Hvad som emellertid särskildt utmärker Jvdr. — en egenhet, som hon har gemensam med Málsháttakvæði, — är den egendomliga omklädnad, hvari dikten framträder. Skalden inleder nemligen den samma med att omtala den sorg, som en olycklig kärlek vållar honom, och hvilken han genom diktande tyckes vilja fördrifva. Till denna olyckliga kärlek återkommer han på flere ställen i dråpan, särskildt i omkvädet. Genom tillvaron af detta "erotiska" element, som icke står i något samband med det besjungna ämnet, företer Jvdr. på sätt och vis en öfverensstämmelse med

---

Háttal. 32: álmr sparn hart til hjálma hvassodduðustum broddi med Jvdr. 27: álmr spann (= sparn) af sér odda; Háttal. 36: Yggjar él med Jvdr. 29; Háttal. 37: rjóða eggjar med Jvdr. 21.

[1] Jfr Möbii upplaga deraf i Zeitschr. f. d. Philol., Ergänzungsbd sid. 24, äfvensom Bugge, anf. afh. sid. 239.

[2] Jfr Bugge, anf. afh.

Digitized by Google

en senare tids "rímur", med hvilka hon äfven eger en anknytningspunkt deruti, att hon likasom de är en poetisk behandling af ett föreliggande sagoämne.

Skärskåda vi Jvdr. ur estetisk synpunkt, så kunna vi väl icke annat än tillerkänna henne ett visst värde, äfven om vi skulle vilja mäta henne efter en nyare estetiks måttstock. Den enkla och kraftiga diktionen är allt igenom lämpad efter innehållet; öfver allt i dråpan finner man — för att begagna ett modernt estetiskt uttryck — en viss "stämning". I sångens början (str. 1—5), då skalden talar om sin olyckliga kärlek, bär diktionen ännu pregel af hans tunga sinnesförfattning; men i samma mån som han kommer mera in i sitt egentliga ämne, blir tonen en annan och kraftigare; endast vid omnämnandet af "Torkels hvita dotter" (str. 14) återkommer tanken på hans olyckliga kärlek, och några klagande ord inflätas, men sedan tyckes han — att döma af den del af dråpan, vi ega i behåll — allt mera glömma sin sorg, om hvilken i det följande endast omkvädet erinrar.

De handskrifter, i hvilka större eller mindre delar af Jómsv. drápa finnas bevarade, och hvilka jag alla haft tillfälle att begagna, äro följande:

I. *Cod. reg. Havn. 2367, 4:to* (Gamle kongel. Samling), vanligen benämd "Codex regius af Snorra Edda" (= *A*). Denna välbekanta membran består af 55 med sidonumrering försedda blad och innehåller på sidd. 1—105^{28} "Snorra Edda" (Ed. AM. I, 24^{3}—716). Derefter har man upptecknat på sidd. 105^{29}—107 str. 1—40 af Jómsv. drápa [1] samt på sidd. 108—110 Málsháttakvæði. Handskriften finnes beskrifven i "Antiquités Russes" (I,

[1] Att dråpan aldrig funnits fullständig i *A*, framgår deraf, att hon slutar nederst på första sidan af samma blad, på hvars andra sida Málsháttakvæði börjar med öfversta raden.

Digitized by Google

xx f.), hvarest äfven (I, tab. II) i facsimile meddelas en sida af den samma. Den är allt igenom skrifven med samma hand, hvars ålder i Ant. Russes uppskattas till omkring år 1300; i Sn. Edda AM. (I, vi) bestämmes bokens ålder nogare till början af 14:de århundradet.

Af det i Cod. regius förekommande fragment af Jvdr. finnes i *Cod. AM. 65 fol.* en afskrift med Jón Erlendssons hand. Denna afskrift är högst otillförlitlig, och de i Cod. reg. mera svårlästa ställena äro helt enkelt öfverhoppade.

En annan afskrift, med en nyare hand, finnes i *Cod. reg. Havn. 1150 fol.* (Ny kongel. Samling), men är blott tagen efter Cod. AM. 65 fol., utan att membranen rådfrågats.

II. Handskrifterna af den större sagan om Olof Tryggvesson (= *O*):

A. *Cod. AM. 61 fol.* (= O^a). Denna utmärkta membran är skrifven af 3:ne olika händer, af hvilka den första och äldsta — den enda, till hvilken hänsyn här behöfver tagas — i den under utarbetning varande nya Arne-Magnæanska handskriftskatalogen hänföres till senare hälften af 14:de årh. I "Antiquités Russes", hvarest handskriften finnes beskrifven (I, xxvi) och ett facsimile deraf (I, tab. VI) meddelas, uppskattas dess ålder till förra hälften af 14:de årh.; denna uppgift återfinnes i Fms. IV, hvarest äfven förekommer ett facsimile. — De visor ur Jvdr., som finnas i denna codex, motsvara str. 10, 11, 12, 17, 18, 20, 26, 29, 30, 32, 33, 34, 38 i Cod. regius, hvartill komma 3 hela och 2 halfva strofer, som ej finnas i denna, och hvilka jag här ofvan utmärkt med ordningsnumren (41)—(45).

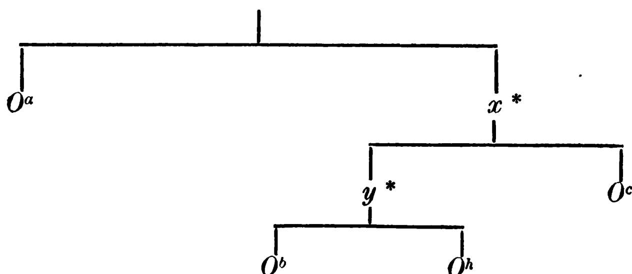
B. *Cod. AM. 54 fol.* (= O^b). Den hand, hvarmed Olofssagan i denna membran är skrifven, hänföres i nya AM. handskriftskatalogen till slutet af 14:de årh. Samma visor ur Jvdr. finnas i denna codex, som i O^a.

Digitized by Google

C. *Cod. Holm. membr. 1 fol.* vanligen kallad "Bergsbók" (= O^h). För denna handskrift redogöres i Arvidssons bekanta "Förteckning" (sid. 1 ff.), hvarest boken uppgifves vara nedskrifven i slutet af 14:de eller början af 15:de årh. Samma stycken af Jvdr. finnas i Bergsboken, som i O^a och O^b.

D. *Cod. AM. 53 fol.* (= O^c). Denna skinnbok uppgifves i nya AM. handskriftskatalogen förskrifva sig från slutet af 14:de årh. De visor ur Jvdr., hvilka förekomma i den samma, äro blott str. 18, 20, 26, 29, 32, 33, 34, 38 och (43). [Str. 30, (41), (42), (44), (45) ha aldrig funnits i handskriften, hvars text på flere ställen är mera kortfattad, än parallelhandskrifternas; huru förhållandet varit med str. 10—12, 17, låter sig ej afgöra, då de blad, der de skulle haft sin plats, ej finnas i behåll.]

Vid jemförelse mellan ofvan nämda handskrifter af Olofssagan visar sig, att ingen af dem stammar från någon af de öfriga, — ehuru O^b och O^h ligga hvarandra mycket nära, — men att de alla leda sitt ursprung från ett gemensamt original. Det slägtskapsförhållande, jag tyckt mig finna dem emellan, åskådliggöres bäst genom följande uppställning (hvarvid * betecknar förlorade handskrifter):

Digitized by Google

Jómsv. drápa är förut i Fms. XI, 163—76[1] utgifven efter *A* med varianter ur O^a. — I Fms. I[2], (hvars text grundar sig på O^a) och SnI. I anföras vid visorna ur Jvdr. varianter ur O^b och O^c. Bergsboken har deremot vid dråpans behandling hittills icke blifvit använd.

En del visor ur dråpan finnas aftryckta — efter O^a — redan i Bartholins "Antiqvitates Danicæ" (Hafniæ 1689) sidd. 65 ff. och 233 ff., samt derefter i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jómsv. saga, sidd. 182—85.

Såsom ofvan nämdes, är Jvdr. icke fullständigt bevarad, enär dels flere strofer befinna sig i ett mer eller mindre stympadt skick, dels slutet af dråpan fattas. Den del af henne, vi hafva i behåll, företer följande inrättning:

Inngangr består af 14 strofer[3]. I str. 15 framträder för första gången det fyrradiga stef'et, hvilket

---

[1] Texten i Fms. XI innehåller, förutom åtskilliga oegentligheter i beteckningssätt o. d., icke så få uppenbara fel; jfr ofvan sid. 106 not 4, sid. 108 not 1, 4, 6, sid. 110 not 8, 9, sid. 112 not 5, 6, 7, sid. 116 not 3, 10, m. fl. st.

[2] Äfven här finner man flere oriktiga läsningar; jfr ofvan sid. 109 noterna till 11^4 och 11^7, sid. 115 noten till 33^7.

[3] I Fms. XI utgöres inngangr af blott 13 strofer, hvilket beror derpå, att 2 stympade strofer, den 2:dra och 5:te (efter den af mig följda indelning) på ett mindre lyckligt sätt blifvit sammanslagna till en. I *A* står efter str. 1 ett kors, och vid sista strofen på sidan finnes ett liknande tecken, utmärkande, att sistnämde strof bör uppflyttas, så att den blir den 2:dra i ordningen. Utgifvaren af Fms. XI har tydligen icke lagt märke till detta senare tecken, utan trott, att tecknet efter str. 1 syftar på orden 'rekkar viþar' (jfr Fms. XI, 163, not 2), som i *A* stå straxt ofvanför början af Jvdr. Dessa ord angifvas emellertid genom ett särskildt tecken (olikt de ofvan omnämda) såsom uteglömda ur str. 38 af Háttatal, hvilken strof (jfr Sn. E. AM. I, 650, not 1 och 716, not 1) i sin ordning blifvit öfverhoppad längre till baka i *A* och sedan tillagts efter slutet af Háttatal.

Digitized by Google

sedan i den af 21 (d. v. s. 1 + 5 . 4) strofer bestående stefjabálkr återkommer i hvar fjerde strof såsom dennas 1:sta, 4:de, 5:te och 8:de rad; lästa till samman, bilda dessa 4 rader för sig en fullständig halfstrof. Om den ursprungliga längden af slœmr kunna vi intet med säkerhet veta. Efter stefjabálkr har man blott 8 hela och 2 halfva strofer i behåll; minst 4 hela och 2 halfva strofer måste således fattas, då slœmr i de få drápor, man har fullständigt bevarade, alltid är minst lika lång som inngangr [1]. Men då slœmr i åtskilliga drápor är längre än inngangr (i "Líknarbraut" öfverskjutande med hela 11 strofer), så felas måhända i slutet af Jvdr. mera, än ofvan är antydt.

Jómsv. drápa är affattad i det i till vår tid bevarade dikter mindre vanliga metrum, som i Snorra Edda (Ed. AM. I, 680) benämnes munnvörp och som skiljer sig från vanligt dróttkvætt blott derigenom, att det saknar hending i vísuorð med udda ordningsnummer och har endast skothending i de öfriga. Från denna regel förekomma i drápan åtskilliga undantag, i synnerhet i den i Cod. reg. bevarade texten. På en del ställen kan det regelmässiga förhållandet återställas genom upptagande af andra handskrifters läsarter eller genom enklare textändringar; dock återstår alltid ett fåtal oregelbundna ställen [2], vid hvilka intet tyckes vara att göra [3].

Alliterationen är i Jvdr. öfver allt fullständig. Af intresse är alliterationen på en del ställen (t. ex. 1^{3-4}, 8^{5-6}, 13^{5-6}, 14^{5-6} m. fl.), der rimmande ord begynna med *h*r- eller *h*l-, enär dessa visa, att detta uttal (och således väl äfven *h*n-) i slutet af 12 årh. ännu fans i

---

[1] Jfr Möbius, Vom Stef (Germania, N. R. VI), sid. 143.

[2] Skothending i st. f. háttlausa förekommer således i 1^{1}, 5^{7}, 8^{1}, 10^{7}, 14^{5}, 31^{7}, 37^{5}, 38^{3}, 44^{1}; aðalhending f. háttlausa förekommer i 6^{5} och 22^{3}.

[3] Jfr beträffande rimförhållandena i Jvdr. Gislasons skrift: "Om helrim i første og tredje linie af regelmæssigt dróttkvætt og hrynhenda" (Kbhvn 1877) sidd. 33—37.

Digitized by Google

behåll på Orknöarne, då det redan försvunnit i Norge. — Äfven förtjenar måhända att såsom mindre vanlig påpekas alliterationen *jó* — *ja* — *jó* i 17[3–4].

Versradernas stafvelsetal är i Jvdr. öfver allt underkastadt de regler, hvilka SIEVERS uppställer i sina värdefulla "Beiträge zur Skaldenmetrik"[1]. På alla ställen, der det regelrätta antalet af 6 stafvelser i raden i handskrifterna öfverskrides, äro de öfvertaliga stafvelserna underkastade "Verschleifung" eller kunna de genom "metrisk normalisering" (jfr nedan) aflägsnas.

I de diplomatariska textaftrycken här ofvan har jag sökt återgifva handskrifterna så noga, som de typografiska förhållandena tillåtit. På ställen, der membranen är stympad eller oläslig, beteckna i texten insatta punkter det antal bokstäfver, som — förkortningarna oberäknade — ungefär kunna hafva fått plats på det felande stället. Till undvikande af missförstånd har jag uteslutit de punkter, hvilka i *A* vanligen förekomma vid strofernas slut (i *O*[a] vid slutet af hvarje vísuorđ); det stundom nästan alldeles utplånade tecken (:), som i *A* vanligen åtskiljer halfstroferna, har jag deremot bibehållit. Förkortningarna hafva återgifvits med ledning af förekommande utskrifna former; på de få ställen, der upplösningens riktighet kunnat vara i någon mån tvifvelaktig, har membranens skrifsätt upptagits i noten.

I den normaliserade texten har jag sökt att så vidt möjligt återställa dråpans ursprungliga gestalt. De afvikelser, jag härvid tillåtit mig gent emot de till grund lagda handskrifterna, äro utmärkta med särskilda tecken (jfr ofvan sid. 105), så vidt de icke kunna inbegripas

---

[1] Beitr. z. Gesch. d. deutschen Spr. u. Literat., herausg. v. PAUL u. BRAUNE V, 449–518, VI, 265—376 (Halle 1878—79).

Digitized by Google

under rubriken "normaliseringsåtgärder". Utan särskild anmärkning har jag neml.

1) genomfört *ortografisk normalisering*, i sammanhang hvarmed vidtagits följande förändringar, som jag ansett betingade af dråpans affattningstid [1], delvis äfven af metriska förhållanden, nemligen

af *er* (hjelpverb och rel. part.) till *es*, *vera* till *vesa*, o. s. v. [2];

af *um* (prep. och expl. part.) till *of* (så *A* 34^5 och öfver allt i omkvädets 3:dje rad samt *O* 43^4);

af *hinn* (som artikel) o. s. v. till *enn* o. s. v. (så *A* 9^8, 14^1; metriskt nödvändig är förändringen väl 21^8);

af *gengu* till *gingu* (metriskt nödvändigt 29^4);

af *aldri* till *aldregi* 2^2;

af *spann* till *sparn* 27^3.

2) sökt att genom *metrisk normalisering* [3] återställa versradernas ursprungliga stafvelsetal. För detta ändamål har jag

skrifvit *svá't* 21^2 f. *A*:s *svá at*, *þótt* 1^7 f. *A*:s *þó at*;

---

[1] Jag har härvid tagit behörig hänsyn till skrifbruket i äldre hdss., särskildt den Stockholmska Homiliebokens.

[2] Detta har skett med någon tvekan, då skäl finnas, som tala så väl för det ena som för det andra skrifsättet. Emellertid synes skrifningen med *s* kunna försvaras på följande grunder: 1) förekommer i *Oa* på 2 ställen (29^5 och 32^5, på senare stället äfven i *Obh*) *þars*, hvilket skrifsätt väl tyder derpå, att dråpans förf. begagnat detta uttal; 2) aflägsnas genom skrifsättet *s* den oregelbundna hendingen i 33^1 och 36^7. — Mot det senare skälet kan dock invändas, att hending i "udda" vísuorð förekommer på flere andra ställen i dråpan (jfr ofvan sid. 129 not. 2).

Den omständigheten, att man redan i Rögnvald jarls "Háttalykill" (från omkr. 1145) finner rimmen *gera : vera* (str. 16), *vera : skera* (str. 17), *var : skar* (str. 24), kan visserligen anses tyda derpå, att detta uttal redan före Bjarni's tid varit genomfördt på Orknöarne; bindande är dock icke detta skäl, ty ganska tänkbart är ju, att Rögnvald, som intill sitt 30:de år vistades i Norge, derifrån medfört nämda uttal.

[3] Jag har härvid öfver hufvud följt de regler, Sievers uppställer i sitt ofvan anförda arbete, hvartill hänvisas.

Digitized by Google

skrifvit *fyr* (prep.) öfver allt, der hdss. ha *fyrir*;
" *hef* och *hefr* (1 & 3 sing. pr. af *hafa*) f. handskrifternas *hefi* och *hefir* (21[3] måste dock läsas *hefir*);
genomfört *bragarmál* äfven der sådant icke finnes betecknadt i hdss. (1[5] måste emellertid, derest versraden i öfrigt är riktig [?], läsas *mun ek* samt 18[2] *þeim es*);
uteslutit pron. *þú* i 43[1].[1]

Beträffande drápans tolkning hänvisas till Fms. XII, ShI. XI samt Egilssons "Lexicon poëticum". Endast rörande följande ställen anser jag mig behöfva göra ett par anmärkningar:

Str. 14.

Ordföljd: Enn hrausti Vagn kvađ hitt : sá Hamđis faldruđr lézk skyldu (sc. vesa) frœku at fylgja gunnartömđum Búa; o. s. v.

Då *at* är obetonadt, kan den i ShI. XI, 156 lemnade tolkningen svårligen vara riktig. Som stöd för ofvanstående uppfattning af stället kan anföras Lunds Oldn. Ordföjningsb. §§ 141, a) & 185, 1, a). Jfr äfven Grímnismál 17 (med den tolkning deraf, som Bugge framställer i Aarb. f. Nord. Oldk. 1869, sid. 258) samt Jvdr. 13^{1-2}.

Str. 18.

Ordföljd: Þá buđu þeir, Noregs jarlar, greppum (= sina män) gørla til geirhríđar á móti þeim, es kvámu sunnan; o. s. v.

Med den ShI. XI, 158 lemnade tolkning komma orden *á móti* att stå alldeles öfverflödiga.

---

[1] Då frågan om pronomens utelemnande väl ännu icke är fullt utredd, så har detta skett med någon tvekan. Möjligen hade jag äfven bort stryka *hann* i 13[7] och 24[3]; på dessa båda ställen är emellertid "Verschleifung" tänkbar (jfr med afs. på 13[7] Sievers, Beitr. V, 461), hvarföre pronomen fått kvarstå.

Digitized by Google

Str. 20.

Med tanke på den redogörelse för slagordningen i Hjörungavág, som lemnas i Jomsv. saga (jfr t. ex. sid. 71 här ofvan), och hvarest 3 anförare tilldelas hvar och en af de 6 afdelningar, hvari Norrmännen äro fördelade, skulle man kunna vara frestad att ur O^{bhc} upptaga läsarten *hverjum*. Jag har dock ej velat göra detta, då ju möjligen den källa, hvarur Bjarni hemtat sin berättelse, här afvikit från Jomsv. saga.

Str. 22.

Konstruktionen i senare halfstrofen är något ovanlig, hvarför Fms. XII ändrar *víkingum* till *víking um*; (bättre vore väl då *víkingi um* [*of*] med elision af — *i*). Jag har dock icke ansett ändring nödvändig, då det väl ej är omöjligt att fatta *einum* = "singulis". Eller bör kanske *at móti* vid öfversättningen "tänkas 2 gånger" ("ok [at móti] víkingum váru ýtar fimm at móti einum")?

Str. 32.

Ordföljd: Þá frá ek Hölgabrúði œða et illa él (= Jag sporde, att H. då uppväckte det onda ovädret), o. s. v.

Så väl Egilsson (Shl. XI, 162, Lex. poët. sid. 147) som Vigfusson (Oxf. Ordb. sid. 757) fatta här *œða* som intransitivum (= "sævire", "to rage"). Men af på detta sätt från adjektiv härledda verb hafva väl de flesta (om icke alla) transitiv betydelse (= "göra till det, som stamordet utmärker"); jag har derföre (i motsats mot föregående utgifvare) bibehållit *A*:s läsarter oförändrade.

Str. 36.

Textändringarna i rr. 3 och 5 äro vidtagna derföre, att det nyisländska impf. ind. *réði* ej kan tänkas förekomma i en så gammal text, som Jvdr. (De bevisställen för bruket af denna form som impf. ind., hvilka i lexika anföras, äro alla tagna från pappershdss. eller kunna uppfattas som konjunktiver.)

Digitized by Google

Register öfver personnamn.

Digitized by Google

Register öfver ort- och folknamn.

Digitized by Google

Digitized by Google

Tillägg och rättelser.

Sid. VIII^{30} *står:* att i AM. 510 *läs:* att AM. 510

Sid. XII. *Efter r. 4 bör tilläggas:*

30^{28} Sigurđr hvíti eđa kápa] I de andra redd. benämnes personen i fråga blott Sigurđr kápa; tillnamnet hvíti förekommer endast i Fgsk. (42^{8}, 45^{7} m. fl.).

Sid. XXI. *Hvad som här anmärkes beträffande* 68$^{14-15}$ *förfaller, derest, såsom af sammanhanget göres sannolikt, texten på ifrågavarande ställe är förderfvad. I st. f.* ek vil *bör man nemligen i* 68^{14} *helt visst läsa* ecki vil ek *(eller något liknande).*

Sid. XXVIII^{8} *står:* 1673 *läs*: 1672.

Sid. XXXV^{14}. *Efter* Hacon. *tillägges*: Så har jag äfven upplöst det stundom förekommande H.'

Sid. XXXV^{22} *står:* u och v *läs:* u, v och w

I aftrycket af Jómsvíkinga saga har jag vid förnyad jemförelse med membranen funnit följande fel och oegentligheter: Sid. 6^{28} *för* eigi *läs* ecki — 8^{6} *f.* mundu *l.* mundum — 8^{19} *f.* og sidann *l.* sidann — 12^{27} *f.* honum *l.* hann — 13^{10} *f.* manna *l.* manna med — 14^{11} *f.* Austur-lond *l.* Austur-ueg — 15^{4} *f.* sem *l.* er — 17^{10} *f.* fær nu *l.* fær — 17^{23} *f.* nu og *l.* og nu — 19^{13} *f.* han *l.* hann — 20^{27} *f.* fara *l.* fara þa — 27^{26} *f.* illa *l.* illt — 36^{22} *f.* stund *l.* stunder — 39^{5} *f.* giptur se *l.* se giptur — 39^{32} *f.* se giptur *l.* giptur se 40^{20} *f.* modur-fodur *l.* modur-fodur (sinum) — 40^{22} *f.* hafdi *l.* þa hafdi — 41^{35} *f.* ann$_{n}$ *l.* ann^{n} — 52^{5} *f.* skattgildur *l.* skattgilldur — 53^{3} *f.* þeir *l.* þær — 54^{4} *f.* uirduligazt *l.* uirduliguzt *(skrifvaren har först skrifvit* uirduligazt, *men sedan tillagt ett mycket litet* v *öfver* a) — 54^{22} *f.* ur *l.* af — 55^{23} *f.* þa er þat *l.* þa er og þat — 56^{13} *f.* heit-str(e)ingt *l.* hei(t)-str(e)ingt — 60^{2} *f.* uill *l.* uil — 61^{25} *f.* er *l.* sem — 68^{10} *f.* hefur *l.* hefer — 79^{25} *f.* lyktum *l.* lycktum 80^{24} *f.* oglot *l.* oglo(g)t — 81^{21} *f.* uedri *l.* ieli — 83^{1} *f.* ſolgagar *l.* ſolgag*ar* — 83^{22} *f.* hræ *l.* hıæ — 89^{30} *f.* hyggív*m* *l.* hyggív*m* — 91^{1} *f.* opt *l.* optt — 97^{6} *f.* at þu *l.* attu — 98^{10} *f.* sotti *l.* sotti(r) — 98^{29} *f.* er *l.* er og — 99^{12} *f.* stor-mennzku *l.* stor-mennzsku — 101^{8} *f.* orikum, *l.* orikum. Giordizt nu ord æ um ouinsæld iarlsens, og uar hann litt hugadur landz-folkinu, — 101^{25} *f.* Amen *l.* Amenn *(pricken öfver* n *är dock ej fullt tydlig).*

I registret öfver ortnamnen utgår Austrlönd *(jfr rättelsen till* 14^{11}*), hvaremot för* Austrvegr *bör läsas* Austrvegr 14, — *Efter* Hereyjar *tilläggas:* Hjatland (= Hjaltland) 15.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Scan 4870.20
Jomsvikinga saga
Widener Library 003167883
3 2044 084 741 842

Digitized by Google